

**იგანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მედიცინის ფაკულტეტი**

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი – ალექსანდრე ცისკარიძე

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა.

სრული პროფესორები:

1. ალადაშვილი ალექსანდრე	11. ოკრიბელაშვილი ნინო
2. გაგუა რქიმე	12. ომიაძე მიხეილი
3. გალდავა გიორგი	13. ქარსელაძე რუსუდანი
4. თოდეა ფრიდონი	14. შაქარიშვილი რომანი
5. იმნაძე პაატა	15. ჩიგოგიძე თეიმურაზი
6. კეზელი თამარი	16. ჩხაიძე ზურაბი
7. კილაძე მერაბი	17. ცერცვაძე თენგიზი
8. კორძაია დიმიტრი	18. წინამძღვრიშვილი ბეჟანი
9. ლობჟანიძე გია	19. ხომასურიძე არჩილი
10. მარგველაშვილი ვლადიმერი	20. ჯორბენაძე თეიმურაზი

ასოცირებული პროფესორები:

1. ანთაძე ამირან	22. მანჯავიძე ნატალია
2. ანთელავა ნიკოლოზი	23. მაჭავარიანი პავლე
3. ბაგაშვილი თამილა	24. პატარაია გიორგი
4. ბერიაშვილი ზურაბი	25. უვანია გიორგი
5. გვენეტაძე არსენი	26. უორულიანი ლიანა
6. გიგინეიშვილი დავითი	27. სულუხია რევაზი
7. გიორგაძე ელენე	28. ტაბიძე გულნარა
8. გონჯილაშვილი ვლადიმერი	29. ქიმუაშვილი თინა
9. გუბუციძე დარეჯანი	30. ქრისტესაშვილი ჯენარა
10. დადიანი ქეთევანი	31. ლირდალაძე ავთანდილი
11. ვაშაძე თამარი	32. ყაზახაშვილი ნატა
12. ზურაბაშვილი დავითი	33. შარაშიძე ნინო
13. თავბერიძე ლევანი	34. შარვაძე ლალი
14. კალანდაძე მანანა	35. შაქარაშვილი მარინე
15. კაციტაძე გივი	36. ჩიხლაძე ნინო
16. კახაძე სოფიო	37. ცანავა შოთა
17. კვირკველია ნანა	38. ცისკარიძე ალექსანდრე
18. კოპალიანი მედეა	39. ჭიჭინაძე კონსტანტინე
19. ლაბარტყავა ალექსანდრე	40. ჭუმბურიძე ვახტანგი
20. ლორია ლაშა	41. ხოდელი ნოდარი
21. მამამთავრიშვილი ნინა	

ასისტენტ-პროფესორები:

1.	აბაშიძე რუსულანი	15.	კირვალიძე ია
2.	აბულაძე გალერიანი	16.	ლურსმანაშვილი გია
3.	ბარაბაძე ქეთევანი	17.	მამამთავრიშვილი გრიგოლი
4.	ბარბაქაძე ირინა	18.	მგელიაშვილი თეიმურაზი
5.	გეგენავა მაკა	19.	პეტრიაშვილი ალინა
6.	გოგიბერიძე მამუკა	20.	რუხაძე თამარი
7.	გოდერძიშვილი ვახტანგი	21.	სიხარულიძე გიორგი
8.	გურგენიძე მამუკა	22.	ფარულავა შალვა
9.	დარჯანია ოთარი	23.	ჩუხრუკიძე არჩილი
10.	დოჭვირი თეიმურაზი	24.	ჩხაიძე ზურაბი
11.	ელისაბედაშვილი გიორგი	25.	ჩხაიძე მამუკა
12.	თოდეუა მანანა	26.	ჭიპაშვილი მარიამი
13.	კაკაბაძე მანანა	27.	ხეროდინაშვილი გიორგი
14.	კიკალიშვილი თამარი	28.	ჯანგავაძე მიხეილი

სარჩევი

დეპარტამენტი	გვ.
ანატომიის, ტოპოგრაფიული ანატომიისა და ოპერაციული ქირურგიის დეპარტამენტი	4
ინფექციურ დაავადებათა და კლინიკური იმუნოლოგიის დეპარტამენტი.	20
ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის ს-პ ცენტრი.	
ქირურგიის დეპარტამენტი	42
დერმატ-ვენეროლოგიის დეპარტამენტი	49
უროლოგიის დეპარტამენტი	61
თერაპიის დეპარტამენტი	66
მეანბა-გინეკოლოგიის და რეპროდუქტოლოგიის დეპარტამენტი	80
საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	95
ფარმაკოლოგიის დეპარტამენტი.	108
პედიატრიის დეპარტამენტი	118
ფსიქიატრიის დეპარტამენტი	122
ოფთალომოლოგიის დეპარტამენტი	126
გადაუდებელი და კრიტიკული მედიცინის დეპარტამენტი	131
პათოლოგიის დეპარტამენტი	137
სამედიცინო რადიოლოგიისა და ენდოსკოპიის დეპარტამენტი	146
ნევროლოგიისა და ნეიროქირურგიის დეპარტამენტი	153
სტომატოლოგიის დეპარტამენტი	164

ანატომიის, ტოპოგრაფიული ანატომიისა და ოპერაციული ქირურგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - დიმიტრი კორძაია,
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
დიმიტრი კორძაია - სრული პროფესორი,
ნოდარ ხოდელი - ასოცირებული პროფესორი,
მანანა კაკაბაძე - ასისტენტი პროფესორი,
ია კირვალიძე - ასისტენტი პროფესორი,
ზურაბ ჩხაიძე - ასისტენტი პროფესორი,
მიხეილ ჯანგავაძე - ასისტენტი პროფესორი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	რეზექციის შემდგომ დარჩენილი და გადანერგილი ნახევარი ღვიძლის რეგენერაცია ანუ რეგენერაცია დენერვაცია— დელიმფატიზაციის ფონზე. პეპატოციტები თუ დეროვანი უჯრედები? (მედიცინა; პეპატოლოგია, ტრანსპლანტოლოგია)	დიმიტრი კორძაია, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, სრული პროფესორი	6. ხოდელი - ასოცირებული პროფესორი 7. ჩხაიძე - ასისტენტი პროფესორი 8. კაკაბაძე - ასისტენტი პროფესორი 9. კირვალიძე - ასისტენტი პროფესორი 10. ჯანგავაძე - ასისტენტი პროფესორი
2	პროექტი N II-2 ორგანოთა კონსერვაციის ახალი მეთოდის შემუშავება	ნოდარ ხოდელი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი nkhodeli@gmail.com	11. ჩხაიძე - აკადემიური დოქტორი, ასისტენტი- პროფესორი კირვალიძე - აკადემიური დოქტორი, ასისტენტი- პროფესორი 12 ლაბორანტი
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			

1	<p>ცოცხალი დონორიდან ღვიძლის ნახევრის გადანერგვა გულისხმობს, რომ ღვიძლის როგორც დარჩენილი (დონორში), ისე გადანერგვილი (რეციპიენტში) ნახევრები განიცდის რეგენერაციას. ამასთანავე, გასათვალისწინებელია, რომ საქმე ეხება ერთი და იმავე ღვიძლის „ნახევრების“ რეგენერაციას სხვადასხვა ორგანიზმში.</p> <p>იმის გამო, რომ ღვიძლის ტრანსპლანტაციის შემდეგ „მოცილების რეაქცია“ სუსტად არის გამოხატული, განსაკუთრებით კი გენეგტიკური ტყუპების შემთხვევაში (როგორც ადამიანში), ისე ექსპერიმენტული ცხოველებში) გადანერგვილი და დარჩენილი ღვიძლის ნახევრების რეგენერაციის პირობებს შორის ძირითად განსხვავებას ქმნის ის, რომ გადანერგილ ღვიძლს დარღვეული აქვს ინერვაცია და ლიმფის დრენაჟი.</p> <p>ამდენად, გადანერგილი და დარჩენილი ღვიძლის ნახევრ(ების) რეგენერაციის შედარებითი გამოკვლევა პრაქტიკულად წარმოადგენს ღვიძლის რეზექციის შემდგომი რეგენერაციის შესწავლას ინერვაციის და ლიმფური დრენაჟის მოშლის პირობებში.</p> <p>პროექტის მიზანს წარმოადგენს რეზექციის შემდეგ დარჩენილი და აუტოგრანსპლანტირებული ღვიძლის ნახევრების რეგენერაციის მაკროსტრუქტურული, ქსოვილოვანი და უჯრედული მექანიზმების გამოკვლევა.</p> <p>2014 ს წარმოდგენილი პროექტის ამოცანას წარმოადგენდა:</p> <p>ღვიძლის ნახევრის რეზექციისა და აუტოგრანსპლანტაციის (რეპლანტაციის) ექსპერიმენტული მოდელის შემუშავება.</p> <p>შენიშვნა: რეპლანტაციის მოდელის უპირატესობა ნაჩვენები იყო დაფინანსებისათვის წარდგენილი პროექტის აღწერილობაში.</p> <p>შემუშავებული იქნა ორი მოდელი: ვირთაგვებზე და ბოცვრებზე.</p> <p>როგორც პროექტით იყო გათვალისწინებული, ვირთაგვების მოდელს საფუძვლად დაედო პროექტის კოლაბორატორის, პროფესორ ე.მათევოსიანის (მიუნცენის /გერმანია/ ტექნიკური უნივერსიტეტის სამედიცინო კლინიკის ტრანსპლანტაციის განყოფილების ხელმძღვანელი) მიერ მოწოდებული მეთოდიკა (Liver Transplantation in the Rat: Single-Center Experience With Technique, Long-term Survival, and Functional and Histologic Findings. Transplantation Proceedings, 2009). ეს მოდელი ნაჩვენები იქნა თავდ კ. მათევოსიანის მიერ, თსუ-ში ჩვენს მიერ ორგანიზებულ სიმპოზიუმში - „ღვიძლისა და პანკრეასის/ლანგერჰანსის კუნძულების ტრანსპლანტაცია: ორგანიზაციული, იურიდიული, კლინიკური და სამეცნიერო ასპექტები“ - მონაწილეობისათვის თბილისში ვიზიტის დროს, 2014 წლის 15-18 ოქტომბერს. შენიშვნა: სიმბოზიუმი დაფინანსებული იყო რუსთაგველის ეროვნული სამუცნიერო ფონდის საკონფერენციო გრანტით (იხ. ქვემო).</p> <p>აღნიშნული მოდელი წარმატებით იქნა ათვისებული პროექტის განმახორციელებელი ჯგუფის მიერ, თსუ დოქტორანტის, ქირურგ ჯუმბერ ფარცახაშვილის მონაწილეობით.</p> <p>ამასთანავე, ცხადი შეიქმნა, რომ აღნიშნული მოდელის გამოყენება სერიულ ექსპერიმენტებში პრობლემურია: ტექნიკურად რთულია: ხორციელდება მიკროქირურგიული ტექნიკისა და აპარატურის გამოყენებით, მაღალია ცხოველთა ლებალობა (8-დან 5 ცხოველი მოკვდა), ვერ ხერხდება რეზეცირებული ღვიძლის აუტოგრანსპლანტაცია (რეპლანტაცია) ჩვენს მიერ ადრე, დიდი ზომის ცხოველებისათვის მოწოდებული ღვიძლის აუტოგრანსპლანტაციის მეთოდის (Experimental Liver Autotransplantation With Novel Scheme of Veno-venous Bypass as a Model of Liver Denervation and Delymphatization. Transplantation Proceedings, 2013 Volume 45, Issue 5, June 2013, Pages 1734–1738) გათვალისწინებით. ამ უკანასკნელის მიზეზია ის რომ ღვიძლის ვენური სისხლის ძარღვების</p>
---	--

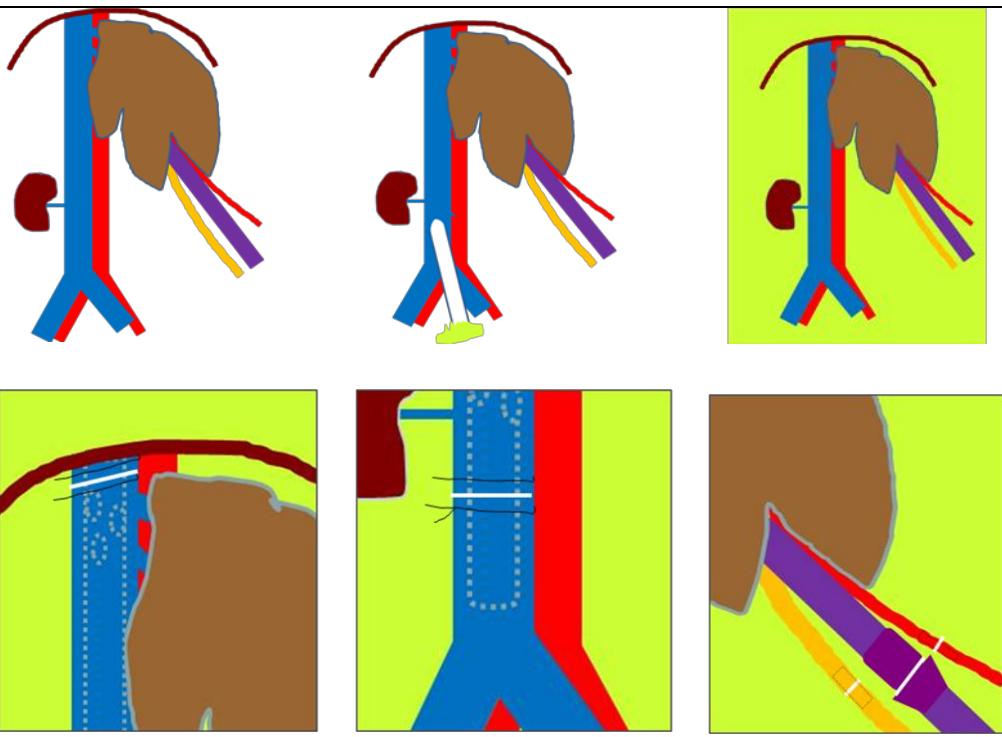
გადაკვეთის შემდეგ, ვირთაგვის ზომიდან, და შესაბამისად, ამ სისხლძარღვთა ზომებიდან გამომდინარე, შეუძლებელი ხდება მათი ადდგენა ე.წ. „კაფ-ტექნიკის“ გამოყენებით. „კაფ-ტექნიკის“ გარეშე კი ვირთაგვებში პრაქტიკულად შეუძლებელია სისხლძარღვთა პლასტიკა, მაშინ, როდესაც დიდი ზომის ცხოველებში სისხლზართვთა აღდგენა ხდება ქირურგიული ნაკერების გამოყენებით.

აღნიშნულის გამო 2014 წლის ნოემბრის თვეში ჩვენს მიერ ბოცვრებზე შემუშავებული იქნა რეზეცირებული დვიძლის რეპლანტაციის შედარებით მარტივი მოდელი. კერძოდ, ზოგადი გაუტკივარების პირობებში ხდება დვიძლისა და მისი სისხლძარღვების სრული სკელეტიზაცია: იკვეთება დვიძლის ორგანიზმთან დამაკავშირებელი ყველა იოგი (მის შემადგენლობაში მყოფი ყველა სისხლის ძარღვის, ლიმფური ძარღვისა და ნერვული ბოჭკოს ჩათვლით), და განშრევდება დვიძლის ორგანიზმთან დამაკავშირებელი ყველა ფაშარი შემაერთებელი ქსოვილი (მის შემადგენლობაში მყოფი ყველა სისხლის ძარღვის, ლიმფური ძარღვისა და ნერვული ბოჭკოს ჩათვლით); ამდენად, დვიძლი თრგანიზმთან დაკავშირებული რჩება მხოლოდ დვიძლის ვენებით, პორტული ვენით, დვიძლის არტერიითა და ნაღვლის საერთო სადინარით (მიიღება ე.წ. „სისხლძარღვებზე დაკიდებული დვიძლი“, რაც შეესაბამება ჩვენს მიერ ადრე მოწოდებული მოდელის (Experimental Liver Autotransplantation With Novel Scheme of Veno-venous Bypass as a Model of Liver Denervation and Delymphatization. Transplantation Proceedings, 2013 Volume 45, Issue 5, June 2013, Pages 1734–1738) პრინციპს.

ამის შემდეგ, ვახდენთ დვიძლის მარჯვენა ლატერალური და მედიალური წილების რეზექციას მათი აფერენტული სისხლის ძარღვებისა და წილოვანი ნაღვლის სადინარის ორ ლიგატურას შორის გადაკვეთის შემდეგ. დვიძლის რეზექციის ეს მეთოდი ჩვენს მიერ კარგად არის დამუშავებული წინა წლებში და ხორციელდება რამოღენიმე წუთის განმავლობაში. რეზექციის შედეგად ფართოვდება სამანიპულაციო სივრცე „სისხლძარღვებზე დაკიდებული დარჩენილი დვიძლის“ ირგვლივ.

აღნიშნულის შემდეგ იწყება დარჩენილი დვიძლის რეპლანტაცია შემდეგი მეთოდით: ქვემო ღრუ ვენის ინფრაჰეპატურ (ინფრარენალურ) ნაწილში კრანიალური მიმართულებით შეიყვანება პოლიეთილენის ანტიორომბული კათეტერი, რომლის დისტალური ბოლო ფიქსირდება სუპრაჰეპატურად, ხოლო პროქსიმალური ბოლო ინფრარენალურად - ორ-ორი, ერთმანეთისაგან 2-3 მმ-ით დაშორებული ლიგატურით. ამის შემდეგ, ქვემო ღრუ ვენის კედელი, როგორც სუპრაჰეპატურად (უშუალოდ დიაფრაგმის ქვემოთ) და ინფრარენალურად გადაიკვეთება (შემოისერება) აღნიშნულ ლიგატურებს შორის. ამის შემდეგ, როგორც კარის ვენა და დვიძლის არტერია, ასევე ნაღვლის საერთო სადინარი თანმიმდევრობით გადაიკვეთება და აღდგება „კაფ-ტექნიკის“ გამოყენებით.

აღნიშნული მანიპულაციების შემდეგ მივიღებთ რეზექციის შემდგომ დვიძლს, რომელიც „მოშორდა“ და კვლავ „ჩაინერგა“ ისე, რომ არცერთ ეტაპზე არ შეწყვეტილა მისი ჰემოკრეპულაცია. ამასთანავე, ყველა იმ მილოვანი სტრუქტურის გადაკვეთისას, რომლითაც რეზექციის შემდგომ დარჩენილი დვიძლის ქსოვილი დაკავშირებული რჩებოდა ორგანიზმთან (დვიძლის ვენები, კარის ვენა, დვიძლის არტერია, ნაღვლის სადინარი), გადაკვეთილ იქნა ის ნერვული და ლიმფური სტრუქტურებიც, რომლებიც აღნიშნული მილოვანი სტრუქტურების კედლის სისქეში მდებარეობდნენ და მონაწილეობდნენ დვიძლის ინერვაციასა თან ლიმფის დრენაჟში (იხ. სქემა).

ამგვარად ვიღებთ მოდელს, როდესაც რეპლანტირებული და დენერვირებული ნახევარი დვიძლი რეპლანტირებულია ორგანიზმში და იწყებს რეგენერაციას. აღნიშნული მოდელის განხორციელება ტექნიკურად უფრო მარტივია. ჩვენ ეს მოდელი განვახორციელეთ სამ ბოცვერზე და სამივე ცხოველი გადარჩა.

ზემოთქმულის გათვალისწინებით, პროექტის განმახორციელებელი ჯგუფი მზადაა, რომ 2015-2016 წლების ამოცანა - რეზექცია-ტრანსპლანტაციიდან სხვადასხვა ვადებზე რეზექციის შემდეგ დარჩენილი და ტრანსპლანტირებული დვიძლის ნახევრების რეგერნერაციის მაკროსტრუქტურული, ქსოვილოვანი და უჯრედული მექანიზმების გამოკვლევა - განხორციელოს ორ მოდელზე - ვირთაგვისა და ბოცვრის. სავარაუდოდ, უპირატესობა მიენიჭება (და კვლევები დაიწყება) ბოცვრის მოდელს, როგორც უფრო მარტივს. ამასთანავე, იმუნოჰისტომიური კვლევების განხორციელებისათვის, რაც პრაქტიკულად შეუძლებელია ბოცვრებზე, გაგრძელდება მათევოსიანის და თანაავტორთა მიერ ვირთაგვებში მოწოდებული მოწოდებული ტრანსპლანტაციის მოდელის ტექნიკის სრულყოფილად ათვისება, რათა 2016 წელს შესაძლებელი გახდეს ამ მოდელის წარმატებული გამოყენებაც.

- 2 აღნიშნული აპარატის კონსტრუქციაში რიგი ტექნიკური და ელექტროტექნიკური ცვლილებების შეტანის შემდეგ შეიქმნა ახალი, ორგანოთა კონსერვაციისათვის განკუთვნილი აპარატის საცდელი მაკეტი და მოხდა მისი პირველადი სასტენდო და მცირე საცდელ ცხოველებზე წქსპერიმენტული გამოცდა.
- აღნიშნული აპარატის მაკეტში ძირითად კვანძს წარმოადგენს ორსაკნიანი ტუმბო, რომელსაც შეუძლია ერთდროულად სითხის სადენ თუ სხვადასხვა მიღწი განსხვავებული პარამეტრების მქონე (პულსური და არაპულსური) ნაკადების შექმნა. სისხლის გადატუმბვის დროს ტუმბო არ იწვევს სისხლის ფორმიანი ელემენტების ტრაგმას და ჰემოლიზს. მისი მუშაობისას პულსური ნაკადის ნებისმიერი ფიზიოლოგიური სისშირისა და სისტოლური მოცულობის მიღებაა შესაძლებელი.
- ორგანოთა ტრანსპლანტაციის წინა შენახვა (კონსერვაცია) აღნიშნული მოწოდებილობით

	<p>შესაძლებელია როგორც გვამში, <i>in situ</i> მუდტიორგანული კონსერვაციის დროს, ისე კონსერვაცია იზოლირებული ორგანოსი მისი პრეტრანსპლანტაციური შენახვისა და ტრანსპორტირების დროს. აპარატის გამოყენება შესაძლებელია ტრავმულად ამპუტირებული კიდურების, ან მათი ფრაგმენტების ტრანსპორტირების დროსაც. მომდევნო 2015 წელს დაგეგმილია ხელსაწყოს ყოველმხრივი გამოცდა საშუალო ზომის ცხოველებზე, სწორედ ამ აღნიშნულ ექსპერიმენტულ მოდელებში.</p> <p>აპარატის გამოყენების მოსალოდნელი ეფექტები, მისი კონსტრუქციული უპირატესობები და პირველი ექსპერიმენტებით მიღებული დამაიმედებელი შედეგები განხილულ იქნა ანატომთა ასოციაციის საერთაშორისო ფედერაციის მე 18 კონგრესზე პეკინში; მე-7 საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაზე „ქირურგიის განვითარების თანამედროვე ტენდენციები“ ალმატაში; 85-ე საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევით კონფერენციაზე „სიცოცხლე და სოციალური პროგრამები ბიოლოგიაში“ ლონდონში და 6. ჯავახიშვილის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ კონფერენციაზე თბილისის სამეცნიერო აკადემიაში.</p>
--	--

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	ხელოვნური სისხლმიმოქცევის პორტატული აპარატის ექსპერიმენტული შემუშავება საველე პირობებში გამოყენებისთვის	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	ზურაბ ჩხაიძე	ნოდარ ხოდელი
2	სიმპოზიუმი: დვიძლისა და ანკრეასის/ლანგერჰანსის კუნძულების ტრანსპლანტაცია - ორგანიზაციული, იურიდიული, კლინიკური და სამეცნიერო ასპექტები	რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	დიმიტრი კორძაია	ნ. ხოდელი გ. ლობჟანიძე ზ. ჩხაიძე

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

1	შეიქმნა უნივერსალური ტუმბოს დამწერები კამერა და პულსატორი, ამ ტუმბოს გარეგანი
---	---

	<p>სარქველები და მისი მართვის პულტი. სტენდზე გამოიცადა აპარატის ყველა ცალკეული ბლოკი. შექმნილი ბლოკების ურთიერთდაკავშირებითა და კომუტაციით შეიქმნა ხელოვნური სისხლმიმოქცევის პორტატული აპარატის ექსპერიმენტული მოდელი. აღნიშნული აპარატის შესაძლებლობები გამოიცადა სტენდზე. შეიქმნა ხელოვნური სისხლმიმოქცევის აპარატის ექსპერიმენტული მოდელის პორტატული ვერსია და მისი ორგანიზმთან მისაერთებელი კანულები. აპარატისა და კანულების შესაძლებლობები გამოიცადა ექსპერიმენტებში.</p>
2	<p>16 ოქტომბერს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო სიმპოზიუმი „დგიოდლისა და პანკრეასის/ლანგერჰანსის კუნძულების ტრანსპლანტაცია - ორგანიზაციული, იურიდიული, კლინიკური და სამეცნიერო ასპექტები“.</p> <p>სიმპოზიუმი ორგანიზებულია შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის დაფინანსებით (საკონფერენციო გრანტების პროგრამა).</p> <p>სიმპოზიუმში მონაწილეობა მიიღეს გერმანიიდან, შვეიცარიიდან, აშშ-სა და თურქეთიდან მოწვევლმა სპეციალისტებმა</p>

.სიმპოზიუმის პროგრამა

10:00 - 10:30	სიმპოზიუმის მონაწილეთა რეგისტრაცია
10:30 - 11:00	<p>სიმპოზიუმის გახსნა</p> <p>აკადემიკოსი ვლადიმერ პაპავა – ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის (თსუ) რექტორი</p> <p>მისალმებები:</p> <p>პროფ. ალექსანდრე ცისკარიძე – თსუ მედიცინის ფაკულტეტის დეკანი პროფ. გია ლობჟარიძე – საქართველოს ექიმთა ასოციაციის (სმა) დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>პროფ. გია თომაძე – საქართველოს ტრანსპლანტოლოგთა ასოციაციის პრეზიდენტი</p> <p>სამეცნიერო სესია (მოდერატორი – დიმიტრი კორძაია)</p>
11:00 - 11:30	პროფ. დიმიტრი კორძაია, თსუ – სიმპოზიუმის ამოცანები
11:30 - 12:00	პროფ. ჯორჯ ტეისენი, მიუნხენის ტექნიკური უნივერსიტეტი (მტუ) – ორგანოთა დონაციის კლინიკური ასპექტები სხვადსხვა ორგანოების ერთდროულად აღების პირობებში
12:00 - 12:30	შესვენება ყავით
12:30 - 13:00	პროფ. ტიერი ბერნი, უნივერსიტეტი (უუ) – I ტიპის დიაბეტის მკურნალობა პანკრეასისა და ლანგერჰანსის კუნძულების გადანერგვით. არსებული მდგომარეობის ანალიზი
13:00 - 14:00	პროფ. ედუარდ მათევოსიანი, მტუ – დვიძლის გადანერგვის კლინიკური ასპექტები
14:00 - 15:00	საუზმე

	15:00 - 15:30	პროფ. ლუტც რენდერსი, მტუ - ცოცხალი დონორი, თირკმლისა და პანკრეასის კომბინირებული გადაწყვეტილება
	15:30 - 16:00	პროფ. ეკატერინე ბერიშვილი-ბერნი, იეშივას უნივერსიტეტის ალბერტ აინშტაინის სამედიცინო კოლეჯი, ნიუ იორკი, აშშ – „უჯრედული თერაპიის პერსპექტივები I ტიპის დიაბეტისა და დვიძლის პათოლოგიების მკურნალობაში
	16:00 - 16:30	პროფესორები ნოდარ ხოდელი, ზურაბ ჩხაიძე და დიმიტრი კორძაია, თსუ – ინოვაციური მიდგომა დვიძლის ტრანსპლანტაციის პერფუზიისადმი
	16:30 - 17:00	მსჯელობა (მოდერატორები – პროფ. ნიკალ კილიჩი, 18 მარტის უნივერსიტეტი (თურქეთი), პროფ. ტიერი ბერნი, უ და პროფ. ლუტც რენდერსი, მტუ)
	17:00 - 17:30	შესვენება ყავით
	17:30 - 18:30	მრგვალი მაგიდა I. დვიძლის გადაწყვეტილება – საქართველოს პრობლემები და პერსპექტივები (მოდერატორები – პროფ. დიმიტრი კორძაია, თსუ და პროფ. ედუარდ მათუგოსიანი, მტუ) II. მკურნალობა პანკრეასისა და ლანგერჰანსის კუნძულების გადაწყვეტილება – საქართველოს პრობლემები და პერსპექტივები (მოდერატორები – პროფ. ტიერი ბერნი, უ და პროფ. ზურაბ კაპაბაძე, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი)
	18:30 - 19:00	თსუ – ში დვიძლისა და პანკრეასის/ლანგერჰანსის კუნძულების ტრანსპლანტაციის სამეცნიერო და კლინიკური ასპექტების განვითარებისათვის თანამშრომლობის 4-წლიანი გეგმის განხილვა. მულტიცენტრული მენორანდუმის კონცეპციაზე შეთანხმება (მოდერატორი – პროფ. გია ლობჟანიძე, თსუ)
	19:00	სიმპოზიუმის დახურვა

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, შურნალის/კრებულის დასახელება	შურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Kandelaki S, Kordzaia D	Helicobacter and hepatobiliary diseases: conceptual view and review of the	2014 (232-233)	თბილისი	92-98

		<u>literature.</u> Georgian Medical News			
2	Kordzaia D, Jangavadze M	Unknown bile ductuli accompanying hepatic vein tributaries (experimental study). Georgian Medical News	2014 (234)	თბილისი	121-129
3	ხოდელი ნ., ჩხაიძე ზ., ფილიშვილი ო., დგებუაძე ა.	ხელოვნური სისხლმიმოქცევის სისტემებში სისხლის გადაადგილების ატრაგმული მეთოდების შემუშავება. ექსპერიმენტული და კლინიკური მედიცინა.	2014:1:94-96.	თბილისი	3
4	Ходели Н.Г., Чхайдзе З.А., Парцахашвили Д.Д., Пилишвили О.Д., Дгебуадзе А.В., Мумладзе М.А.	Нетрадиционный подход к созданию системы искусственного кровообращения для операций на сердце. Экспериментальная и клиническая медицина.	2014:1:96-98.	თბილისი	3

ანოტაციები

1	<p>Helicobacter-ის გვარის ბაქტერიებმა შესაძლოა მოახდინონ ხერხემლიანთა თითქმის ყველა სახეობის ინფიცირება. ჰელიკობაქტერიების კოლონიზაცია ძირითადად ხდება საჭმლის მომნელებელი სისტემის სხვადასხვა უბანში, უმეტეს წილად კუჭ-ნაწლავში, ბილიურ ტრაქტში, ზოგჯერ დვიძლის ქსოვილშიც. აღსანიშნავია, რომპაციენტებიდანჯერჯერობითვერმოხერხდა Helicobacter-იებისკულტურისმიღება, თუმცაპჯრ (PCR) მეთოდით ჰელიკობაქტერიების სახეობების არსებობა არაერთგზისაა დადასტურებული. ასევე, მრავალმა კვლევამ დაადასტურა კაგშირი დვიძლში ჰელიკობაქტერიების დნმ-ის არსებობასა და ჰეპატოცელულურ კარცინომასშორის.</p> <p>ჰეპატობილიური პათოლოგიების დროს საჭიროა დამტკიცდეს, ჰელიკობაქტერიების დნმ-ის დვიძლში აღმოჩენა ადასტურებს მიკრობის ჰეშმარიტ კოლონიზაციას თუ მხოლოდ ჰელიკობაქტერიის და/ან მისი დნმ-ის ენტერო-ჰეპატურ ცირკულაციის მაჩვენებელია. მნიშვნელოვანია ასევე ცალკეული სახეობების შტამების იდენტიფიკაცია, რაც საფუძველს შეუქმნის მათი როლის განსაზღვრას დაავადებების პათოგენეზში.</p>
---	--

	<p>პელიკონბაქტერიუმი, ისევე როგორც ნაწლავური ფლორის სხვა წარმომადგენლები, კუჭ-ნაწლავის ტრაქტიდან ღვიძლსა დანაღვლის გზებში შეიძლება მოხვდეს ორიგზით:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ტრანსლოკაციისშედეგად (პორტული სისხლის მიმოქცევით) და 2. ფატერის დვრილიდან (აღმავალიგზით). <p>ბილიური პათოლოგია იწვევს ბაქტერიუმის, მათ შორის, სავარაუდოდ, ასევე პელიკონბაქტერიუმის ტრანსლოკაციას და არა პირიქით (თუმცა ეს საკითხი ძალზე მწირადადა გამოკვლეული). ჩვენი მიზანია გავარკვიოთ, თუ რამდენად მონაწილეობს თვითონ პელიკონბაქტერიუმი პეპატობილიური დაავადებების განვითარებაში.</p> <p>საჭიროა შემდგომი კლინიკური და ექსპერიმენტული კვლევები, რათა განისაზღვროს პეპატობილიური სისტემის პათოლოგიის ინიციაცია/პათოგენეზში პელიკონბაქტერიუმის სხვადასხვა სახეობების მონაწილეობა.</p>
2	<p>ნაღვლის საერთო სადინარის გადაკვანძვის პირობებში დუქტულური რეაქციის შესწავლისას გამოვლენილია უზვეულო მდებარეობის ნაღვლის დუქტულები, რომლებიც მიჰყება ღვიძლის ვენების სხვადასხვა კალიბრის შენაკადებს, ზოგჯერ, სუბლობულურ და ცენტრალურ ვენებამდე.</p> <p>ნაშრომი ეძღვნება ამ ატიპური მდებარეობის დუქტულების რაობის გამიკვლევას. ვისტარის ჯიშის 28 მამრი ვირთაგვის ღვიძლი შესწავლილია პისტოლოგიური და იმუნოპისტოქიმიური მეთოდებით ნორმულად და ნაღვლის საერთო სადინარის გადაკვანძვიდან 6, 12 და 24 საათის შემდეგ. ცხოველთა ნაწილის ნაღვლის გზებში ქოლეფოქუსიდან რეტროგრადულად წინასწარ იყო შეევანილი ტუში. ნაღვლის საერთო სადინარის გადაკვანძვის შემდგომ გამოვლინდა ღვიძლის ვენების შენაკადების თანმხლები დუქტულური პროფილების რაოდენობის მატება. ამასთანავე, უშაუალოდ ცენტრალურ და/ან სუბლობულურ ვენებთან მიმდებარე დუქტულების დიამეტრი მერყეობს 5-დან 15 მიქრონამდე, ხოლო ღვიძლის ვენების მსხვილი ვენების აღვენტიციაში მდებარე დუქტულების დიამეტრი - 10-დან 30 მიქრონამდე. ამ დუქტულების (დუქტულური პროფილების) გამომფენი უჯერედები დადებითად ინიშნება CK19, CK7 და OV6 მარ-კერებით, მაგრამ ნებატიურია პროფლიფერაციის მარკერ Ki-67-ის - მიმართ, რაც ადასტურებს მათ ქოლანგიოციტობას და უარყოფს მათი წარმოშობის პროლიფერაციულ საფუძველს. გამოვლენილია სხვადასხვა ზომის პორტული ტრაქტებისა და ღვიძლის ვენების შენაკადების გადაჯვარედინების უბნები მათი შემაერთებელ-ქსოვილოვანი გარსების ინტეგრაციით. ამ უბნებში გამოვლენილ იქნა ზოგიერთი პორტული ბილიური დუქტულის „გადანაცვლება“ (დისლოკაცია) ღვიძლის ვენების შენაკადების ირგვლივ მდებარე შემაერთებელ ქსოვილში.</p> <p>ნაღვლის საერთო სადინარიდან რეტროგრადულად შეევანილი ტუში აღმოჩენილ იქნა როგორც პორტულ, ასევე ღვიძლის ვენების თანმხლებ დუქტულებში, აგრეთვე, ნაღვლის კაპილარებშიც, რაც ადასტურებს მათ კალაპოტა ურთიერთკავშირს.</p> <p>შეიძლება დაგასკვნათ, რომ ის ბილიური დუქტულები, რომლებიც პორტული და ღვიძლის ვენების ირგვლივი შემაერთებელი ქსოვილების ინტეგრაციის ადგილებში გადაინაცვლებს პორტული ტრაქტიდან ღვიძლის ვენის მიმართულებით, შესაძლებელია გაჰყვეს ამ უკანასკნელის შენაკადებს ცენტრალურ ვენულებამდეც. ეს წვრილი დუქტულები სარეზერვო ფუნქციისაა და, სავარაუდოდ, დაკავშირებულია ნაღვლის კაპილარების ქსელთან.</p>
3	<p>ცნობილია, სისხლის უჯრედებზე და პომეოსტაზზე ხელოვნური სისხლის მიმოქცევის აპარატის ტუმბოს ტრაგმული მოქმედება. სისხლის უჯრედების დაზიანების შემცირების მიზნით, ჩვენ გამოვიგონეთ „გულ-ფილტვის მანქანა“, სადაც სისხლის მიმოქცევა ახალი მეთოდით ხორციელდება (გულისა და ფილტვების შემოვლითი გზით). მეთოდი ეფუძნება სისხლის მოძრაობას წნევით და ვაკუუმით სხვადასხვა დონეზე განლაგებულ დალუქულ რეზერვუარებში. მეთოდი გამოიცადა ცხოველებზე</p>

	ჩატარებულ 17 ექსპერიმენტში. სისტემის ეფექტურობა განისაზღვრა შემდეგი პარამეტრებით: სისხლის მოძრაობის სიჩქარე (4 1/³თ); გადაადგილების სიმაღლე (1,5მ); გაკუუმის დონე (-10მმ/გ). ცდამ აჩვენა მოელი სისტემის საიმედოობა, ჰემოლიზის არარსებობა 4 საათის განმავლობაში.
4	მიმდინარეობს მუშაობა „გულ-ფილტვის შემოვლისათვის“ ისეთი მოწყობილობის შესაქმნელად, სადაც არ იქნება საჭირო ოქსიგენატორი და ტუმბო.

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები (თავი მონოგრაფიაში)

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გერდების რაოდენობა
1	Dimitri Kordzaia, Ilia Chanukvadze, Mikheil Jangavadze	Functional Anatomy of Intrahepatic Biliary System (Clinical and Experimental Data) In book: Bile Duct: Functional Anatomy, Disease and Injury Classification and Surgical Management	USA Nova Science Publishers, Inc.	1-87

https://www.novapublishers.com/catalog/product_info.php?products_id=52953

ნაშრომში მოცემულია პროფ. შალვა თოიძის მოწაფეების მიერ 30 წლის განმავლობაში სისტემური კვლევით გამოვლენილი დამიდებული და ნადვლის სადინარების მაკრო- და მიკროანატომიური, მათ შორის ჰისტოლოგიური, ჰისტოტოპოგრაფიული და ელექტრონულ-მიკროსკოპიული თავისებურებები, რომლებიც ქმნის მნიშვნელოვან საფუძველს კლინიკური დასკვნებისათვის და ქირურგიული ჩარევებისათვის. მონაცემების ნაწილს ანალიზი არ გააჩნია და, სავარაუდოდ, ჰეპატობილიური ქირურგიისა და ჰეპატომორფოლოგიის წარმომადგენელთა დაინტერესება უნდა გამოიწვიოს.

სტატიები (აბსტრაქტები)

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გერდების რაოდენობა
1	Chkhaidze Z., Khodeli N.	New portable heart-lung bypass machine for cardiac cardiopulmonary resuscitation in	2014. p.41-44. http://gisap.eu/ru/node/52455	London	4

		the field condition (development of device). "Life and social programs of biological organisms' existence quality development". Materials digest of the 85th International Research and Practice Conference (London).			
2	D. Kordzaia N. Khodeli, Z. Chkhaidze	Morphological changes of dog liver preserved by different methods Annals of Anatomy	2014, S1 Vol. 196	GER	1
3	Manana Kakabadze, Mtvarisa Kordzaia, Mikheil Jangavadze, Dimitri Kordzaia	Pre-proliferative step of typical ductular reaction.	2014, S1 Vol. 196	GER	1

ანოტაციები

- 1 სტატია განიხილავს ახალი მანქანის დიზაინს, რომელიც განკუთვნილია ექსტრაკორპორალული რეანიმაციისათვის გულის ინფარქტის დროს, ასევე განიხილება ახალი სისხლის ტუბო და მისი მუშაობის პრინციპი.
- 2 ნაშრომში შედარებულია ექსპერიმენტული დვიძლის ტრანსპლანტაციის მორფოლოგია მისი კონვენციური მეთოდით, ერთი მხრივ, და მანქანით ნორმოთერმული სისხლის პერფუზიით, მეორე მხრივ, კონსერვაციის პირობებში (6 ცხოველი). გაკეთებულია დასკვნა, რომ მანქანით ნორმოთერმული სისხლით პერფუზიით წარმოებული კონსერვაცია უკეთეს შედეგებს იძლევა.
- 3 ნაღვლის საერთო სადინარის ოკლუზის პირობებში განვითარებული დუქტულური რეაქციის (I ტიპის დუქტულური რეაქცია) პვლევით, დუქტულური რეაქციის, ანუ

	პისტოლოგიურ ანათლებზე დუქტულური სანათურების (პროფილების) რაოდენობის მატების პროცესში გამოყოფილია ორი ბსაფეხური: 1. პრეპროლიფერაციული (როდესაც ბილიური დუქტულური პროფილების მატება ხდება არსებული, მაგრამ „უჩინარი“ დუქტულების გაგანიერების გამო) და 2. პროლიფერაციული (როდესაც ბილიური დუქტულური პროფილების მატება ხდება ამ დუქტულების პროლიფერაციის გამო).
--	---

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

№	მომსხვებელი/ მომსხვენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ზურაბ ჩხაიძე	სიცოცხლის უზრუნველყოფა ექსტრაკორპორალული სისტემების გამოყენებით ტრავმირებულთა გულ- ფილტვის მწვავე უკმარისობის დროს	12 აპრილი 2014 წ. თბილისი
2	ნოდარ ხოდელი	ხელოვნური სისლმიმოქცევის პორტატული აპარატი	
3	ნ. ხოდელი, ზ. ჩხაიძე, დ. კორძაია	ინვაციური მიღგომა დვიძლის ტრანსპლანტაციის პერფუნისადმი	16 ოქტომბერი 2014 წ. თბილისი
4	ნოდარ ხოდელი	ორგანოთა კონსერვაციის ახალი მეთოდის შემუშავება	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია 2014 წლის 26 ნოემბერი
5	დიმიტრი კორძაია, მანანა კაგაბაძე	რეზექციის შემდგომ დარჩენილი და გადანერგილი ნახევარი დვიძლის რეგენერაცია ანუ რეგენერაცია დენერვაცია- დელიმფატიზაციის ფონზე. ჰეპატოციტები თუ დეროვანი უჯრედები? კითხვები, რომელიც მოითხოვს პასუხს	

მოხსენებათა ანოტაციები

1	პრობლემის აქტუალობა იმაში მდგომარეობს, რომ გაუმჯობესდება სამედიცინო დახმარებისა და ადამიანთა ჯანმრთელობის ხარისხი, შემცირდება ინვალიდობა და სიკვდილიანობა გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების სამსახურში,
---	---

	კარდიოქირურგიულ პრაქტიკაში, სამოქალაქო თავდაცვის, კატასტროფების და სამხედრო-საველე მედიცინის სამსახურების საქმიანობაში. გარდა ამისა, პროექტის მსვლელობაში შექმნილი აპარატის სერიული ქარხნული წარმოება, მისი დაბალი ღირებულებისა და კონსტრუქციული სიმარტივის გამო, არ მოითხოვს მაღალტექნიკური ინდუსტრიისა და დიდი სიმძლავრის საწარმოების გამოყენებას და, შესაბამისად, შესაძლებელია საქართველოშიც.
2	აღწერილია ექსტრაკორპორული სისხლმიმოქცევის ისეთი პრინციპებიც ახალი სამედიცინო მოწყობილობა და სამკურნალო მეთოდი, რომელიც უზრუნველყოფს ადამიანის გულის უცნობი ეთოლოგიის, მწვავე უკარისობის შემდგომი ან პოსტტრაგმული გაჩერების დროს სასიცოცხლო მნიშვნელობის ორგანოების აღექვატურ სისხლმიმოქცევას და მათი ფუნქციის შენარჩუნებას.
3	განიხილება თეორიული საკითხები, რომლებიც ეხება დვიძლის წილის ტრანსპლანტაციისა და რეგენერაციის შესასწავლი მოდელების შემუშავებას ორგანოს დელიმფატიზაციისა და დენერვაციის პირობებში.
4	ნაჩვენებია დვიძლის ტრანსპლანტაციის პერფუზიული კონსერვაციის თავისებულებები და შესაძლებლობები ორიგინალური კონსტრუქციის ტუმბოთი, რომელიც საშუალებას იძლევა დვიძლის არტერიაში საპერფუზიო ხსნარი (მათ შორის, აუტო-სისხლი) მიწოდებული ოქნას პულსური ნაკადით, ხოლო კარის ვენაში - არაპულსური (ტუმბოებისათვის ტრანსიული) ნაკადით.
5	ნაჩვენები იქნა, რომ დვიძლის რეგენერაციის მექანიზმების კვლევისადმი მიძღვნილ ნაშრომთა სიმრავლის ფონზე, გარკვეულწილად პარადოქსულია ის ფაქტი, რომ პრაქტიკულად შეუსწავლელია პჰ-ის შემდგომი დვიძლის რეგენერაციის, მათ შორის გადახერგილი „ნახევარი“ დვიძლის რეგენერაციის სტრუქტურული მხარე; დასმულია კითხვები, თუ: <ul style="list-style-type: none"> • როგორი შენებისაა რეგენერირებული დვიძლი? რითი განსხვავდება ის ნორმული დვიძლისაგან? • როგორ იქცევა პორტული სისხლის კალაპოტი (პორტული ვენის დატოტიანება), ანუ ის სტრუქტურა რომელიც უშუალოდ განიცდის პორტული წნევის ცვლილებას? • როგორ იქცევა დვიძლის სხვა მილოვანი სტრუქტურები? როგორ „მიჰყვება“ ისინი ორგანოს მოცულობაში ზრდას: „ახალი დატოტიანების“ გაჩენით თუ ძველი ტოტების „დაგრძელებით“? • რა ტრანსფორმაციას განიცდის დვიძლის წილაგის მიკროცირკულაციური მოდული? • რით განსხვავდება (თუ განსხვავდება) ნარეზექციები და გადახერგილი დვიძლის რეგენერაციის სტრუქტურა? <p>მოწოდებულია ამ კითხვებზე პასუხის გაცემისათვის შემუშავებული, დასაბუთებული გეგმა.</p>

ბ) უცხოეთში

№	მომსხვებები/	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების
---	--------------	--------------------	-------------------

	მომხსენებლები		დრო და ადგილი
1	Khodeli N.G., Chkhaidze Z.A., Partsakhashvili J.D., Pilishvili O.D.	Education and Advancement of Surgical Skills in Scientific and Training Center of Experimental Surgery, Tbilisi State University (New Practice in Georgia).	3-5 აპრილი 2014 წ. Thessaloniki, (Greece).
2	Manana Kakabadze, Mtvarisa Kordzaia, Mikheil Jangavadze, Dimitri Kordzaia	Pre-proliferative step of typical ductular reaction.	18th Congress of International Federation of Associations of Anatomists (IFAA 2014), Beijing, China – September, 2014
3	D. Kordzaia, N. Khodeli, Z. Chkhaidze	Morphological changes of dog liver preserved by different methods	18th Congress of International Federation of Associations of Anatomists (IFAA 2014), Beijing, China – September, 2014
4	D. Kordzaia, G. Lobzhanidze	Living Donor Liver Transplantation: Challenge for Further Experimental Investigations	5th Congress of South Eastern European Medical Forum (SEEMF); September, 2014
5	დიმიტრი კორძაია, მანანა კაკაბაძე	რეზექციის შემდგომ დარჩენილი და გადანერგილი ნახევარი ღვიძლის რეგენერაცია ანუ რეგენერაცია ღენერაცია-ღელიმფატიზაციის ფონზე. კითხვები მოითხოვს პასუხებს (რუსულად)	Международная научно-практическая конференция “Современные тенденции развития хирургии”, посвященная 125-ти летию С.Д. Асфендиярова и 80-ти летию кафедры общей хирургии КазНМУ, в рамках Дней Университета

მოხსენებათა ანოტაციები

1	<p>სწავლების მიზანია, რომ გამოვიკვლიოთ და განვავითაროთ ახალი მეთოდები და მიღწევები, რომ მივცეთ სტუდენტებს მოტივაცია ქირურგიული უნარების სწავლაში და განმტკიცებაში. ჩვენ შევიმუშავეთ სპეციალური პროგრამა, რომელიც ითვალისწინებს დამამთავრებელ კურსზე მყოფი სტუდენტების ჩართვას ექსპერიმენტულ კვლევებში და მათი უნარების განვითარებას. სტუდენტთა სწავლება მოიცავს ორ საფეხურს: პირველ საფეხურზე (I – VI სემესტრი) სტუდენტები სწავლობენ ქირურგიის ზოგად ჩვევებს; მეორე საფეხურზე (VII – XII სემესტრი) სტუდენტები ირჩევენ ქირურგიულ განხრას (აბდომინალური, გულმკერდის, პლასტიკური, სისხლძარღვთა, მიკრო-ქირურგია) და/ან ანესტეზიოლოგია- რეანიმაციის. 2005- 2010 წლებში 5 ჯგუში გადანაწილებულმა 30 სტუდენტმა გაიარა 1080 საათიანი სწავლების პროგრამა, რომელიც ასევე მოიცავდა ინდივიდუალური მუშაობის საათებს. როდესაც ამ სტუდენტების (სამიზნე ჯგუფი) ცოდნა და უნარები შევადარეთ იგივე წლის სტუდენტებს, რომლებიც არ მონაწილეობდნენ ამ პროგრამაში (საკონტროლო ჯგუფი - 30 სტუდენტი), აღმოვაჩინეთ მნიშვნელოვანი განსხვავება სამიზნე ჯგუფსა და საკონტროლო ჯგუფს შორის:</p> <p style="text-align: center;">სამიზნე ჯგუფში სამეცნიერო შედეგები იყო $\geq B$, როცა საკონტროლო ჯგუფში იყო $\geq C$.</p> <p style="text-align: center;">სამეცნიერო კონფერენციებში სტუდენტთა ჩართულობა (12 vs 3). სამიზნე ჯგუფი - 12; საკონტროლო ჯგუფი - 3.</p> <p style="text-align: center;">მონაწილეობა კვლევით მასალაში (9 vs 2). სამიზნე ჯგუფი - 9; საკონტროლო ჯგუფი - 2.</p>
---	--

	<p>სამიზნე ჯგუფის ყველა სტუდენტი ადვოლად ადაპტირებდნენ სხვადასხვა ქირურგიულ კლინიკებში. 23 სტუდენტი სწავლობს რეზიდენტურაში, 5 – დოქტორანტურაში. 7 სტუდენტი მუშაობს შვეიცარიის, გერმანიის, პოლონეთის და უკრაინის კლინიკებში. მიღებული შედეგი ცხადყოფს, რომ სტუდენტების ადრეული მომზადება სპეციალური პროგრამით, რომელიც მიმართულია პრაქტიკულ-კლინიკური უნარების განვითარებაში აუმჯობესებს აკადემიურ შედეგებს და სტუდენტების ცოდნას და უნარს ქირურგიაში</p>
2	<p>ნაღვლის საერთო საღინარის ოკლუზის პირობებში განვითარებული დუქტულური რეაქციის (I ტიპის დუქტულური რეაქცია) კვლევით, დუქტულური რეაქციის, ანუ ჰისტოლოგიურ ანათლებზე დუქტულური სანათურების (პროფილების) რაოდენობის მატების პროცესში გამოყოფილია ორი ბსაფეხური: 1. პრეპროლიფერაციული (როდესაც ბილიური დუქტულური პროფილების მატება ხდება არსებული, მაგრამ „უჩინარი“ დუქტულების გაგანიერების გამო) და 2. პროლიფერაციული (როდესაც ბილიური დუქტულური პროფილების მატება ხდება ამ დუქტულების პროლიფერაციის გამო).</p>
3	<p>ნაშრომში შედარებულია ექსპერიმენტში დვიძლის ტრანსპლანტაციის მორფოლოგია მისი კონვენციური მეთოდით, ერთი მხრივ და მანქანით ნორმოთერმული სისხლის პერფუზიით, მეორე მხრივ, კონსერვაციის პირობებში (6 ცხოველი). გაკეთებულია დასკვნა, რომ მანქანით ნორმოთერმული სისხლით პერფუზიით წარმოებული კონსერვაცია უკეთეს შედეგებს იძლევა.</p>
4	<p>ნაჩვენებია დვიძლის ტრანსპლანტაციის პერფუზიული კონსერვაციის თავისებურებები და შესაძლებლობები ორიგინალური კონსტრუქციის ტუმბოთი, რომელიც საშუალებას იძლევა დვიძლის არტერიაში საპერფუზიო ხსნარი (მათ შორის, აუტო-სისხლი) მიწოდებული ოქნას პულსური ნაკადით, ხოლო კარის ვენაში - არაპულსური (ტუმბოებისათვის ტრადიციული) ნაკადით.</p>
5	<p>ნაჩვენები იქნა, რომ დვიძლის რეგენერაციის მექანიზმების კვლევისადმი მიძღვნილ ნაშრომთა სიმრავლის ფონზე, გარკვეულწილად პარადოქსულია ის ფაქტი, რომ პრაქტიკულად შეუსწავლელია პჲ-ის შემდგომი დვიძლის რეგენერაციის, მათ შორის გადანერგილი „ნახევარი“ დვიძლის რეგენერაციის სტრუქტურული მხარე; დასმულია კითხვები, თუ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორი შენებისაა რეგენერირებული დვიძლი? რითი განსხვავდება ის ნორმული დვიძლისაგან? • როგორ იქცევა პორტული სისხლის კალაპოტი (პორტული ვენის დატოტიანება), ანუ ის სტრუქტურა რომელიც უშუალოდ განიცდის პორტული წნევის ცვლილებას? • როგორ იქცევა დვიძლის სხვა მიღვანი სტრუქტურები? როგორ „მიჰყვება“ ისინი ორგანოს მოცულობაში ზრდას: „ახალი დატოტიანების“ გაჩენით თუ ძველი ტოტების „დაგრძელებით“? • რა ტრანსფორმაციას განიცდის დვიძლის წილაპის მიკროცირკულაციური მოდული? • რით განსხვავდება (თუ განსხვავდება) ნარეზექციები და გადანერგილი დვიძლის რეგენერაციის სტრუქტურა? <p>მოწოდებულია ამ კითხვებზე პასუხის გაცემისათვის შემუშავებული, დასაბუთებული გეგმა.</p>

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	ნაღვლის ბუშტის დაზიანების ფორმისა და ხარისხის კორელაცია კლიცობაცტერ სპ-ით ინფიცირებასთან	დიმიტრი კორძაია	სოფიო კანდელაკი (დოქტორანტი) რუსუდან ჯოჯუა მანანა კაპაბეგი

დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

2014 წელს განხორციელდა ლიტერატურის ანალიზი და კონცეპტუალური ხედვის შემუშავება, რაც აისახა სტატიაში (იხ. ზემოთ). კერძოდ: Helicobacter-ის გვარის ბაქტერიებმა შესაძლოა მოახდინონ ხერხემლიანთა თითქმის ყველა სახეობის ინფიცირება. ჰელიკობაქტერიების კოლონიზაცია ძირითადად ხდება საჭმლის მომნელებელი სისტემის სხვადასხვა უბანში, უმეტეს წილად კუჭ-ნაწლავში, ბილიურ ტრაქტში, ზოგჯერ დვიძლის ქსოვილშიც. ადსანიშნავია, რომ პაციენტებიდან ჯერჯერობით ვერ მოხერხდა Helicobacter-იების კულტურის მიღება, თუმცა პჯრ (PCR) მეთოდით ჰელიკობაქტერიების სახეობების არსებობა არაერთგზისაა დადასტურებული. ასევე, მრავალმა კვლევამ დაადასტურა კავშირი დვიძლში ჰელიკობაქტერიების დნმ-ის არსებობასა და ჰეპატოცელულურ კარცინომასშორის.

ჰეპატობილიური პათოლოგიების დროს საჭიროა დამტკიცდეს, ჰელიკობატრიების დნმ-ის დვიძლში აღმოჩენა ადასტურებს მიკრობის ჭეშმარიტ კოლონიზაციას თუ მხოლოდ ჰელიკობაქტერიის და/ან მისი დნმ-ის ენტერო-ჰეპატურ ცირკულაციის მაჩვენებელია. მნიშვნელოვანია ასევე, ცალკეული სახეობების შტამების იდენტიფიკაცია, რაც საფუძველს შეუქმნის მათი როლის განსაზღვრას დაავადებების პათოგენეზში. ჰელიკობაქტერიები, ისევე როგორც ნაწლავური ფლორის სხვა წარმომადგენლები, კუჭ-ნაწლავის ტრაქტიდან დვიძლსა დანაღვლის გზებში შეიძლება მოხვდეს ორიგზით: 1. ტრანსლოკაციის შედეგად (პორტული სისხლის მიმოქცევით) და 2. ფატერის დვრილიდან (აღმავალიგზით).

ბილიური პათოლოგია იწვევს ბაქტერიების, მათ შორის, საგარაუდოდ, ასევე ჰელიკობაქტერიების ტრანსლოკაციას და არა პირიქით (თუმცა ეს საკითხი ძალზე მწირადად გამოკვლეული). ჩვენი მიზანია გავარკვიოთ, თუ რამდენად მონაწილეობს თვითონ ჰელიკობაქტერიები ჰეპატობილიური დაავადებების განვითარებაში. საჭიროა შემდგომი კლინიკური და ექსპრიმენტული კვლევები, რათა განისაზღვროს ჰეპატობილიური სისტემის პათოლოგიის ინიციაცია/პათოგენეზში ჰელიკობაქტერიების სხვადასხვა სახეობების მონაწილეობა.

ამასთანავე სისტემატიზებული იქნა თსუ მორფოლოგიის ინსტიტუტში დიაგნოზდასმული ნადვლის ბუშტის პათოლოგიის 500-ზე მეტი შემთხვევა. მიღებული ცხრილების სტატისტიკური ანალიზი ამჟამად მიმდინარეობს.

ინფექციურ დაავადებათა და კლინიკური იმუნოლოგიის დეპარტამენტი.
ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის ს-პ ცენტრი.

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი თენბიზ ცერცვაძე.
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

სრული პროფესორი: თენბიზ ცერცვაძე,
ასოცირებული პროფესორი: ლალი შარვაძე,
ასისტენტ პროფესორი: მანანა თოლუა
მოწვეული პედაგოგები: ნატალია ბოლოკაძე, მარინა ენდელაძე.
დოკტორანტები: ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი, მარინე ქარჩავა, ნათია დვალი, ლანა გაწერელია,
მარიამ სვანიძე, აკაკი აბუთიძე, ნინო რუხაძე.

II. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			

	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
2			

III. საგრანტო დაფინანსებით დამუშავებული სამუცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	“აივ ინფექციის ინდიკატორული დაავადებების კვლევა ევროპის რეგიონში (HIDES) ”	კოპენაგენის აივ ინფექცია/შიდსის პროგრამა, კოპენაგენის უნივერსიტეტი. დანია.	ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი	ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი, ნინო რუხაძე, აკაკი აბუთიძე, მაია ცინცაძე, გიორგი ხეჩიაშვილი.

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

ევროპის რეგიონში აივ ინფიცირებული პაციენტების უმრავლესობა არ არის დიაგნოსტირებული. არადიაგნოსტირებული აივ ინფექცია საფრთხეს უქმნის ინფიცირებულ ადამიანს, ვინაიდან ამ დროს აივ ინფექციის სპეციფიური მკურნალობა გვიანდება. ამასთანავე, აივ ინფიცირებული ადამიანი, რომელმაც არ იცის საკუთარი აივ სტატუსი, საშიშროებას წარმოადგენს საზოგადოებისათვის, ვინაიდან ცნობილია, რომ ის პირები, რომლებმაც არ იციან, რომ ისინი აივ ინფიცირებულები არიან, უფრო დიდი რისკს წარმოადგენენ აივ ინფექციის გადაცემის თვალსაზრისით, ვიდრე ის პაციენტები, რომელთაც იციან საბაზუსის შესახებ. ზემოთაღნიშნული კვლევის ამოცანაა შესწავლილ იქნას აივ ინფექციის პრევალენტობა (გავრცელება) სპეციფიური დაავადებების ან პათოლოგიური მდგომარეობების მქონე იმ პაციენტებში, რომელთაც ჯერ არ ჩატარებიათ გამოკვლევა აივ ინფექციაზე და საჭიროებენ მკურნალობას თავისი დაავადების გამო.

ამ კვლევაში ევროპის მასშტაბით ჩართული იქნებიან ის პაციენტები, რომელთაც აღენიშნებათ აივ ინფექციის 11 სხვადასხვა ინდიკატორული დაავადებიდან 1 დაავადება მაინც.

კვლევა ექიმებს და ჯანდაცვის მუშაკებს დაეხმარება იმის უკეთ გარკვევაში, თუ სად გადიან მკურნალობას არადიაგნოსტირებული აივ ინფიცირებული პაციენტები. მრავალი აივ ინფიცირებული ავადმყოფი ხვდება სამედიცინო დაწესებულებებში, მაგრამ მათი აივ ინფიცირების სტატუსი რჩება გაურკვეველი. ამ კვლევაში თქვენი მონაწილეობა ევროპის რეგიონში ექიმებს და ჯანდაცვის ექსპერტებს დაეხმარებათ იმის განსაზღვრაში, თუ ჯანდაცვის სისტემის რომელ როლში უნდა დაინერგოს აივ ინფექციაზე ტესტირება, როგორც ავადმყოფების რუტინული „მოვლის“ (მეთვალყურეობა/მკურნალობა) პროცესის ერთ-ერთი ნაწილი.

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	„აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის კოინფექციის კვლევა ევროპის რეგიონში.“	კოპენაგენის აივ ინფექცია/შიდსის პროგრამა. კოპენაგენის	ნატალია ბოლოკაძე	ნატალია ბოლოკაძე, ნინო ლანჩავა, ქეთევან მშვიდობაძე.

	პროსპექტული მულტიკოპორტული კვლევა“.	უნივერსიტეტის დანია.		
--	---	----------------------	--	--

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის კოინფექციის შესწავლა ევროპის რეგიონში. პრესპექტული მულტიკოპორტული კვლევა.

აივ/შიდსით ავადმყოფებში ტუბერკულოზი ყველაზე გავრცელებულ კოინფექციას წარმოადგენს. მაღალაქტიური ანტირეტროვირუსული მკურნალობა გავლენას ახდენს აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის კოინფექციის კლინიკურ მიმდინარეობაზე, დაავადების მენეჯმენტზე და პროგნოზზე, ასევე კოინფექციის ინციდენტობაზე. ევროპის რეგიონის ქვეყნები ტუბერკულოზის გავრცელების მხრივ განსხვავდებიან.

აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის კოინფექციის მკურნალობა სერიოზულ სიძნელეებთან არის დაკავშირებული. კერძოდ, შიდსით ავადმყოფებში ანტირეტროვირუსული მკურნალობის და ტუბერკულოზის მკურნალობის დაწყების დროის საკითხი კვლავ დილემად რჩება, იმუნორეჟონსტიტუციის სინდრომის განვითარების მაღალი რისკის გამო.

კვლევის ძირითად მიზანს წარმოადგენს ზემოთაღნიშნული საკითხების შესწავლა და ანალიზი ევროპის რეგიონის სხვადასხვა ქვეყანაში. კვლევის შედეგები ექსპერტებს დაეხმარება აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის კოინფექციის უკეთესი მენეჯმენტის გაუმჯობესებაში.

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებელი
---	---------------------	----------------------------	-----------------------	-----------------------

1	“აივ/შიდსით ავადმყოფთა მკურნალობა და მოვლა“.	შიდსთან, ტუბერკულოზთან და მაღარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდი	თ. ცერცვაძე	ნ. ჩხარტიშვილი, ლ. შარვაძე, ფ. გაბუნია, ნ. ბოლოკაძე, ა. აბუთიძე, თ. ჩოკოშვილი, ნ. ბადრიძე, ნ. მაჭარაშვილი, მ. ქარჩავა, ლ. გაწერელია, ლ. ძიგუა, მ. მირზიაშვილი და სხვ.
---	---	---	-------------	--

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

მიზანი და ამოცანები

პროექტის ძირითადი მიზანია აიგ/შიდსით ავადმყოფების სიცოცხლის ხანგრძლივობისა და ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესება ანტირეტროვირუსულ (არვ) მკურნალობაზე უნივერსალური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის გზით.

პროექტით გათვალისწინებული მიზანი მიღწეულ იქნება ხუთი ძირითადი ამოცანის შესრულებით გზით:

ამოცანა 1: აიგ/შიდსით დაავადებულთა უზრუნველყოფა არვ მკურნალობით

ამოცანა 2: აიგ/C ჰეპატიტის კონფექციის მართვა

ამოცანა 3: არვ მკურნალობის მობილური ბრიგადების მუშაობის უზრუნველყოფა

ამოცანა 4: პალიატიური მზრუნველობა

ამოცანა 5: არვ მედიკამენტების მიმართ რეზისტენტობის კვლევა

ამოცანა 1: აიგ/შიდსით დაავადებულთა უზრუნველყოფა არვ მკურნალობით

არვ მკურნალობასთან დაკავშირებული სერვისების მიწოდება ქვეყნის მასშტაბით განხორციელდება უშუალოდ შიდსის ცენტრში, ქ. თბილისში, და 4 რეგიონულ დაწესებულებაში: ქქ. ქუთაისში, ბათუმში, ზუგდიდსა და სოხუმში.

არვ მკურნალობაზე მყოფი პაციენტების რაოდენობა ყოველწლიურად იზრდება. აღნიშნული ზრდა განპირობებულია პროექტის ეფექტურობით, რომელიც უზრუნველყოფს პაციენტთა შენარჩუნებას მკურნალობაზე და დროულად უზრუნველყოფს ახალი სამკურნალო გაიდლაინების დანერგვას, რომლებიც მკურნალობის ადრეულ ეტაპზე დაწყების რეკომენდაციას იძლევიან. 2013 წლის დეკემბრიდან მკურნალობა იწყება CD4 <500 მაჩვენებლის დროს, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის უკანასკნელი რეკომენდაციების შესაბამისად.

შიდსის ცენტრის მიერ შემუშავებული აიგ/შიდსის მკურნალობისა და მოვლის სერვისების მიწოდების ეფექტური მოდელი უზრუნველყოფს პაციენტების მაღალ ჩართულობას კლინიკურ სერვისებში და შესაბამისად არვ მკურნალობაზე მაღალ ხელმისაწვდომობას. მოდელი მოიცავს კლინიკური მონიტორინგის სპეციალურ ალგორითმს, რომელიც ითვალისწინებს თითოეული პაციენტის რეგულარულ (წელიწადში სამჯერ) გამოკვლევას ძირითად კლინიკურ და ლაბორატორიულ პარამეტრებზე. გარდა ამისა, წარმატებით ფუნქციონირებს პაციენტთა მხარდაჭერის სერვისები.

აიგ/შიდსის კლინიკური მართვა საქართველოში ხორციელდება კლინიკური პრაქტიკის ეროვნული გაიდლაინების მიხედვით, რომელიც პირველად შემუშავდა 2004 წელს. გაიდლაინის უკანასკნელი რევიზია განხორციელდა 2013 წლის მიწურულს, რომლის მიხედვითაც იწარმოებს პაციენტების მართვა 2014 წელს. გაიდლაინის აღნიშნული ვერსია ძირითადში ეფუძნება ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის 2013 წლის და ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ევროპის რეგიონული ოფისის 2012 წლის პროტოკოლებს.

პროექტის განხორციელების მნიშვნელოვანი კომპონენტია არვ მკურნალობის მიწოდების და პროექტის განხორციელების მონიტორინგი. აღნიშნული მოიცავს, როგორც უშუალოდ სამედიცინო საქმიანობის, ისე მონაცემთა მართვის და პროექტის განხორციელების

მონიტორინგს. ამ მიზნით ჩამოყალიბებულია არვ მონიტორინგის და ლაბორატორიული ხარისხის კონტროლის ჯგუფები, რომლებიც ერთობლივად განახორციელებენ სერვისების მიწოდების ხარისხის მონიტორინგს ეროვნული გაიდლაინით გათვალისწინებულ სტანდარტებთან მიმართებაში. გარდა ამისა, განხორციელდება რეგისტრაციის საქმიანობის მონიტორინგი, პროექტით გათვალისწინებული ყველა დონისძიებების მიმართულებით.

ამოცანა 2: აივ/С ჰეპატიტის კოინფექციის მართვა

შიდსის ცენტრის ძალისხმევით და გლობალური ფონდის ხელშეწყობით პირველად აღმოსავლეთ ევროპის რეგიონში 2011 წლიდან საქართველოში ყველა აივ/HCV კოინფექციის მქონე ავადმყოფებისათვის ხელმისაწვდომია C ჰეპატიტის საწინააღმდეგო უფასო მკურნალობა. ეს არის ქვეყნაში პირველი შემთხვევა, როდესაც მოსახლეობის კონკრეტული სეგმენტი იღებს C ჰეპატიტის უფასო მკურნალობას საერთაშორისო სტანდარტებით.

პროექტის ფარგლებში გაგრძელდება აივ/С ჰეპატიტით კოინფიცირებული პაციენტების C ჰეპატიტზე მკურნალობა პეგილირებული ინტერფერონის და რინავირინის კომბინაციით. წლის ბოლომდე იგეგმება სულ 150 აივ/С ჰეპატიტით კოინფიცირებული პაციენტის ჩართვა C ჰეპატიტის სამკურნალო პროგრამაში.

ამოცანა 3: არვ მკურნალობის მობილური ბრიგადების მუშაობის უზრუნველყოფა

არვ მკურნალობის წარმატების მნიშვნელოვანი საწინააღმდეგო მკურნალობაზე დამყოლობის მაღალი ხარისხი. 2008 წლიდან საქართველოში ამოქმედდა დამყოლობის მონიტორინგის მობილური ბრიგადების სამსახური, რომლებიც პაციენტებს ბინაზე აწვდიან დამყოლობასთან დაკავშირებულ მხარდაჭერისა და მონიტორინგის სერვისებს. აღსანიშნავია, რომ აღნიშნული სამსახურის დანერგვის შემდეგ მედიკამენტების გატანაზე დაფუძნებული დამყოლობის საშუალო წლიური მაჩვენებელი მაჩვენებელი 83%-დან 92%-მდე გაიზარდა 2008-2011 წლებში.

აღნიშნული ღონისძიების ფარგლებში გაგრძელდება პაციენტების ბინაზე მომსახურება. ღონისძიების მიზანია მოცული იყოს პაციენტების მაქსიმალური რაოდენობა, პრიორიტეტი მიენიჭება იმ პაციენტებს, რომლებსაც აღენიშნებათ სუბ-ოპტიმალური დამყოლობა არსებული ინსტრუმენტების ან ექიმის შეხედულების მიხედვით, არ წაუღიათ მედიკამენტი გარკვეული დროის მანძილზე ან აღნიშნებათ სუბ-ოპტიმალური პასუხი არვ მკურნალობაზე. მობილური ბრიგადები იმუშავებს ობილისისა და რეგიონული ცენტრების ბაზაზე.

ამოცანა 4: პალიატიური მზრუნველობა

აღნიშნული ღონისძიების განხორციელებას უზრუნველყოფს საქართველოს პალიატიური მზრუნველობის ეროვნული ასოციაცია, რომელიც ქვეყანაში პალიატიური მზრუნველობის დარგის, მათ შორის აივ/შიდსის კონტექსტში პალიატიური მზრუნველობის ფუძემდებელია. ორგანიზაცია ასორციელებს აღნიშნულ ღონისძიებას 2008 წლიდან და ითვალისწინებს აივ ინიცირებული პაციენტების ბინაზე მომსახურებას პალიატიური მზრუნველობის მობილური ბრიგადების მეშვეობით. ბინაზე მომსახურების პაკეტი ითვალისწინებს როგორც სამედიცინო დახმარების აღმოჩენას, მათ შორის ესენციური მედიკამენტებით, ისე ფსიქო-სოციალური და სულიერი მხარდაჭერის გაწევას. აღნიშნული სერვისის მიწოდება განხორციელდება

პალიატიური დახმარების მობილური ბრიგადების მეშვეობით.

ამოცანა 5: არვ მედიკამენტების მიმართ რეზისტენტობის კვლევა

აივ წამლებისადმი რეზისტენტობა საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მნიშვნელოვანი პრობლემაა, წამლებისადმი რეზისტენტული ვირუსის შტამების აღმოცენება გარდაუვალია აივ რეპლიკაციისა და მუტაციების განვითარების მაღალი სიხშირის, აგრეთვე არვ მკურნალობის მოელი ცხოვრების მანძილზე მიღების გათვალისწინებით. აივ წამლებისადმი რეზისტენტობის განვითარება და მისი შემდგომი გავრცელება სერიოზულ საფრთხეს უქმნის ართ-ს უფასესობას პოპულაციურ დონეზე. ამიტომ, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია (ჯანმრთენმენდაციას აძლევს ქვეყნებს შეიმუშავონ და დანერგონ აივ წამლებისადმი რეზისტენტობის პრევენციისა და შეფასების სტრატეგია, რათა შენარჩუნებულ იქნას არვ რეჟიმების ეფექტურობა. წარმოდგენილი პროექტი ითვალისწინებს საქართველოში ზემოაღნიშნული სტრატეგიის დანერგვას ჯანმოს მიერ შემოთავაზებული რეკომენდაციების შესაბამისად.

ადნიშნული ამოცანის ფარგლებში ჩატარდება პირველადი რეზისტენტობის კვლევა ახალდიაგნოსტიკულ პაციენტებში და განხორციელდება აივ რეზისტენტობაზე ადრეული გაფრთხილების ინდიკატორების (Early Warning Indicator) მონიტორინგი.

IV პუბლიკაციები:

1) საქართველოში

ა) მონიტორაჟიები

№	ავტორი/ავტორები	მონიტორაჟის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

ბ) სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თენგიზ ცერცგაძე,	„აივ	ინფექციური	
2	ნინო გოჩიტაშვილი	ინფექცია/შიდსით	პათოლოგის,	
3	მაია ლომთაძე, მაკა სვანიძე, ლალი შარგაძე,	ავადმყოფთა მკურნალობა და მოვლა“.	შიდსისა და კლინიკური იმუნოლოგის სამეცნიერო-	111

	<p>ლანა გაწერელია, ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი, ცისანა შარტავა</p> <p>(კლინიკური სახელმძღვანელო რეკომენდაცია – გაიდლაინი)</p> <p>გაიდალინი განახლდა 2014 წლის რეკომენდაციების მიხედვით</p>	<p>პრაქტიკული ცენტრი შიდსთან, ტუბერკულოზთან და მაღარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდი</p>	
--	--	--	--

ანოტაცია

აივ ინფექციის ანტიცირუსული თერაპია 1996 წელს მისი პირველად შემოსვლის შემდეგ მყარად უმჯობესდება. ეს დაკავშირებულია ახალი მოქმედების მექანიზმის მქონე მედიკამენტების შემუშავებესთან, ეფექტურობის და წამლის მიმართ რეზისტენტული ვირუსის მიმართ აქტივობის გაუმჯობესებასთან, დოზირების მოხერხებულობასა და უკეთეს ამტანობის პროფილთან. მოცემული კლინიკური რეკომენდაციის მიზანს წარმოადგენს არსებულ უახლეს სამეცნიერო მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ინფორმაციის და შესაბამისი რეკომენდაციების მიწოდება აივ ინფიცირებულ/შიდსით დაავადებულ პაციენტთა ანტირეტროვირუსული მკურნალობის და მეთვალყურეობის შესახებ ექიმი სპეციალისტებისთვის და ყველა დაინტერესებულ პირისათვის.

გაიდლაინის დანერგვა საქართველოში ხელს შეუწყობს აივ ინფექცია/შიდსის სწორ მართვას, პაციენტთა სიცოცხლის გახანგრძლივებას და სიცოცხლის ხარისხის გაუმჯობესებას, საზოგადოებრივი დაავადების გავრცელების შემცირებას.

მოცემული კლინიკური რეკომენდაცია განიხილავს აივ ინფიცირებულ/შიდსით დაავადებულ პაციენტთა კლინიკურ მართვას, კერძოდ, მოზარდ და ზრდასრულ (15 წელზე) აივ ინფიცირებულთა პირველად შეფასებას, არვ თერაპიის დაწყებას, არვ მკურნალობის პირველ, მეორე რიგს და გადარჩენის რეჟიმს, ართ წარმატების და არაეფექტურობის კრიტერიუმებს, არაეფექტურობის მიზეზებს და მათ მართვას, თერაპიაზე დამყოლობის მნიშვნელობას და მისი მიღწევის გზებს, არვ თერაპიაზე მყოფ პაციენტთა კლინიკურ და ლაბორატორიულ მეთვალყურეობას. გაიდლაინი არ მოიცავს რეკომენდაციებს ბავშვთა ასაკის (< 15 წელზე) აივ ინფიცირებულთათვის.

წარმოდგენილი კლინიკური რეკომენდაცია განკუთვნილია საქართველოში აივ ინფექცია/შიდ სით დაავადებულთა მართვაში ჩართული ექიმებისთვის და სხვა დაინტერესებული პირებისთვის.

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თენგიზ ცერცვაძე	ოპორტუნისტული	ინფექციური	98
2	ნატალია ბოლოკაძე	ინფექციების	პათოლოგიის,	
3	ფატი გაბუნია, ქეთევან მშვიდობაძე, მაია ლომთაძე, ნინო გოჩიტაშვილი, ლალი შარგაძე	მკურნალობა	შიდსისა და კლინიკური იმუნოლოგიის სამეცნიერო-	
		გაიდლაინი	პრაქტიკული ცენტრი	

	აკაკი აბუთიძე, ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი.	აივ ანტისხეულებზე რუტინული ტესტირების დანერგვისთვის ჯანდაცვის დაწესებულებებში და აივ ინფექცია/შიდსის გამოვლენის და დიაგნოსტიკის გაუმჯობესებისთვის საქართველოში	შიდსთან, ტუბერკულოზთან და მალარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდი	
--	---	--	---	--

ანოტაცია

ანტირეტროვირუსული თერაპიის ერაში მნიშვნელოვნად შემცირდა ოპორტუნისტული ინფექციები და მათთან ასოცირებული სიკვდილობა აივ ინფექციის დროს. მიუხედავად ამისა, უკანასკნელმა კვლევებმა აჩვენა, რომ ოპორტუნისტული ინფექციები კვლავ რჩება აივ ინფიცირებულ პაციენტებში სიკვდილობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვან მიზეზად. დიდი ბრიტანეთის ჯანმრთელობის დაცვის სააგენტოს მიერ ჩატარებული ანალიზით აივ ინფიცირებული პაციენტების 19%-ში CD4 უჯრედების აბსოლუტური რიცხვი იყო ნაკლები 200/მმ³-ზე, რაც წარმოადგენს მნიშვნელოვან რისკს ოპორტუნისტული ინფექციების განვითარებისათვის.

ადნიშნული გაიდლაინი შექმნილია ექიმებისთვის და ჯანმრთელობის დაცვის სისტემის მუშაკებისათვის, რათა დაეხმაროს მათ აივ ინფიცირებულ პაციენტებში მოსალოდნელი ან დადგენილი ოპორტუნისტული ინფექციების შესწავლასა და მართვაში. გაიდლაინის პირველ ნაწილში მოცემულია თავები, სადაც ყველაზე ტიპიური შიდს-ინდიკატორული ოპორტუნისტული ინფექციები განხილულია ორგანოთა სისტემების მიხედვით, მაგ., ნერვული სისტემის, სასუნთქი სისტემის და საჭმლის მომნელებელი სისტემის დაავადებები. მეორე ნაწილში განხილულია ოპორტუნისტული ინფექციები მათი გამომწვევის მიხედვით, მაგ., ჰერპესვირუსები, კანდიდები, ატიპიური მიკობაქტერია და სხვა. მესამე ნაწილში კი საუბარი იქნება სპეციფიურ მდგომარეობებზე, მაგ. უცნობი ეტიოლოგიის ცხელება, ლეიშმანიოზი, სიფილისი და სხვა.

დ) სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Tsertsvadze T,	Discrepancy between HCV	2014 Oct;(235):74-	თბილისი,	
2	<u>Karchava M.</u>	structural and non	8.	საქართველო	
3	<u>Sharvadze</u>				5

	<u>L, Gatserelia</u> <u>L, Dolmazashvili</u> <u>E.</u>	structural genes in georgian genotype two patients Georgian Med News			
--	--	---	--	--	--

ანოტაცია/რეზიუმე

სტრუქტურულ და არასტრუქტურულ გენებს შორის სხვაობა C ჰეპატიტის ვირუსის მეორე გენოტიპით ინფიცირებულ პაციენტებში.

C ჰეპატიტის გენოტიპების მაღალი სიზუსტით დადგენა მნიშნელოვანია როგორც მკურნალობის გამოსავლის პროგნოზირებისთვის, ასევე სწორი ანტივირუსული მკურნალობის რეჟიმების შერჩევისათვის და შესაბამისად, მკურნალობის ადექვატური გამოსავლის მიღების მიზნით.

კვლევისთვის შერჩეული იყო იმ პაციენტთა მასალა, რომელშიც ჩატარებული იყო C ჰეპატიტის გენოტიპირება სტრუქტურული გენის ამპლიფიკაციური დაფუძნებული Versant HCV genotyping მეთოდის მეშვეობით. ორი სხვადასხვა უბნის ამპლიფიკაციის მონაცემებზე დაყრდნობით გამოტანილია დასკვნა, რომ მეორე გენოტიპის შემთხვევაში მიღებულია 72%-ი განსხვავება გენოტიპების დადგენის კუთხით. ამ სხვაობის საფუძველზე სავარაუდოა, რომ მეორე გენოტიპების უმრავლესობა წარმოადგენს რეკომბინანტულ ვირუსს, რომლის სტრუქტურული ნაწილი მეორე გენოტიპია, ხოლო არასტრუქტურული - პირველი გენოტიპი.

საკვლევ მასალაში აღმოჩენილი განსხვავება იძლევა ვარაუდის საფუძველს რეკომბინანტული ფორმების არსებობის შესახებ. კვლევის შედეგები წარმოშობს ამ ნიმუშების დეტალური კვლევის აუცილებლობას სექვენირების და დრმა ფოლოგრეტიკური ანალიზით.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	Gatserelia L, Shar vadze L, Karchava M, Dolmazashvili E, Tsertsvadze T.	Occurrence of occult HCV infection among Hiv infected patients in Georgia. Georgian Med News	2014 Jan;(226):37-41.		

ოკულტური C ჰეპატიტი აივ ინფიცირებულ პაციენტებს შორის საჭართველოში

პილოტურ კვლევაში ანალიზისთვის შეირჩა აივ/შიდსით ავადმყოფთა სამი ჯგუფი: 1 -ლი

ჯგუფი - აივ/შიდსით ავადმყოფები დვიძლის დაავადებების გარეშე (98 ავადმყოფი), მე- 2 ჯგუფი - უცნობი ეტიოლოგიის დვიძლის დაავადებების მქონე აივ/შიდსით ავადმყოფები (34 ავადმყოფი) და მე-3 ჯგუფი - HIV/HVB კოინფექციით ავადმყოფები (29 ავადმყოფი). HCV რნმ გამოკვლეულ იქნა პერიფერიული სისხლის მონონუკლეარების (PBMCs) ნიმუშებში რეალური დროის პოლიმერაზული ჯაჭვური რეაქციის მეთოდით. HCV გენოტიპირება განისაზღვრა შებრუნებითი ჰიბრიდიზაციის მეთოდით. დვიძლის ფიბროზის ხარისხი შეფასდა ელასტოგრაფიის საშუალებით (Fibroscan).

PBMCs ნიმუშებში HCV რნმ გამოვლინდა პირველ ჯგუფში 2 (2%) შემთხვევაში, მეორე ჯგუფში - 4 (12%) და მესამე ჯგუფში - 9 (31%) შემთხვევაში. გამოვლენილი 15 ოკულტური პეპატიტით პაციენტებიდან HCV გენოტიპი განისაზღვრა 14 პაციენტში, გენოტიპების შემდეგი განაწილებით: 6 (46%) – 1b , 3 (23%) – 2a/2c და 5 (38%) – 3a. ერთ ნიმუშში გენოტიპი ვერ განისაზღვრა C პეპატიტის ვირუსის უკიდურესად დაბალი ვირუსული დატვირთვის გამო.

კვლევამ აჩვენა აივ-ით ინფიცირებულ პაციენტებში ოკულტური HCV ინფექციის არსებობა. დვიძლის ფიბროზი უფრო ხშირი და უფრო მაღალი ხარისხის იყო ოკულტური პეპატიტით ავადმყოფებში, რაც მიუთითებს იმაზე, რომ გამოუკლენელმა ოკულტურმა C პეპატიტმა შეიძლება გამოიწვიოს დვიძლის დაზიანება. ამრიგად, აივ ინფიცირებულების მხოლოდ HCV ანტისეეულებზე კვლევა არ ასახავს ოკულტური HCV კო-ინფექციის ჰემარიტ პრევალენტობას. სტატიის ავტორებს მიაჩნიათ, რომ ოკულტური C პეპატიტის გამოსავლენად, დვიძლის ბიოფსიის ხელმიუწვდომლობის შემთხვევაში, PBMCs ნიმუშების კვლევა HCV რნმ-ზე მეტად ინფორმატიულია.

2) უცხოეთში

ა) მონიგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონიგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

ბ) სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
	თენგიზ ცერცვაძე - External peer reviewer	CONSOLIDATED GUIDELINES ON HIV PREVENTION, DIAGNOSIS, TREATMENT	WHO, Geneva	159

	AND CARE FOR KEY POPULATIONS JULY 2014	
--	--	--

ანოტაცია/რეზიუმე

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის კონსოლიდირებული გაიდლაინი. აივ/შიდსის პრევენცია, დიაგნოსტიკა, მკურნალობა და მოვლა მაღალი რისკის ჯგუფებში.

გაიდლაინი აერთიანებს არსებულ სახელმძღვანელო რეკომენდაციებს და პროტოკოლებს აივ/შიდსის მაღალი რისკის ჯგუფებში, როგორიცაა ჰომოსექსუალი მამაკაცები, ნარკოტიკების ინექციური გზით მომხმარებლები, კომერციული სექს მუშაკები, პატიმრები და ტრანსგენდერები, აივ/შიდსის პრევენციის, დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და მოვლის საკითხებზე.

გაიდლაინის მიზანია აივ/შიდსის დარგში მტკიცებულებებზე დაფუძნებული რეკომენდაციების მიწოდება კლინიცისტებისა და პროგრამის მენეჯერებისათვის, რაც გულისხმობს ეფექტური პრევენციული დონისძიებების გაფართოებას და მკურნალობისა და მოვლის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესებას აღნიშნულ ჯგუფებში.

გ) კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

დ) სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Akhvlediani T,	Etiologic Agents	2014 Nov 4;9(11):e111393.	PLoS One	
2	Bautista CT,	of Central	doi:		
3	Shakarishvili R,	Nervous System	10.1371/journal.pone.0111393.		
	Tsertsvadze T,	Infections	eCollection 2014.		
	Imnadze P,	among Febrile			
	Tatishvili N,	Hospitalized			
	Davitashvili T,	Patients in the			
	Samkharadze T,	Country of			
	Chlikadze R,	Georgia.			
	Dvali N, Dziga				

L, Karchava M, Gatserelia L, Macharashvili N, Kvirkvelia N, Habashy EE, Farrell M, Rwlinson E, Sjvar J, Hepburn M, Pimentel G, Dueger E, House B, Rivard R.	PLoS One			
---	----------	--	--	--

ანოტაცია

**ცხელებით პოსპიტალიზებულ ავადმყოფებში ცენტრალური ნერვული სისტემის
ეტიოლოგიური აგენტების შესწავლა საქართველოში.**

კვლევაში ჩართული იქნა მენინგიტით და ენცეფალიტით დაავადებული ავადმყოფები. ცერებროსპინალური სითხე შესწავლილ იქნა ბაქტერიოლოგიური და პოლიმერაზული ჯაჭვური რეაქციის მეთოდებით მარტივი ჰერპესის ვირუსზე, ყბაყურას ვირუსზე, ენტეროვირუსზე, ჰერპეს ზოსტერის ვირუსზე, სტრეპტოკოკზე და მენინგოკოკზე.

კვლევაში ჩართული 140 ავადმყოფიდან, ცერებროსპინალურ სითხეში *Streptococcus pneumoniae* აღმოჩნდა 5 ავადმყოფში. პოლიმერაზული ჯაჭვური რეაქციით 25 ავადმყოფში დადასტურდა *Streptococcus pneumoniae*-ის არსებობა, 6 ავადმყოფში - *N. Meningitidis* და 1 ავადმყოფში - *H. influenza*. პოლიმერაზული ჯაჭვური რეაქციით ასევე 26 ავადმყოფში აღმოჩენილი იქნა ენტეროვირუსი, varicella zoster virus - 4 ავადმყოფში და HSV- 2 ავადმყოფში. კვლევაში ცხადყო, რომ *S. pneumoniae* და ენტეროვირუსი ყველაზე ხშირი ეტიოლოგიური აგენტები არიან აღნიშნულ კოპორტაში.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, უურნა- ლის/კრებულის დასახელება	უურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Chkhartishvili N,	Virologic	2014 Jul 7;11:18.	AIDS Research and	
2	Sharvadze L, Dvali	outcomes of	doi: 10.1186/1742-	Therapy	
3	N, Karchava M, Rukhadze N, Lomtadze M, Chokoshvili O, Tsertsvadze T.	second-line antiretroviral therapy in Eastern European country of Georgia. AIDS Res Ther	6405-11-18. eCollection 2014.		

ანოტაცია

**მეორე რიგის ანტირეტროვირუსულ მკუნალობაზე (არვ) მყოფი ავადმყოფების ვირუსული
გამოსავლები საქართველოში.**

რეტროსპექტულ კვლევაში ჩართული იქნა აიგ/შიდსით ავადმყოფები, რომლებსაც დაუდასტურდათ არვ პრეპარატებისადმი რეზისტენტობა და გადაყვანილ იქნენ მეორე რიგის არვ მკურნალობაზე. კვლევის პერიოდი შეადგენდა 2005-2010 წწ.

ავადმყოფების დაკვირვება განხორციელდა 2011 წლის 1 ივნისამდე. კვლევაში ჩართული 84 ავადმყოფიდან მე-6, მე-12, 24-ე და 36-ე ოვენტე ვირუსული სუპერესია მიღწეულ იქნა 79-83%-ში. ვირუსული უშედეგობის რისკ ფაქტორებს წარმოადგენდა მკურნალობაზე დამყოლობა <80% და აიგ ვირუსული დატგირთვა >100 000 მკურნალობის დაწყებისას.

კვლევის შედეგებმა ცხადყო, რომ მეორე რიგის არვ მკურნალობაზე ავადმყოფებში მიღწეულ იქნა სახარბიელო პასუხი. კვლევის მონაცემები ადასტურებს არვ მკურნალობაზე ავადმყოფთა დამყოლობის გაუმჯობესების აუცილებლობას.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Chkhartishvili N,	The cascade of	2014 Jun 12. doi:	HIV Med	
2	Sharavdze L,	care in the Eastern	10.1111/hiv.12172.		
3	Chokoshvili O, DeHovitz J, Del Rio C, Tsartsadze T.	European country of Georgia.	HIV Med		

ანოტაცია აიგ/შიდსის მკურნალობისა და მოვლის კასკადი საქართველოში

ანტირეტროვირუსული თერაპიის (ართ) ეფექტურობა დამოკიდებულია აიგ/შიდსით ავადმყოფთა წარმატებულ ჩართულობაზე აიგ/შიდსის მკურნალობისა და მოვლის სერვისებში. აღნიშნულ კვლევაში ჩართული იქნა 1989-2012 წლებში საქართველოში რეგისტრირებული აიგ/შიდსით ავადმყოფები.

კვლევის შედეგად გაირკვა, რომ აიგ/შიდსით ავადმყოფთა უმრავლესობა მუდმივად ჩართულია მკურნალობისა და მოვლის სერვისებში. ავადმყოფების გამოთიშვას ადგილი აქვს მკურნალობისა და მოვლის პროცესის ყველა რგოლში, განსაკუთრებით კი აიგ/შიდსის დიაგნოზის დადგენისას. აქედან გამომდინარე აუცილებელია არადიაგნოსტირებული პაციენტების გამოვლენა და მათი ჩართვა ართ მკურნალობისა და მოვლის სერვისებში, რაც განაპირობებს ართ პროგრამის ეფექტურობას.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	------------------	---	---------------------------	--------------------------------	---------------------

1	Kuchuloria T,	Viral hemorrhagic	2014	American Journal	
2	Imnadze P,	fever cases in the	Aug;91(2):246-8.	of Tropical	
3	Chokheli M,	country of	doi:	Medicine Hygiene	
	Tsertsvadze T,	Georgia: Acute	10.4269/ajtmh.13-		
	Endeladze M,	Febrile Illness	0460. Epub 2014		
	Mshvidobadze K,	Surveillance Study			
	Clark DV, Bautista	results.	Jun 2		
	CT, Abdel Fadeel				
	M, Pimentel G,				
	House B, Hepburn	Am J Trop Med			
	MJ, Wölfel S,	Hyg			
	Wölfel R, Rivard				
	RG.				

ანოტაცია

კირუსული პემორაგიული ცხელებები საქართველოში.

საქართველოში კირუსული პემორაგიული ცხელებების: ყირიმ-კონგოს ცხელების და პანტავირუსული ინფექციის ახალი შემთხვევების (ინსიდენტობის) შესახებ ინფორმაცია მწირია.

შესწავლით იქნა 2008-2011 წლებში საქართველოში 537 ცხელებით ავადმყოფი. 14 ცხელებით ავადმყოფიდან, რომლესაც ასევე აღენიშნებოდა პემორაგიული სინდრომი, ყირიმ-კონგოს ცხელება დაუდასტურდა 3 ავადმყოფს. 2 ცხელებით ავადმყოფს, რომლებსაც პქონდათ თირკმლის მწვავე უკმარისობა, დაუდასტურდათ პანტავირუსული ინფექცია.

კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ ყირიმ-კონგოს ცხელების და პანტავირუსული ინფექციის გამომწვევები წარმოადგენს მწვავე ცხელებით მიმდინარე ინფექციების ეტიოლოგიურ ფაქტორებს საქართველოში. აქედან გამომდინარე აუცილებელია აღნიშნულ ინფექციებზე დიაგნოსტიკური მეთოდების და ზედამხედველობის სისტემის გაუმჯობესება საქართველოში.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Chkhartishvili N1,	Evaluation of	2014 Apr 9;17:18885.	Journal of	
2	Rukhadze N2,	multiple	doi:	International	
3	Svanidze M2,	measures of	10.7448/IAS.17.1.18885.	AIDS Society	
	Sharvadze L3,	antiretroviral	eCollection 2014.		
	Dehovitz JA4,	adherence in the			
	Tsertsvadze T3,	Eastern European			
	McNutt LA5, del	country of			
	Rio C6.	Georgia.			
		J Int AIDS Soc			

ანოტაცია

ანტირეტროვირუსულ თერაპიაზე დამყოლობის შეფასება საქართველოში.

მონაცემები ანტირეტროვირუსულ თერაპიაზე (ართ) დამყოლობის თაობაზე აღმოსავლეთ ეკროპის რეგიონში მწირია.

პროსპექტულ კვლევაში ჩართული იქნა 100 აივ/შიდსით ავადმყოფი, რომლებსაც დაენიშნა ართ. დაკვირვება წარმოებდა სამი თვის მანძილზე. მედიკამენტების რეჟიმის დაცვა კორელირებდა ვირუსულ სუპრესიასთან. ნარკოტიკების აქტიურ მომხმარებელ აივ/შიდსით ავადმყოფებში ართ რეჟიმის დარღვევის გამო ორჯერ ნაკლები იყო აივ ვირუსული სუპრესიის მიღწევა.

კვლევამ დაადასტურა ართ რეჟიმის დაცვის აუცილებლობა ვურუსული სუპრესიის მიღწევის მიზნით. ნარკოტიკების აქტიურ მომხმარებლებში აღინიშნებოდა აივ სუპრესიის ოპტიმალური მაჩვენებელი, თუმცა ანტირეტროვირუსული მკურნალობის დამყოლობის გაუმჯობესების მიზნით აღნიშნულ ჯგუფში საჭიროა დამატებითი ღონისძიებების შემუშავება.

Nº	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ურნა- ლის/კრებუ- ლის დასახელება	ურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გერდების რაოდენობა
1	Tsertsvadze T,	Estimating HIV	2014 Nov;25(13):913-20.	Int J STD AIDS.	
2	Chkhartishvili N,	incidence in	doi:		
3	Dvali N,	eastern	10.1177/0956462414525939.		
	Karchava M,	European	Epub 2014 Mar 26.		
	Chokoshvili O,	country of			
	Tavadze L,	Georgia: 2010-			
	Gamkrelidze A,	2012.			
	Zohrabyan L	Int J STD AIDS.			

ანოტაცია

აივ ინსიდენტობის კვლევა საქართველოში.

კვლევის ფარგლებში მოხდა 2010-2012 წლებში საქართველოში აივ ინსიდენტობის შესწავლა მათემატიკური მოდელირების მეთოდის გამოყენებით.

კვლევაში ჩართული იქნა 2010-2012 წლებში რეგისტრირებული ახლადგამოვლენილი 1155 აივ/შიდსით ავადმყოფი. 231 ავადმყოფში დადასტურდა აივ ინფექციის ახალი შემთხვევა. ინსიდენტური შემთხვევები თანაბარი იყო 2010, 2011 და 2012 წლებში.

კვლევამ ცხადყო, რომ მიუხედავად აივ/შიდსის დაბალი ინსიდენტობის მაჩვენებლისა,

საქართველოში ადგილი აქვს აივ/შიდსის ეპიდემიის ზრდას, რომლის ძირითად მიზეზს წარმოადგენს აივ/შიდსის გვიანი დიაგნოსტიკა და გამოუვლენელი (არადიაგნოსტიკული) შემთხვევების მაღალი მაჩვენებელი.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	უურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Chkhartishvili N,	Mortality and	2014 Jun;30(6):560-6.	AIDS Res Hum	
2	Sharvadze L,	causes of death	doi:	Retroviruses.	
3	Chokoshvili O,	among HIV-	10.1089/AID.2013.0219.		
	Bolokadze N,	infected	Epub 2014 Feb 24.		
	Rukhadze N,	individuals in the			
	Kempker RR,	country of			
	Gamkrelidze A,	Georgia: 1989-			
	DeHovitz JA, Del	2012.			
	Rio C,				
	Tsertsvadze T.	AIDS Res Hum			
		Retroviruses.			

ანოტაცია

სიკვდილობა და მიხი მიზეზები აივ/შიდსით ავადმყოფებში საქართველოში.

1989-2012 წწ.

საქართველომ 2004 წლიდან უზრუნველყო ყველა აივ/შიდსით ავადმყოფის ანტირეტროვირუსული თერაპიით (ართ) უნივერსალური ხელმისაწვდომობა. აივ/შიდსით ავადმყოფების სიკვდილობაზე ართ-ს ზემოქმედების შესწავლის მიზნით ჩატარდა რეტროსპექტული კვლევა. კვლევაში ჩართული იქნა 1989-2012 წლებში ოეგისტრირებული აივ/შიდსით ავადმყოფები. 3554 აივ/შიდსით ავადმყოფიდან 779 მოკვდა. სიკვდილობის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა 2004 წელს (10,74 - 100 ავადმყოფზე). მაჩვენებელი საგრძნობლად შემცირდა ართ უნივერსალური ხელმისაწვდომობის დანერგვის შემდეგ (სიკვდილობის მაჩვენებელი: 4,02 - 100 ავადმყოფზე). სიკვდილობის სარწმუნო რისკ ფაქტორს წარმოადგენდა შიდსის არსებობა აივ დიაგნოსტიკურებისას. აივ/შიდსით ავადმყოფებში სიკვდილის ძირითადი მიზეზი იყო ტუბერკულოზი (21%).

კვლევამ ცხადყო, რომ ართ უნივერსალურმა ზემოქმისაწვდომობამ საგრძნობლად შეამცირა სიკვდილობის მაჩვენებელი აივ/შიდსით ავადმყოფებში. თუმცა, სიკვდილობის მაჩვენებელი კვლავ რჩება მაღალი აივ/შიდსის გვიანი გამოვლენის გამო.

აივ/შიდსის შემთხვევების ადრეული გამოვლენა და ართ-ს დროული დაწყება აღნიშნულ პოპულაციაში სიკვდილობის შემცირების და ასევე აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევების პრევენციის საწინდარია.

V. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

1) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თენგიზ ცერცვაძე	აივ/შიდსის სიტუაცია საქართველოში. შიდსის სამსახურის 30 წელი საქართველოში	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აივ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული პეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი
2	თენგიზ ცერცვაძე	HCV მკურნალობის გამოცდილება საქართველოში	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აივ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული პეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი
3	ლალი შარვაძე	მწვავე/ახალი HCV ინფექცია; კლინიკური მიმდინარეობა; ვირუსის რეპლიკაციის კინეტიკა და დაავადების გამოსავლები	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აივ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული პეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი
4	ნინო ბადრიძე	აივ/შიდსი საქართველოში – მიმოხილვა	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აივ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული პეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი
5	ნატალია ბოლოკაძე	HIV/HCV და HIV/HBV კოინფექციები საქართველოში.	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აივ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული პეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი
6	ნათა დვალი	აივ მოლექულური ეპიდემიოლოგია საქართველოში.	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აივ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული პეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი,

			თბილისი
7	ქეთევან შერმადინი	აიგ/შიდსის მკურნალობისა და მოვლის კასკადი საქართველოში-ტესტირების და მკურნალობის სტრატეგია	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აიგ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული ჰეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი
8	ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი	ანტირეტროვირუსული მკურნალობის უნივერსალური ხელმისაწვდომობა. საქართველოს გამოცდილება	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აიგ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული ჰეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი
9	მარინე ქარჩავა	HCV მოლექულური ეპიდემიოლოგია საქართველოში. HCV 2k/1b რეკომბინანტული ფორმები HCV მე-2 გენოტიპით ავადმყოფებში	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აიგ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული ჰეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი
10	ფატი გაბუნია	აიგ/შიდსით და ტუბერკულოზით კო- ინფექცია საქართველოში	აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო კორქშოპი "აიგ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული ჰეპატიტები" 2014 წლის 16-18 ივნისი, თბილისი

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
11	თენგიზ ცერცგაძე	C ჰეპატიტის მკურნალობის პრინციპები;	საერთაშორისო სამუშაო შეხვედრა: „C ჰეპატიტის კონტროლის გეგმა საქართველოში: C ჰეპატიტის ელიმინაციის მოდელი“. 12-14 მარტი, 2014 წ.
12	ნინო ბადრიძე, მარინე ქარჩავა	C ჰეპატიტის ეპიდსიტუაცია, მ.შ. მოლექულური ეპიდემიოლოგია, საქართველოში;	საერთაშორისო სამუშაო შეხვედრა: „C ჰეპატიტის კონტროლის გეგმა საქართველოში: C ჰეპატიტის ელიმინაციის მოდელი“ 12-14

			გარემი, 2014 წ.
13	ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი	აიგ ინფექცია/შიდსის ეპიდემიის მიმოხილვა, შიდსის ცენტრის დაარსებიდან 30 წელი - გავლილი გზა, მიღწევები, სამომავლო გეგმები	შიდსის მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი კონფერენცია. 1 დეკემბერი, 2014. თბილისი, საქართველო.

2) უცხოეთში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თენგიზ ცერცვაძე	HCV Care and Treatment in Georgia	EASL GEORGIA SIDE- MEETING on HEPATITIS C, London, U.K., April 9, 2014

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	აკაკი აბუთიძე	Epidemiology of Hepatitis C and drivers of transmission	EASL GEORGIA SIDE- MEETING on HEPATITIS C, London, U.K., April 9, 2014

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Karchava M.; Sharvadze L.;	HCV 2k/1b recombinant strain	European Association for
2	Gatserelia L.; Chkhartishvili N.;	among hepatitis C infected	Microbiology and Infectious
3	Dvali N.; Dziguia L.;	genotype 2 patients in Georgia	Diseases Congress 2014
	Dolmazashvili E.; Tsertsvadze T.		10-13 May, 2014 Barcelona, Spain

მოხსენებათა ანოტაციები

**HCV 2k/1b რეკომბინანტული ფორმები C ჰეპატიტის მე-2 გენოტიპით ინფიცირებულ
ავადმყოფებში საქართველოში**

რესტროსპექტული კვლევის ფარგლებში განხორციელდა რანდომულად შერჩეული 72 ც ჰეპატიტით ავადმყოფის სისხლის ნიმუში, რომლებშიც ჩატარდა 275 nt NS5B უბნის სექვენირება .

დისკორდანტული ნიმუშების დეტალური შესწავლა მოხდა 5"UTR/Core სექვენირებით.

5"UTR/Core გენოტიპირების მეთოდის გამოყენებით 32 (44.4%) C ჰეპატიტით ავადმყოფს აღმოაჩნდა C ჰეპატიტის ვირუსის პირველი გენოტიპი, 21 (29.1%) ავადმყოფს - მეორე გენოტიპი და 19 (26.3%) ავადმყოფს - მესამე გენოტიპი. C ჰეპატიტის მეორე გენოტიპის მქონე 21 ავადმყოფიდან გენომის უბნების შედარების შედეგად 7 შემთხვევაში მიღებულ იქნა დისკორდანტული შედეგები, რის მიზეზიც იყო HCV 2k/1b რეკომბინანტული ფორმების არსებობა.

C ჰეპატიტის ვირუსის მეორე გენოტიპის მქონე ავადმყოფებში ანტივირუსული მკურნალობის შედეგად მყარი ვირუსული პასუხი მიღწეულ იქნა 58.3%-ში, რომელიც ნაკლებია იყო მესამე გენოტიპის მქონე ვადმყოფების მყარ ვირუსულ პასუხთან შედარებით (72.7%) და ადგმატებოდა პირველი გენოტიპის მქონე ავადმყოფთა მკურნალობის შედეგად მიღწეულ მყარი ვირუსული პასუხის მაჩვენებელს (38.5%).

კვლევამ ცხადყო, რომ საქართველოში C ჰეპატიტით ავადმყოფებში ცირუპულირებს C ჰეპატიტის ვირუსის RF 2k/1b ფორმები. C ჰეპატიტის ვირუსის მეორე გენოტიპით ავადმყოფებს დამატებით უნდა ჩაუტარდეს ვირუსის NS5B რეგიონის სექვენირება, რათა დადგინდეს RF 2k/1b ფორმის არსებობა, რასაც მნიშვნელობა აქვს ანტივირუსული მკურნალობის ეფექტურობის სათვის.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Nikoloz Chkhartishvili, Otar	Trends in Cascade of Care in the	CROI 2014
2	Chokoshvili, Lali Sharvadze, Jack	Eastern European Country of	March 3-6, 2014 Boston,
3	A. DeHovitz, Carlos del Rio, Tengiz Tsertsvadze	Georgia: 2008-2012	Massachusetts

მოხსენებათა ანოტაციები

აივ/შიდსის მკურნალობისა და მოვლის სერვისებში/კასკადში ავადმყოფთა ჩართულობის დინამიკა საქართველოში.

კვლევაში ჩართული იქნა 1989-2012 წლებში საქართველოში რეგისტრირებული ყველა აივ/შიდსით ავადმყოფი. ანალიზისთვის გამოყენებული იქნა აივ/შიდსის მონაცემთა ეროვნული ბაზა.

კვლევის შედეგად გაირკვა, რომ აივ/შიდსის მკურნალობისა და მოვლის სერვისებში აივ/შიდსით ავადმყოფთან ჩართულობის მაჩვენებელი დროთა განმავლობაში იზრდება. ინტრავენური ნარკოტიკების მომხმარებელ აივ/შიდსით ავადმყოფებში აღინიშნება ჩართულობის შედარებით ნაკლები მაჩვენებელი. აქედან გამომდინარე, რეკომენდებულია დამატებითი ღონისძიებების შემუშავება აღნიშნულ სერვისებში ავადმყოფთა ჩართულობის გაუმჯობესებისათვის და ასევე ანტირეტროვირუსული მკურნალობის აღრეული დაწყებისათვის.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Lali Sharvadze	Georgia HBV country situation	October 23. 2014.

		update. Prof. Lali Sharvadze	Consultation Meeting on Hepatitis B. Organized by pharma "Gilead". Kiev, Ukraine

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Lali Sharvadze	Georgia HBV country situation update. Prof. Lali Sharvadze	Expert Forum 9 – Turning Points in Chronic Hepatitis Care. Berlin, Germany

**დონისძიებები განხორციელებული ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური
იმუნოლოგიის ს-პ ცენტრის მიერ**

**აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო ვორქშოპი "აივ/შიდსი, ტუბერკულოზი და
ვირუსული ჰეპატიტები"**

2014 წლის 16-18 ივნისს, თბილისში, ჩატარდა აშშ-საქართველოს ერთობლივი სამეცნიერო ვორქშოპი "აივ/შიდსი, ტუბერკულოზი და ვირუსული ჰეპატიტები."

ვორქშოპის ორგანიზატორები იყვნენ: აშშ ჯანდაცვის ნაციონალური ინსტიტუტების (NIH) ალერგიისა და ინფექციური დაავადებების ნაციონალური ინსტიტუტი (NIAID), მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების საერთაშორისო ცენტრი (ISTC), საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, საქართველოს საელჩო აშშ-ში, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი და ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის ს-პ ცენტრი.

ვორქშოპის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს აშშ და საქართველოს დარგის წამყვანმა სპეციალისტებმა.

ვორქშოპის მიზნები: არსებული სამეცნიერო მიღწევების გაზიარება, და ბიომედიცინის დარგში აშშ-საქართველოს თანამშრომლობის განმტკიცება და შემდგომი გაფართოება. ვორქშოპზე დაწვრილებით იქნა განხილული აივ/შიდსთან, C და B ვირუსულ ჰეპატიტებსა და ტუბერკულოზთან დაკავშირებული საკითხები – პრობლემები. მიღდომები, მიღწევები და სამომავლო პერსაეჭმივები.

შიდსის და კლ. იმუნოლოგიის ს-პ ცენტრის მიერ, ვორქშოპზე წარდგენილი იქნა მოხსენებები:

- აივ/შიდსი საქართველოში – მიმოხილვა (ნინო ბაღრიძე);
- აივ მოლეკულური ეპიდემიოლოგია საქართველოში. (ნათია დვალი);
- აივ/შიდსის მკურნალობისა და მოვლის კასკადი საქართველოში-ტესტირების და მკურნალობის სტრატეგია (ქეთევან შერმადინი);

- ანტიროვირუსული მკურნალობის უნივერსალური ხელმისაწვდომობა. საქართველოს გამოცდილება (ნიკოლოზ ჩხარგიშვილი);
- HIV/HCV და HIV/HBV კოინფექციები საქართველოში. (ნატალია ბოლოკაძე);
- C ჰეპატიტი საქართველოში – მიმოხილვა (აკაკი აბუთიძე);
- HCV მოლექულური ეპიდემიოლოგია საქართველოში. HCV 2k/1b რეკომბინანტული ფორმები HCV მე-2 გენოტიპით ავადმყოფებში (მარინე ქარჩავა);
- მწვავე/ახალი HHCV ინფექცია; კლინიკური მიმდინარეობა; ვირუსის რეპლიკაციის კინეტიკა და დაავადების გამოსავლები. (ლალი შარვაძე);
- HCV მკურნალობის გამოცდილება საქართველოში (თენგიზ ცერცვაძე);
- აივ/შიდსით და ტუბერკულოზით კო-ინფექცია საქართველოში (ფატი გაბუნია).

ვორქშობზე ერთი სესია დაეთმო საქართველოს შიდსის სამსახურის 30 წლის იუბილეს. აივ/შიდსის მკურნალობაში, კვლევასა და განათლებაში 30 წლის წარმატებულ საქმიანობაზე ისაუბრა ცენტრის გენერალურმა დირექტორმა, ბ-ნ თენგიზ ცერცვაძემ.

სწავლება-ტრეინინგი რეგიონის შიდსის ცენტრის ექიმებისთვის “ანტირეტროვირუსული თერაპიის ახალი მიდგომები” 17 ოქტომბერი 2014 წ.

თბილისი

მოხსენებები:

ოპორტუნისტული დაავადებების პროფილაქტიკა და მკურნალობა
ნატალია ბოლოკაძე
ანტირეტროვირუსული თერაპიის მიდგომები საზოგადოებრივი ჯანდაცვის
კუთხით. ფატი გაბუნია

1 დეკემბერი - შიდსის მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი კონფერენცია თბილისი

ორგანიზატორები:

სსიპ ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი და სს. ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის ცენტრი აივ/შიდსის პრევენციის სამუშაო ჯგუფთან (PTF) ერთად
კონფერენცია ტარდება შიდსის, ტუბერკულოზისა და მალარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდის შიდსის პროგრამის ფარგლებში

1 დეკემბერს შიდსის მსოფლიო დღის აღნიშვნის ტრადიცია სათავეს გასული საუბრის 80-იანი წლებიდან იღებს. 1988 წელს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის შიდსის პროგრამის მიერ ეს დღე მსოფლიო დღე იქნა გამოცხადებული შიდსთან ბრძოლის მსოფლიო დღედ. დღეისათვის მსოფლიოს 160-ზე მეტ ქვეყანაში ტარდება ამ დღისადმი მიძღვნილი სხვადასხვა დონისძიება, რითაც აივ ინფიცირებულთა თემი, მთავრობები და არასამთავრობო სექტორი ცდილობს საზოგადოებას შეახსენოს შიდსის პრობლემის აქტუალობის და ამ მიმართულებით განხორციელებული დონისძიებების გაფართოების აუცილებლობის შესახებ.

2014 წელს გრძელდება გაეროს შიდსის პროგრამის ხუთწლიანი კამპანია სლოგანით:

0 აივ ინფექციის ახალი შემთხვევა;

0 შიდსით გამოწვეული სიკვდილობის შემთხვევა;

0 აიგ- ასოცირებული დისკრიმინაცია

მკურნალობის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით წელს ასევე დაიწყო გაეროს შიდსის პროგრამისა და ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის ერთობლივი კამპანია:

„90 – 90 -90 „

კამპანია მიზნად ისახავს შიდსის ეპიდემიის შეჩერებას მაღალაქტიური ანტირეტროვირუსული (არვ) მკურნალობის ამბიციური ფართომასშტაბიანი პროგრამის საშუალებით. 2014 წლის ბოლოსთვის აღნიშნულ მკურნალობას მსოფლიოში მხოლოდ 13.6 მილიონი ადამიანი დებულობს. თუმცა აივ ინფიცირებულთა სავარაუდო რიცხვმა 2013 წლის მონაცემებით 35 მილიონს გადააჭარბა. ეპიდემიის დაწყებიდან დღემდე 36 მილიონი ადამიანი გარდაიცვალა.

2020 წლისთვის მისაღწევი მიზნები:

აივ ინფიცირებულთა 90%-მა უნდა იცოდეს საეუთარი ინფიცირების შესახებ;

აივ ინფიცირებულთა 90% უნდა იღებდეს არვ მკურნალობას;

გურიანალობაზე ქოფი აივ ინფიცირებულთა 90%-ში მიღწეული უნდა იქნას აივ ხუპრებია (ხისხლში აივ ვირუსის ნულოვანი დონე)

გაეროს შიდსის პროგრამის მიერ დაწყებული იქნა ახალი კამპანია (Closing the Gap), რაც მიზნად ისახავს 2030 წლისთვის შიდსის ეპიდემიის ელიმინაციას. დაგეგმილია სხვადასხვა მომსახურებებით მოცვის გაზრდა, კერძოდ:

- აივ ნებაყოფლობითი ტესტირების გაზრდა იმ 19 მილიონი აივ ინფიცირებულის გამოსავლენად, რომლებმაც არ იციანსაკუთარი აივ დადებითი სტატუსის შესახებ და ვერ დებულობენ შესაბამის დახმარებას;
- მკურნალობის პროგრამით მოცვის გაფართოება, რათა მსოფლიო მასშტაბით 35 მილიონი აივ ინფიცირებული ადამიანისათვის ხელმისაწვდომი გახდეს მკურნალობა;
- მსოფლიოში მკურნალობის პროგრამით აივ ინფიცირებული ბავშვების მოცვის გაზრდა არსებული 24%-დან 100%-მდე;
- ყველა ადამიანის ჩართულობის უზრუნველყოფა შიდსის საწინააღმდეგო კამპანიაში.

თუ მსოფლიო საზოგადოება შეძლებს აღნიშნული ღონისძიებების წარმატებით გატარებას, სავარაუდოდ, 2030 წლისთვის ჩვენ შევძლებთ შიდსის ეპიდემიის სრულად დამარცხებას.

აღნიშნული ამბიციური მიზნები თითოეული ქვეყნისგან მოითხოვს არსებული რესურსების მაქსიმალურ მობილიზებას და ეფექტიან ხარჯვას.

საქართველოში აივ/შიდსის როგორც პრევენციული, ისე მკურნალობის პროგრამების დიდი ნაწილი ფინანსდება შიდსთან, ტუბერკულოზსა და მაღარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდის მიერ, თუმცა დონორი ორგანიზაციის მოთხოვნით, 2015 წლიდან ეტაპობრივად უნდა გაიზარდოს ამ მიმართულებით სახელმწიფოს შიდა რესურსების ხარჯვა. 2015 წლიდან სახელმწიფომ უკვე თავის თავზე აიღო არვ მკურნალობის პირველი რიგის მედიკამენტების შესყიდვის ვალდებულება, რაც დაახლოებით 1 მილიონი აშშ დოლარის დირებულების მედიკამენტების შეძენას გულისხმობს. 2016-2017 წლებში სახელმწიფოს უფრო მნიშვნელოვანი თანხების მობილიზება დასჭირდება, რადგან გლობალური ფონდის დაფინანსება კიდევ უფრო შემცირდება.

აივ/შიდსის პრევენციისა და მკურნალობის პროგრამების მდგრადობა ერთ-ერთი პრიორიტეტული საკითხია, რომლის გადაჭრა შესაძლებელია სახელმწიფო და

არასამთავრობო სექტორის ერთობლივი დიალოგისა და სტრატეგიული დაგეგმვის საფუძველზე.

ქირურგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი: პროფ. მერაბ კილაძე

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

პროფ. მერაბ კილაძე

პროფ. გია ლობჟანიძე

ასოც. პროფ. ამირან ანთაძე

ასოც. პროფ. ვლადიმერ გონჯილაშვილი

ასოც. პროფ. ავთანდილ ლირდალაძე

ასოც. პროფ. ზურაბ ბერიაშვილი

ასისტ. პროფ. გიორგი ელისაბედაშვილი

ასისტ. პროფ. გიორგი ხეროდინაშვილი

ასისტ. პროფ. თემურ მგელიაშვილი

ასისტ. პროფ. თემურ მგელიაშვილი

ასისტ. პროფ. გიორგი მამამთავრიშვილი

ასისტ. პროფ. გია ლურსმანაშვილი

ასისტ. პროფ. თემურ ქემოქლიძე

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

* პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თემურ ქემოკლიძე მერაბ კილაძე (რედაქტორი)	„შაინის საღი აზრი გადაუდებელ აბდომინურ ქირურგიაში“	თსუ გამომცემლობა 2014	448
2	ირაკლი ნადირაძე გიგი ჩიქობავა მერაბ კილაძე (რედაქტორი)	„ონკოლოგია“	2014	160
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	-----------------	---	--------------------------------	--------------------------------------	------------------------

1	M.Kiladze et al.,	Pancreatoduodenectomy as classic and pylorus-preserving variant: single center experience. “Georgian Medical News”	№ 4 (229) Апрель 2014, с.7-10.		4p.
2	М.Киладзе и соавт.,	Атензионная герниопластика: современные вопросы, проблемы и перспективы(обзор) “Georgian Medical News”	№ 7-8 (232-233) Июль -Август 2014, с.7-12.		6с.
3	G. Lobzhanidze, J. Qorchilava, A. Imedadze, Z. khachiperadze	“ ოუნდაბიონ ისტორიუ თვ დეპუბლიცან ჩენტრალ ჩლინიცალ ოსპიტალ ” 44გ ჩონგრესს თვ ტკე Іნტერნატიონალ შოციებუ ფორ ტკე ისტორიუ თვ ედიცინე “თჰე რეაბ შილდ დოად ანდ ედიცინე ”	10-14 September 2014, p. 34		1 pg.

ახოტაციები

3. დღევანდელი შპს. აკ. ნ. ყიფშიძის სახელობის ცენტრალური საუნივერსიტეტო კლინიკის (0160 თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. 29) ისტორია იწყება 1820 წლის 30 აგვისტოდან, როდესაც ჩეხი ექიმის, ივანე პრიბილის ინიციატივით და პროექტით საქართველოში შეიქმნა პირველი სამოქალაქო, 12 საწოლიანი, საავადმყოფო, რომლის პირველი მთავარი ექიმიც თავადიყო. ყოველივე აღნიშნული გახდა წანაძღვარი, ანუ პრევისტორიული ნაწილი, 1868 წელს გ.წ. მიხეილის ცენტრალური კლინიკური საავადმყოფოს ჩამოყალიბებაში.

1918 წელს თბილისის მიხეილის სახელობის საავადმყოფოს ეწოდა „საქართველოს რესპუბლიკის მთავარი საავადმყოფო“ და იგი გადაევანილ იქნა სახელმწიფო ბიუჯეტზე. ამავე წელს ივ. ჯავახიშვილის თაოსნობით დაარსებულ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება სამკურნალო ფაკულტეტის ჩამოყალიბებასთან დაკავშირებით. პროფესორების სპირიდონ ვირსალაძის, გრიგოლ მუხაძის და ივანე თიკანაძის ინიციატივით და უშუალო მონაწილეობით 1919 წლის 9 აპრილს თსუ-ში დაარსებული სამკურნალო ფაკულტეტის კლინიკური კათედრების ბაზა გახდა ზემოთ აღნიშნული „საქართველოს რესპუბლიკის მთავარი საავადმყოფო“. აღნიშნული დასახელება 1925 წელს შეიცვალა და დაერქვა „ცენტრალური კლინიკური-კვლევითი-სამეცნიერო ინსტიტუტი“, ხოლო 1943 წელს მას დაუბრუნდა „საქართველოს რესპუბლიკის მთავარი საავადმყოფო“-ს სახელი. 1954 წლიდან, აკადემიკოს ნიკოლოზ ყიფშიძის გარდაცვალების შემდგომ, საავადმყოფოს დაერქვა „აკ. ნ. ყიფშიძის სახელობის რესპუბლიკური ცენტრალური კლინიკური

საავადმყოფო“ 1974 წელს, აღნიშნულმა საავადმყოფომ შეიცვალა მისამართი და პლეხანოვის (დღევანდელი დავით აღმაშენებელის გამზ.) პროსპექტიდან გადმოინაცვლა ვაჟა-ფშაველას N29-ში ახალაშენებულ, კომფორტულ, თანამედროვე, მრავალსართულიან შენობაში.

\

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

პრებულები

№	ავტორი/ავტორები	პრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/პრებულის დასახელება	ქურნალის/ პრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	G. Lobzhanidze, D. Kordzaia, G.	Diagnostic and Surgical Treatment	N5, 2014.	Macedonia	1p.

	Datuashvili, B. Iremashvili, Z. Khachiperadze	of Operated Stomach Cancer; SEEMF Fifth International Medical Congress Materials			
2	G. Lobzhanidze, D. Kordzaia	Liver Transplantation: Challenge For Further Clinical, Experimental and Social-Ethical Investigation; SEEMF Fifth International Medical Congress Materials	N5, 2014.	Macedonia	2p.

ანოტაციები

- კუჭის წყლულის გამო ნაოპერაციები 523 ავადმყოფიდან შორეული შედეგი (2-15 წელი) შესწავლილია 432 (82,6%)-ში. სტაციონარულად გამოკვლეულია 313 (72,5%) პაციენტი, ხოლო დანარჩენი 119 (27,5%) - ანკეტური მონაცემებით. 432 გამოკვლეულიდან 144 გაუპეტდა კუჭის რეზექცია ბილროთ I მეთოდით, 76-ს - ბილროთ II, 39-ს რუს, ხოლო 54 ეპონომიური რეზექცია ვაგოტომიით; 91-ს ლეროვანი ვაგოტომია პილოროპლასტიკით, 27-ს სელგექციური პროქსიმალური ვაგოტომია და ერთს - გასტრექტომია.
- ნაჩვენებია დვიძლის ტრანსპლანტაციის პერფუზიული კონსერვაციის თავისებურებები და შესაძლებლობები ორიგინალური კონსტრუქციის ტუმბოთი, რომელიც საშუალებას იძლევა დვიძლის არტერიაში საპერფუზიო სსნარი (მათ შორის, აუტო-სისხლი) მიწოდებული ოქნას პულსური ნაკადით, ხოლო კარის ვენაში - არაპულსური (ტუმბოებისათვის ტრადიციული) ნაკადით.

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მერაბ კილაძე	მწვავე მუცელი: პრაქტიკუ- ლი მიღებობა და თანამედ- როვე ასპექტები	IV პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია. ბაკურიანი, 20 თებერვალი, 2014 (მოხსენება)

2	ვლადიმერ გონჯილაშვილი	ნაოპერაციები მუცლის ლაპაროსკოპული ქირურგია	IV პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია. ბაქურიანი, 20 თებერვალი, 2014 (მოხსენება)
3	მერაბ კილაძე	შაინის საღი აზრი გადაუდე ბელ აბდომინურ ქირურგიაში	V პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია. ჩაქვი, 5 ივლისი, 2014 (პრეზენტაცია)
4	Vladimer Gonjilasvili	Surgical treatment of type II diabetes	MMESA 14th & GAMIS 2nd international Congress September 21-24,2014 Tbilisi,Georgia
მოხსენებათა ანოტაციები			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	G. Lobzhanidze	Healthcare Reform and development perspectives in Georgia	European Forum of Medical Association & WHO (EFMA/WHO), 12-14 March 2014, Belgrade, Serbia
2	G. Lobzhanidze	Diagnostic and Surgical Treatment of Operated Stomach Cancer	South-East European Medical Forum (SEEMF), 10-14 September 2014, Ohrid, Macedonia
3	G. Lobzhanidze	Healthcare Reform Steps in Georgia	South-East European Medical Forum (SEEMF), 10-14 September 2014, Ohrid, Macedonia
მოხსენებათა ანოტაციები			

1. ამოქმედდა 15-მდე სადაზღვევო კომპანია, რომელიც გახდა შუამავალი სახელმწიფოსა და პაციენტს შორის (თანდათანობით დაიწყო მათი გაკოტრება - არასწორი დაფინანსების და მენეჯმენტის გამო); სადაზღვევო კომპანიებმა გადაინაწილეს სამომხმარებლო ბაზარი ქალაქებისა და რეგიონების მიხედვით (ინტერესთა კონფლიქტი - თავისი დაზღვეული, თავისი კლინიკა, თავისი ექიმები, თავისი მედიკამენტები); ერთი და იგივე ფირმის ხელში აღმოჩნდა სამედიცინო დაწესებულება, სადაზღვევო კომპანია, მედიკამენტების იმპორტი და წარმოება - სრული ინტერესთა კონფლიქტი; 2013 წლის ოქტომბერი - საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის პირველი ეტაპი (უფასო ამბულატორიული მიღება ოჯახის ექიმთან, მცირე ლაბ. გამოკვლევები, ურგენტული ამბულატორული და სტაციონარული დახმარება). საყოველთაო ჯანდაცვის პროექტში ჩართო 3500000 ადამიანი.

	<p>2. კუჭის წყლულის გამო ნაოპერაციები 523 ავადმყოფიდან შორეული შედეგი (2-15 წელი) შესწავლილია 432 (82,6%)-ში. სტაციონარულად გამოკვლეულია 313 (72,5%) პაციენტი, ხოლო დანარჩენი 119 (27,5%) - ანგეტური მონაცემებით. 432 გამოკვლეულიდან 144 გაუძეოდა კუჭის რეზექცია ბილროთ I მეთოდით, 76-ს - ბილროთ II, 39-ს რუს, ხოლო 54 ეკონომიური რეზექცია ვაგოტომით; 91-ს ღეროვანი ვაგოტომია პილოროპლასტიკით, 27-ს სელექციური პროქსიმალური ვაგოტომია და ერთს - გასტრექტომია</p>
	<p>3. 2013 წლის ივლისიდან საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის მეორე ეტაპი (დაემატა ამბულატორულად - უფასო სპეციალისტებთან კონსულტაცია, გაფართოვდა ლაბ. კვლევების სპექტრი, დაიწყო გეგმიური ამბულატორული და სტაციონარული დახმარება; გამოიყო ლიმიტები გეგმიური ქირურგიული ოპერაციებისთვის; გამოიყო ლიმიტები ონკოდაავადებების მკურნალობისთვის (80% დაფინანსება); გაფართოვდა გეგმიური ოპერაციები (70% დაფინანსება); დაიწყო უფასო მშობიარობა. 2014 წლის 1 სექტემბრიდან 400 000-მდე ადამიანის (პენიონერები, 0-5 წლამდე ბავშვები, სტუდენტები, შეზღუდული შესაძლებლობის პირები) საყოველთაო დაზღვევა ჩამოერთვა კერძო სადაზღვევო კომპანიებს და გადაეცა საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამას. წინასწარი გათვლებით პროგრამის ეფექტურობიდან გამომდინარე დაიზოგება თანხების 30% (რომელიც ეძღვდათ კერძო კომპანიებს).</p>

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამუცნიერო-პვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	გასტროეზოფაგეალური დაავადება საქართველოში – დიაგნოსტიკის და მკურნალობის თანამედროვე ასპექტები	პროფ.მერაბ კილაძე	დოქტორანტი: შალვა გიუაშვილი
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
	სადისერტაციო ნაშრომის პრეზენტაცია 19 დეკემბერს 2014 წელი		
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

დერმატო-ვენეროლოგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი. პროფესორი გიორგი გალდავა
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
პროფესორი გიორგი გალდავა
ასოცირებული პროფესორი თინა ქიზუაშვილი
ლაბორანტი ელზა გადელია

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	“სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმების პროგრამის ფარგლებში სამხედრო ძალებში გასაწევ პირთა დამატებითი სტაციონარული გამოკვლევების კომპონენტით გათვალისწინებული მომსახურების განხორციელება.” (12.02.2014- დან 30.06.2014-მდე და 15.10.2014-დან 31.12.2014-მდე).	გიორგი გალდავა	დაწესებულების დერმატო- ვენეროლოგები
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
	ქვეყნის თავდაცვის სამსახურში ჯანმრთელი მოსამსახურის არსებობა საქართველოს		

	<p>სამხედრო კანონმდებლობით განსაზღვრული აუცილებლობაა. პროგრამის მიზანი იყო სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა შორის კანისა და სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა გამოვლენა.</p> <p>ამ მიზნით ჩატარდა სამხედრო ძალებში გასაწვევი ასაკის მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმება და ლაბორატორიული გამოკვლევა კანისა და სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა გამოვლენის მიზნით.</p> <p>კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული შედეგები:</p> <p>2014 წელს სულ გასინჯული იყო 32 ახალგაზრდა, რომელიც გამოგზავნილი იყო სამხედრო სამსახურში გამწვევი კომისიის მიერ. პირველ ეტაპზე გამოკვლეულია 26 მოქალაქე, მეორეჯერ – 6 მოქალაქე. დაუდგინდათ სხვადასხვა დაავადება.</p>
--	--

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	“თავის თმიანი არის მიკოზების მართვის პროტოკოლი”	საქ. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	თინა ქიბუაშვილი	თინა ქიბუაშვილი, ხაოუნა კუდავა

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
2	„მუნის მართვის პროტოკოლი“	საქ. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	თინა ქიბუაშვილი	თინა ქიბუაშვილი

სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
---	---------------------	----------------------------	-----------------------	------------------------

1	<p>“რანდომიზებული, ერთ-ცენტრიანი, ორმაგად-ბრმა, პლაცებოთო-კონტროლირებული, I/IIა ფაზის კვლევა, ადამიანის თმის ფოლიკულის დერმული გარსის ფიალისებური უჯრედების (“DSCC”) აუტოტრანსპლანტაციის უსაფრთხოების და ეფექტურობის შეფასებისათვის, ქალებსა და მამაკაცებში, ანდროგენული ალოკეციით.</p> <p>(03.12.2010 წ.-დან 31.01.2014 წ.-მდე)</p>	<p>“TrichoScience Innovations, Inc”, მდებარე: 200-455 გრანვილეს ქუჩა, ვანკუვერი, ბრიტანული კოლუმბია, V6C 1T1, კანადა</p>	<p>გიორგი გალდავა</p>	<p>მთავარი მქალევარი - ნინო ლორთქიფანიძე, დაწესებულების დერმატო-კენეროლოგები</p>
---	--	--	-----------------------	--

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

გამოკვლეულია 19 პაციენტი

II.	<p>საქართველოში აიგ/შიდსის პრევენციის მიზნით არსებული ეროვნული რეაგირების მხარდაჭერა, აიგ/შიდსით დაავადებულთა სიცოცხლის მაჩვენებლების გაუმჯობესება მკურნალობისა და მოვლის დონისძიებების გაძლიერების გზით, № GEO-H-NCDC. "აიგ პრევენციული ღონისძიებების გაძლიერება მაღალი რისკის ქცევის მქონე ჯგუფებში (კომერციული სექს-</p>	<p>ა(ა)იპ საინფორმაციო სამედიცინო-ფსიქოლოგიური ცენტრი ”თანადგომა”</p>	<p>ვახტანგ გოგოხია</p>	<p>დაწესებულების დერმატო-კენეროლოგები</p>
-----	---	---	------------------------	---

<p>მუშაკი ქალები, ჰომოსექსუალური ურთიერთობის მქონე მამაკაცები და პატიმრები Obj2,act2.2" (01.01.14 -31.12.14 წწ)</p>			
<p>დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)</p>			
<p>ერთ-ერთი ძირითადი რგოლი სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში არის სქესობრივი გზით გადამდები დაავადების აქტიური გამოვლინება და კერების სანაცია, აგრეთვე ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდის გაძლიერება. სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა აქტიური გამოვლინება და მათი პრევენცია განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სარისკო ქცევის ჯაზფებში (კომერციული სექსმუშაკი ქალები CSW და მამაკაცები, რომელთაც სექსი აქვთ მამაკაცთან MSM და პატიმრებში). პროგრამა ითვალისწინებს CSW, MSM-ის და პატიმრების პროფილაქტიკურ გამოკლევას და მკურნალობას, სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების და მათი გავრცელების გზების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას და უსაფრთხო სექსის ჩვევების დანერგვას ამ ჯგუფებში.</p>			

2014 წლის 10 თვეში გამოკვლეულ პაციენტთა რაოდენობაა 869, მათ შორის დაავადება გამოვლინდა; სიფილისი – 166, გონორეა – 88, ქლამიდიოზი – 190, ტრიქომონიაზი – 63-ს, მკურნალობა ჩაუტარდა 365-ს.

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

სახელმძღვანელოები გადაცემულია დასაბჭედად

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელმწიფოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გიორგი გალდაგა	დერმატოლოგიისა	თბილისი,	200-ზე მეტი
2	თინა ქიტუაშვილი	და გენეროლოგიის	თსუ	
3	გახტანგ გვირკველია	ატლასი	გამომცემლობა	
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათა-ური, ქურნა-ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Чиокадзе Ш.Б.,	Анализ	GEORGIAN MEDICAL NEWS	Март 2014. Tbilisi	5ст. (55-59 ст.).
2	Галдава Г.Г.,	распространения			

3	Квливидзе О.А., Дурглишвили Г.А.	инфекций, передаваемых половым путем, в Грузии	N3 (228)		
ანოტაციები					

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თინა	ალერგიული რეაქციები თავის თმიანი არის მიკოზების დროს	თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის “გორგასალი” შრომათა კრებული, ტომი 6, 2014	თბილისი	3 გვ.
2	ქიმუაშვილი,				
3	ხათუნა კუდავა				

ანოტაცია: ნაშრომში მოცემულია კვლევის შედეგად მიღებული შედეგები. კერძოდ, თავის თმიანი არის მიკოზების დროს განვითარებული ალერგიული რეაქციები ასოცირდება დაავადების ანთებით ფორმებთან, ქერიონთან და შეჯაზფებულ ფოლიკულიტებთან, რომელთა გამომწვევებიც ზოოფილური ეტიოლოგიური აგენტებია (Trychophyton mentagrophytes და Trichophyton verrucosum), დერმატოფიტიდული რეაქციების პლინიკური მანიფესტაციის ფორმა კი არის დისემინირებული ფოლიკულური პაპულები.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თინა ქიმუაშვილი	დერმატოზები ოჯახის ექიმის პრაქტიკაში	სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის „ბავშვთა და მოზარდთა მედიცინა - VII“ მასალები	თბილისი	2 გვ.

ბ) უცხოეთში სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	---------------------	--	------------------------------	--------------------------------------	------------------------

		დასახელება			
1	T. Kituashvili, S.	Is Leprosy actual	Abstracts of the 4 th	April 9-11, 2014.	P.97
2	Liluashvili, R.	for Georgia?	annual meeting of the	Jerusalem, Israel	
3	Drabik		Euro-Asian Association of		
			Dermatovenereologists.		

ანოტაციები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	O.Kvlividze,	Genodermatoses	Abstracts of the 4 th	April 9-11, 2014.	P.90.
2	T.Kituashvili,	in Georgia— ways	annual meeting of the	Jerusalem, Israel	
3	G.Galdava	of addressing the problem	Euro-Asian Association of		
			Dermatovenereologists.		

ანოტაციები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	George	Trends in STIs	Sexually	23 October, 2014.	p.350.
2	Durglishvili, Oleg	2000-2012 at a	Transmitted	Impact Factor	
3	Kvlividze, George	large clinic in	Infections	3.078.	
	Galdava	Georgia: implications for policy.			

ანოტაციები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	George	Sexually	The 4 th Annual	April 9-11, 2014.	1
2	Durglishvili, George Galdava	Transmitted	Meeting of the Euro- Asian Association of	Israel.	
		Infections in	Dermatovenereologists		
		Georgia			

ანოტაციები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2	Tina Kituashvili, Xatuna Kudava	Tinea Capitis: Question of Systemic Treatment	The 4 th Annual Meeting of the Euro- Asian Association of Dermatovenereologists	April 9-11, 2014. Jerusalem Conference Center, Israel.	
ანოტაციები					

პლინიქური გაიდ-ლაინები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თინა ქიტუაშვილი, ხათუნა კუდავა	“თავის თმიანი არის მიკოზების მართვა”		ჯანდაცვის სამინისტროს ვებ-გვერდი	
2	თინა ქიტუაშვილი	„მუნის მართვა“		ჯანდაცვის სამინისტროს ვებ-გვერდი	
ანოტაციები					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

- „საქართველოს ექიმთა პოსტდიპლომური განათლების ასოციაციის“ IV პოლიკროფილური გაერთიანებული სამედიცინო კონფერენციის ფარგლებში ჩატარებული შპს კანისა და ვენსნეულებათა ს/კ ეროვნული ცენტრის, საქართველოს დერმატო-ვენეროლოგთა ასოციაციის და იგჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტის XXXIX კონფერენცია.

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა	მამაკაცთა უშვილობის ენდოკრინული ასპექტები	14-23 თებერვალი, 2014. ბაქურიანი.
მოხსენებათა ანოტაციები			

2	თინა ქიბუაშვილი	„ორსულთა დერმატოლოგიური პრობლემები“	14-23 თებერვალი, 2014. ბაკურიანი.
მოხსენებათა ანოტაციები			
3	თინა ქიბუაშვილი	„ატოპიური დერმატიტის მკურნალობის ახალი ასპექტები“	14-23 თებერვალი, 2014. ბაკურიანი.
მოხსენებათა ანოტაციები			

2. მედიკოსთა ტრადიციული XXXV საიუბილეო საერთაშორისო სკოლა-კონფერენციის ფარგლებში ჩატარებული შპს კანისა და ვენსნეულებათა ს/კ ეროვნული ცენტრის, საქართველოს დერმატო-ვენეროლოგთა ასოციაციის და ივ-ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტის XXXX კონფერენცია.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა	დერმატო-ვენეროლოგიის განვითარების მიმართულებები საქართველოში	22 თებერვალი-02 მარტი, 2014. ბაკურიანი.
მოხსენებათა ანოტაციები			
2	თინა ქიბუაშვილი	„შეცდომები დერმატოზების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობაში – პრაქტიკული რჩევები ოჯახის ექიმებისათვის“	22 თებერვალი-02 მარტი, 2014. ბაკურიანი.
მოხსენებათა ანოტაციები			
3	თინა ქიბუაშვილი	„ატოპიური დერმატიტის მკურნალობის ახალი ასპექტები“	22 თებერვალი-02 მარტი, 2014. ბაკურიანი.
მოხსენებათა ანოტაციები			

3. საქართველოს მიკოლოგთა ასოციაციის მეორე და საქართველოს დერმატო-ვენეროლოგთა ასოციაციის 41-ე კონფერენცია

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თინა ქიბუაშვილი	მიკოზების ტერმინოლოგიისა და კლასიფიკაციის ზოგიერთი ასპექტი	2014 წლის 3 ივნისი, თბილისი
მოხსენებათა ანოტაციები			

4. „საქართველოს უქიმთა პოსტდიპლომური განათლების ასოციაციის“ V პოლიპროფილური გაერთიანებული სამედიცინო კონფერენციის ფარგლებში ჩატარებული შპს კანისა და ვენსნეულებათა ს/კ ეროვნული ცენტრის, საქართველოს დერმატო-ვენეროლოგთა ასოციაციის და ივ.ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტის 42-ე კონფერენცია:

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა, ვახტანგ კვირკველია	საქართველოში სიფილისის ეპიდემიოლოგიური მახასიათებლები ბოლო წლის განმავლობაში	4-12 ივლისი, 2014. ჩაქვი
მოხსენებათა ანოტაციები			
2	თინა ქიმუაშვილი	„დერმატოზების დიაგნოსტიკის საკითხები ოჯახის ექიმის პრაქტიკაში“	4-12 ივლისი, 2014. ჩაქვი
მოხსენებათა ანოტაციები			

5. შპს“კანისა და ვენსნეულებათა ს/კ ეროვნული ცენტრის“, საქართველოს დერმატო-ვენეროლოგთა ასოციაციისა და ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტის 43-ე კონფერენცია

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა ვახტანგ კვირკველია	კონტაგიოზური მოლუსკის მკურნალობის მეთოდების ეფექტურობის შეფასება	19.07.2014 ჩაქვი
მოხსენებათა ანოტაციები			
2	თინა ქიმუაშვილი ვიქტორია სულავა	დერმატოზების პისტოპათოლოგიური დიაგნოსტიკა მნიშვნელობა პერსპექტივები	19.07.2014 ჩაქვი
მოხსენებათა ანოტაციები			

6. სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ბავშვთა და მოზარდთა მედიცინა - VII“

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თინა ქიმუაშვილი	დერმატოზები იჯახის ექიმის პრაქტიკაში	თბილისი, 2014 წლის 18-19 ოქტომბერი

მოხსენებათა ანოტაციები

7. ცტობერ 3-4, 2014. ეალტ 16ტერნატიონალ ჩონფერენცე. I ნეუალ ეპტინგ.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ეორგე ალდავა ონა აგდადისპილი	ჰოტელერმატოლოგი ინ ეორგია.	ცტობერ 4, 2014, თბილისი
მოხსენებათა ანოტაციები			
2	ონა იტუასპილი	ტოპია ტრეატმენ ინ ტჰე დერმატოლოგიკალ კრაცტისე	ცტობერ 4, 2014, თბილისი

ბ) უცხოეთში

1. The 4th annual meeting of the Euro-Asian Association of Dermatovenereologists.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Georgi Galdava Georgi Durglishvili	Sexually Transmitted Infections in Georgia	April 9-11, 2014. Jerusalem, Israel.
მოხსენებათა ანოტაციები			
2	Tina Kituashvili, Sofo. Liliuashvili, Romana Drabik.	“Is Leprosy actual for Georgia?”	April 9-11, 2014. Jerusalem, Israel
მოხსენებათა ანოტაციები			
3	Oleg Kvividze, Tina Kituashvili, Georgi Galdava	“Genodermatoses in Georgia – ways of addressing the problem”	April 9-11, 2014. Jerusalem, Israel.
მოხსენებათა ანოტაციები			

1. The 23th congress of the European Association of Dermatology and Venereology

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2	Tina Kituashvili, Xatuna Kudava	Tinea Capitis: Question of Systemic Treatment	October 4-6, 2014. Amsterdam
მოხსენებათა ანოტაციები			

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	სადოქტორო დისერტაცია „თავის თმიანი არის მიკოზების კლინიკურ- ეპიდემიოლოგიური ანალიზი”	თინა ქიტუაშვილი	ხათუნა კუდაგა

დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

- ჩატარებული კვლევის მიხედვით ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში არ შეინიშნება არსებითი ცვლილება თავის თმიანი არის მიკოზების სიხშირის თვალსაზრისით.
- თავის თმიანი არის მიკოზების გავრცელება სოფლის მოსახლეობაში სარწმუნოდ მაღალია, ვიდრე ქალაქის მოსახლეობაში.
- გამოვლინდა რეგიონები, რომლებიც გამოირჩევა თავის თმიანი არის მიკოზების გავრცელებით: მარნეულის, ბოლნისის, ამბროლაურის, საგარეჯოსა და გარდაბნის რაიონები და ქალაქი თბილისი.
- გამოვლინდა თავის თმიანი არის მიკოზების კავშირი სქესთან. იგი უპირატესად გავრცელებულია მამრობითი სქესის პირებში.
- გამოვლინდა თავის თმიანი არის მიკოზების კავშირი ასაკთან. იგი ყველაზე გავრცელებულია ალმოჩნდა 5-9 წლის ასაკობრივ ჯგუფში.
- ჩატარებული კვლევის მიხედვით თავის თმიანი არის მიკოზების დომინანტი ეტიოლოგიური აგენტებია ზოოფილური გამომწვევები: *Trichophyton mentagrophytes* და *Microsporum canis*.
- თავის თმიანი არის მიკოზების გამომწვევთა შორის საქართველოში პირველად გამოვლინდა *Trichophyton verrucosum*.
- თავის თმიანი არის მიკოზის დომინანტი კლინიკური ფორმებია ქერიონი და ნაცრისფერი ლაქები დაზიანების ერთეული კერებით.
- დადგინდა კლინიკურ-ეტიოლოგიური კორელაცია ქერიონსა და *Trichophyton mentagrophytes*-ს შორის, აგრეთვე, ნაცრისფერ ლაქებსა დაზიანების ერთეული კერებითა და *Microsporum canis*-ს შორის.
- დერმატოფიტიდული რეაქცია გამოიხატება ძირითადად *Trichophyton mentagrophytes*-ით გამოწვეული ანთებითი ფორმების, უპირატესად ქერიონის შემთხვევებში დისექტინირებული ფოლიკულური პაპულების სახით.
- გამოვლინდა თავის თმიანი არის მიკოზების პრევენციული ღონისძიებების გაფართოებისა და ეპიდემიოლოგიური კონტროლის მეთოდების სრულყოფის აუცილებლობა.
- თავის თმიანი არის მიკოზების განსაკუთრებული გავრცელება მეცხოველეობის მიმდევარ რაიონებში აუცილებელს ხდის გარკვეული სტრუქტურული და საორგანიზაციო ღონისძიებების გატარებას, რათა აღდგეს დერმატო-ვენეროლოგიური პროფილის დაწესებულებებსა და გეტერინარულ სამსახურებს შორის კოორდინირებული საქმიანობა.

	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
--	---------------------	-----------------------	------------------------

2	<p>სადოქტორო დისერტაცია ”უროგენიტალური ქლამიდიური ინფექციით გამოწვეული ურეთრო- კროსტატიტის პათოგენეზისა და მკურნალობის ზოგიერთი თავისებურებები”</p>	გიორგი გალდავა	გიორგი დურგლიშვილი
<p>დასრულებული პედაგოგითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)</p> <p>1. ქრონიკული უროგენიტალური ქლამიდიური ეტიოლოგიის ურეთროპროსტატიტის სამკურნალოდ კომპლექსურ თერაპიას იმუნომოდულატორ-ნეოვირის, ანტიბიოტიკისა და ფიზიოთერაპიული აპარატ “კრილ-სინხრი”-ს გამოყენებით, მაღალი თერაპიული შედეგი აქვს, ვინაიდან იგი საშუალებას იძლევა მოხდეს სრული ეტიოლოგიური და კლინიკური განკურნება აპიენტთა უდიდეს ნაწილში.</p> <p>2. ქრონიკული ქლამიდიური ურეთროპროსტატიტით დაავადებულებში, მოცემული მეთოდის გამოყენება, პრაქტიკულად გამორიცხავს ანთებითი პროცესის გამომწვევი ინფექციური აგენტის ანტიბიოტიკებისადმი რეზისტენტული ფორმების ჩამოყალიბებას და დაავადების რეციდივის განვითარებას.</p> <p>3. ქრონიკული ქლამიდიური ურეთროპროსტატიტით დაავადებულების კომპლექსური მკურნალობა, ახდენს მასტიმულირებელ და დადებით თერაპიულ ზეგავლენას ორგანიზმის იმუნიტეტის T უჯრედულ რგოლზე, იწვევს სისხლში მათი შემცველობის ნორმალიზებას.</p> <p>4. ულტრაბგერითი გამოკვლევების მაჩვენებლების მიხედვით, ქრონიკული ქლამიდიური ურეთროპროსტატიტით დაავადებულების კომპლექსური მკურნალობა იწვევს წინამდებარე ჯირკვლის მოცულობის შემცირებას, ინფილტრაციის, შეშუცებისა და ნარჩენი შარდის გაქრობას, რაც საბოლოო ჯამში მიუთითებს წინამდებარე ჯირკვლის სტრუქტურულ ნორმალიზაციაზე და შარდის ბუმბის ნორმალურ ფუნქციონირებაზე.</p> <p>5. ქრონიკული ქლამიდიური ეტიოლოგიის ურეთროპროსტატიტით დაავადებულ მამაკაცებში, ჩატარებული კომპლექსური მკურნალობა უზრუნველყოფს ეაკულატის მაჩვენებლების გაუმჯობესებასა და ნორმალიზებას, მისი ფერტილური თვისებების აღდგენას და შენარჩუნებას არანაკლებ 12 თვის მანძილზე.</p> <p>6. მკურნალობის შედეგების მონაცემების მიხედვით შეიძლება დავასკვნათ, რომ პაციენტებში, რომლებიც იტარებდნენ კომპლექსურ მკურნალობას, ანტიბიოტიკებით, იმუნომოდულატორ-ნეოვირისა და ფიზიოთერაპიული აპარატ “კრილ-სინხრი”-თი ტკივილის, დიზურიული, ასთენონევროზული და კოპულაციური დისფუნქციის სინდრომები გაუქრა მამაკაცთა უმეტესობას</p>			

უროლოგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - თემურაზ ჩიგოგიძე.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

სრული პროფესორი თემურაზ ჩიგოგიძე

ასოცირებული პროფესორი გოგი ჭვანია,

ასისტენტი პროფესორი თემურაზ დოჭვირი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

პრეტურები

№	ავტორი/ავტორები	პრეტურის სათაური, უურნალის/პრეტურის დასახელება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, უურნალის/პრეტურის დასახელება	ურნალის/პრეტურის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					

ანობრაციები

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანობრაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანობრაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანობრაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	უკრნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Teimuraz Chigogidze	Endogenous Intoxication in the Men with Prostate Tumors	34 th Congress of The SOCIETE INTERNATIONALE D'UROLOGYE	Glasgow, Scotland	
2	Teimuraz Chigogidze	Laser Induced Fluorescence	34 th Congress of The SOCIETE	Glasgow, Scotland	1021-1030

		Studies of Blood Plasma and Tumor Tissue of Men with Prostate Tumors//Journal of Cancer Therapy	INTERNATIONALE D'UROLOGYE // Journal of Cancer Therapy, 2014,5		
ანოგაციები					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თეიმურაზ ჩიგოგიძე, გოგი უგანია, თეიმურაზ დოჭვირი	Has participated in symposium//Current Trends in the Management of Advanced Prostate Cancer.//მონაწილე	20 ივნისი 2014წ. ქ. თბილისი, საქართველო
2	თეიმურაზ ჩიგოგიძე, თეიმურაზ დოჭვირი	მედიკოსთა ტრადიციული 36-ე საერთაშორისო სკოლა-კონფერენცია „თანამედროვე კლინიკური მედიცინა-მილწევები და უახლესი ტექნოლოგიები“. //შარდის ბუშტის ქირურგიული მკურნალობა ტუბერკულოზური მიკროცისტის დროს//მოხსენება	12-20 ივნისი 2014 წ. ჩაქვი
3	თეიმურაზ ჩიგოგიძე	რუსეთის IV საერთაშორისო კონგრესი „ენდოუროლოგია და ახალი ტექნოლოგიები“// ორგანიზატორი	30 ოქტომბერი – 1 ნოემბერი 2014 წ. ქ. ბათუმი. საქართველო
მოხსენებათა ანოგაციები			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Teimuraz Chigogidze	The European Association of Urology//მონაწილე	15-19 March 2013, Milan, Italy
2	Teimuraz Chigogidze	34 th Congress of The SOCIETE INTERNATIONALE D'UROLOGYE//Laser Induced Fluorescence Studies of Blood Plasma and Tumor Tissue of Men with Prostate Tumors	October 12-15, 2014. Glasgow, Scotland
მოხსენებათა ანოგაციები			

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე

შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	პროსტატის სიმსივნური ტრანსფორმაციის კვლევა.	მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი თემურაზ ჩიგოგიძე, ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ნანა კოტრიკაძე და მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ლავრენტი მანაგაძე.	საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის, ბიოლოგიის დეპარტამენტის, უჯრედული და მოლეკულური ბიოლოგიის მიმართულების აკადემიური პრესონალის 9 წარმომადგენელი
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეგიდით ქ. ბათუმში (2014 წლის 30 ოქტომბერი – 1 ნოემბერი) ჩატარდა რუსეთის IV საერთაშორისო კონგრესი „ენდოუროლოგია და ახალი ტექნოლოგიები“. კონგრესის ორგანიზატორი და პრეზიდენტი იყო თსუ-ს ემერეგული პროფესორი ლავრენტ მანაგაძე, კონგრესის ერთ-ერთი ორგანიზატორი და ორგანიზატორი წევრი უროლოგიის დეპარტამენტის სრული პროფესორი თემურაზ ჩიგოგიძე.

თერაპიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი –
ბეჭან წინამდღვრიშვილი; ალექსანდრე ალადაშვილი

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
ნინო მამამთავრიშვილი - ასოცირებული პროფესორი;
შარაშიძე ნინო - ასისტენტ პროფესორი;
რუსულან აბაშიძე - ასოცირებული პროფესორი;
ალინა პეტრიაშვილი - ასისტენტ პროფესორი;
ალექსანდრე ალადაშვილი - სრული პროფესორი;
გახტანგ ჭუმბურიძე - ასოცირებული პროფესორი;
პავლე მაჭაგარიანი - ასოცირებული პროფესორი;
არჩილ ჩუხრუკიძე - ასისტენტ პროფესორი;
თამარ კიკალიშვილი - ასისტენტ პროფესორი;
მაკა გეგენავა - ასისტენტ პროფესორი;
ელენე გიორგაძე - ასოცირებული პროფესორი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
---	---	-----------------------	------------------------

	სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით		
1	გადაუდებელი კარდიოლოგიის სტაციონარში დიაგნოზის სტრუქტურირების ადექვატურობისა და სამედიცინო დოკუმენტაციის წარმოების შეფასების ხარისხობრივი კვლევა	ბეჭან წინამდლვრიშვილი	ნინო შარაშიძე დალი ტრაპაიძე ნინა მამათავრიშვილი რუსულან აბაშიძე ალინა პეტრიაშვილი
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
	<p>კვლევის მიზანს შეადგენდა გადაუდებელი კარდიოლოგიის სტაციონარში დიაგნოზის სტრუქტურირების ადექვატურობისა და სამედიცინო დოკუმენტაციის წარმოების შეფასება.</p> <p>შემთხვევითი რიცხვების გენერირების საფუძველზე ,შეფასებისათვის შერჩეული ქნა 78 სტაციონარული ისტორია.</p> <p>აღნიშნული კვლევის ფორმატი შეესაბამება ხარისხობრივ ანუ თვისობრივ კვლევას,რომლის სარწმუნოებისათვის არ არის სავალდებულო შერჩევის მკაცრი პროცედურა და შერჩევის ზომის განსაკუთრებული სიდიდე. აქედან გამომდინარებამოვლენილი ხარვეზები მაღალი ალბათობით წარმოადგენს ზოგად ხასიათის დაფაქტებს და მათი ექსტრაპოლირება შესაძლებელია სამედიცინო დოკუმენტაციის ზოგად მასივზე.რაც შეეხება კვლევის შემდგომ გაგრძელებასა და მოპოვებულ მტკიცებულებებს , ის მოგვცემს სამედიცინო დოკუმენტაციის წარმოების მიმართულებით ,არსებულ პრობლემატიკაში ჩაღრმავების საშუალებას.</p> <p>კვლევის ინსტრუმენტი –სამედიცინო ისტორიის შეფასების კითხვარი,რომელიც ითვალისწინებს მიმოხილვის რამოდენიმე მიმართულებას:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ საქართველოს შრომის,ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ქ/108/6 2009 წლის 19 მარტის ბრძანებით,სამედიცინო დაწესებულებებში სტაციონარული სამედიცინო დოკუმენტაციის წარმოების წესის დამტკიცების „შესახებ”,რეგულირებადი საკითხების შეფასება; ❖ სამედიცინო ინტერვენციების თანამედროვექმ.ქ.პირველ რიგში დაავადებათა მართვის ეროვნული რეკომენდაციებსა და მოქმედების სტანდარტობან შესაბამისობა; ❖ პერსონალური კარდიო-გასკულური რისკის შეფასების ინდიკატორების გამოყენების შეფასება პოსპიტალიზირებული პაციენტების მართვისას. <p>მიმოხილვის შედეგად გამოვლინდა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • . =დიაგნოზში არსებული დაავადებების გაფორმების მართებულობა,პირველ რიგში ეს ეხება არტერიულ ჰიპერტენზიას-კლასიფიკაციას,რომელიც იწერება სხვადასხვა ვარიანტით. 2007 წლიდან 2014 წლის 31 ოქტომბრამდე, ძალაში იყო არტერიული ჰიპერტენზიის მართვის ეროვნული გაიდლაინი,რომელშიც განიხილებოდა JNC კლასიფიკაცია .ჯანდაცვის 		

	<p>მინისტრის 31 ოქტომბრის ბრძანებით, აღნიშნული გაიდლაინი გამოცხადდა ძალადაკარგულად და მოქმედი გახდა 2014 წლის მოზრდილთა პირველადი ჰიპერტენზის მართვის გაიდლაინი, JNC 8 კლასიფიკაციური სტრუქტურით. ხშირად ისტორიაში აკ გაფორმებულია სხვა კლასიფიკაციით, ფორმა 100–ში სხვა კლასიფიკაციით, განსხვავებაა ამ მხრივ თვით ისტორიის ჩანაწერებში. აუცილებელად, ხაზგასმის დირსია საკითხი ჰიპერტონიული კრიზის ტიპიური სიმპტომოვნებების არასწორად ვერიფიცირების თვალსაზრისით. ჰიპერტონიული კრიზი მოიაზრება გადაუდებელი ამბულატორიული მომსახურების სერვისების ნუსხაში, ითვალისწინებს ეპბ პალევას და არტერიული წნევის სტაბილიზაციას, ენიჭება ხელოვნური კოდი, ანაზღაურების მიზნით, ხილო იმის გამო, რომ დაავადებათა საერთაშორისო კლასიფიკატორი ICD-10 არ შეიცავს შესაბამის კოდს, ეს მდგომარეობა კოდირდება სხვადასხვანაირად ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში.</p> <p>= რაც შეეხება მწვავე კორონარული სინდრომის დიაგნოზის გაფორმებას-საქართველოს ჯანდაცვის მინისტრის 2014 წლის 12 მარტის ბრძანებით, ძალაშია ST ელევაციით მიმდინარე მიოკარდიუმის ინფარქტის ჰოსპიტალური მართვა"- გაიდლაინი და პროტოკოლი. პროტოკოლით გათვალისწინებული საწყისი შეფასების და მკურნალობის დონისძიებების გამოყენება რეკომენდებულია ST-სეგმენტის მდგრადი ელევაციით მიმდინარე მწვავე კორონარული სინდრომით (STE-ACS), როგორც საწყისი (ე.წ. სამუშაო) დიაგნოზით, ჰოსპიტალიზირებული პაციენტების მართვისათვის. კარდიოლოგიური მარკერების დონის მომატების დადგენის შემდგომ, ST სეგმენტის ელევაციით მიმდინარე მიოკარდიუმის ინფარქტი ფორმდება. 2014 წლის 21 მარტის ბრძანებით, ძალაში შევიდა არასტაბილური სტენოკარდია / ST ელევაციის გარეშე მიმდინარე მიოკარდიუმის ინფარქტი-მარკერების დონის მომატებით.</p> <p>=დიაგნოზში ფიგურირებს NCSP-ჩარგვების კოდი, მაგალითად კორონაროანგიოგრაფიის შემთხვევაში, რისი მართებულობაც აუცილებლად შესაფასებელია.</p> <p>=მიტრალური რეგურგიტაცია არ არის ნოზოლოგია, რაც შეება I.34.0-ეს გახლავთ მიტრალური ნაკლოვანების შესაბამისი კოდი, რომლისთვისაც აუცილებელია გენეზის შეფარდება ან აღნიშვნა რომ არის დაუზუსტებელი გენეზის.</p> <p>=დიაგნოზში ფიგურირებს ტკივილი გულმკერდში (მირითად დაავადებაში) და მინიჭებული აქვს კოდი R-07. კარდიოლოგიური კლინიკიდან და ზოგადად სტაციონარიდან ამ კლასის კოდით ანუ უცნობი ნოზოლოგიის კოდით და კონკრეტულად ყელისა და მკერდის ტკივილის (ამას გულისხმობს კოდი) დიაგნოზით პაციენტის გაწერა არ არის მართებული.</p> <p>=რიგ შემთხვევებში არაობიექტურად არის იგნორირებული დიაგნოზის გაფორმებისას, ისეთი მნიშვნელოვანი რითმის დარღვევა, როგორიცაა ექსტრასისტოლური =შემთხვევათა ნაწილში დიაგნოზში არ არის გამოტანილი, მიოკარდიუმის გადატანილი ინფარქტი საყოველთაო სახელმწიფო სადაზღვევო სერვისებში, ნოზოლოგიური დაფინანსების</p>
--	--

გამო, აბსოლუტურად არა მართებულად დამახინჯებულია დიაგნოზის თანატოგენეზური ჯაჭვი და გულის უკმარისობა, ფიქსირდება ძირითადი დაავადების გრაფაში. იმისათვის, რომ გამოიკვეთოს ჰოსპიტალიზაციის მიზეზი, ჩვენი აზრით მართებული იქნებოდა გულის უკმარისობის აღნიშვნა შეტყობინების ფორმაში ე.წ. ხელოვნური კოდის რანგში, რაც ხდება სწორედ ანაზღაურების საფუძველი. საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 21 თებერვლის დადგენილება № 36-ში სამუშაოს „საყოველთაო ჯანდაცვაზე გადასვლის მიზნით გასატარებელ ზოგიერთ ღონისძიებათა შესახებ“ მუხლი 15-შესრულებული სამუშაოს ანაზღაურება ან ანაზღაურებაზე უარი, ნათქვამია: „ანაზღაურებას არ ექვემდებარება შემთხვევები.....თუ შეტყობინების სიტემაში გადმოცემული დიაგნოზი და მისი დაზუსტება და ჩარევა არ ემთხვევა პაციენტის სამედიცინო დოკუმენტაციაში არსებულ მონაცემებს“. აღნიშნული სენტენცია, ძირითადად გულისხმობს განსხვავებულ დიაგნოზებს და არა დიაგნოზის სტრუქტურაში ნოზოლოგიათა დალაგებას არა სწორად, იმ მიზნით, რომ ჰოსპიტალიზაციის მიზეზი(რომელიც ექვემდებარება დაფინანსებას) აუცილებლად უნდა მოხვდეს ძირითადი დაავადების რანგში. აქედან გამომდინარე, თუ მარცხენა პარკუროვანი უკმარისობა იქნება გართულების რანგში, მართებულად, არ უნდა დადგეს შემთხვევის არ ანაზღაურების საკითხი.

❖ დიაგნოზის გაფორმების სიზუსტე განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ლეტალური გამოსავლისას, სიკვდილის ძირითადი დიაგნოზის ვერიფიცირების

1. Anamnesis morbi-აუცილებლად უნდა ავღნიშნოთ, ჰიპერტენზიის ანამნეზის შეფასება: ქართულ სინამდვილეში ჰიპერტენზიის მართვის ძირითადი დაზვარები გახდავთ, არარეგულარული არაადექვატური დოზებით და არაადექვატური პრეპარატებით მკურნალობა. პაციენტების დაავდების ანამნეზში უხშირესად დასტურდება ასეთი არარეგულარული რეჟიმი, ოღონდ არაადექვატური მედიკამენტები ჩამოთვლილია იმ ფაქტის მითითების გარეშე, რომ ისინი არ არის ანტიპერტენზიული ჯგუფის(ასე მაგ., მკურნალობდა არარეგულარულად, სიმპტომურად - საგებით მართებულია ასეთი ფორმულირება, ზუსტად სიმპტომურად და შემდეგ - კორსიზით, ერინიტით და ა.შ.). ანუ მართებულია რომ იყოს: პაციენტი მკურნალობდა არარეგულარულად, სიმპტომურად არაადექვატური პრეპარატებით.

შ/დ ტ2 ანამნეზი-ძალიან სამწუხაროა, ამ ნოზოლოგიის მართვის არასრულფასოვანი შეფასების ფაქტი და აქედან გამომდინარე, მისი წელილის არაჯეროვანი შეფასება გულის კორონარული დაავადების მიმდინარეობაში.

წონა, სიმაღლე, სმი-არ არის აღნიშნული არ არის შეფასებული ყველა შემთხვევაში. ხშირად არ მოიპოვება რეპროდუქციული ანამნეზი, მითუმეტეს არის 55 წლის, 54 წლის ქალების შემთხვევები, სადაც სადიაგნოსტიკო მწვავე კორონარული სინდრომი. არ არის დახასიათებული მწვევლობის სტატუსი, ალკოჰოლის მოხმარების დეტალები, მემკვიდრული დატვირთვა კარდიო-ვასკულური დაავადებების მხრივ, ხშირდ შემოიფარგლება ასეთი განსაზღვრით - მემკვიდრეობა დატვირთული (მშობლები, ძმები). მიუხედავად იმისა, რომ წონისა და სიმაღლის გარდა, სხვა ინდიკატორები პირდაპირ არ რეგულირდება აღნიშნული ბრძანებით, მუხლი 2-ს პუნქტი 7-ში, მითითებული ეპიდემიოლოგიური ანამნეზი, სხვა არაფერია თუ არა პაციენტის ისტორია ამ მხრივ. აღნიშნული, განსაკუთრებულად აქტუალურია, სტაციონარული პაციენტისათვის ამბულატორიული რეკომენდაციების გაცემისას, რაც უნდა იყოს განმსაზღვრელი პირველადი ჯამნაცვის სამედიცინო

	<p>1. ქოველი პათოლოგიური მაჩვენებელი უნდა შეფასდეს და მიეთითოს მისი გაზუალური ფაქტორის დადგენის სავარაუდო გზა ან დაიწეროს, რომ დაუდგენელია.</p> <p> განსაბუთობული განხილვის საგანი გახდა ,წინაგულთა ფიბრილაციის პაროქსიზმული ფორმის მართვის საკითხი.2014 წლის NICE-National Institute for Health and Care Excellence-გაიდლაინში კიდევ ერთხელ(როგორც 2006 წლის ვერსიაში) აქვს ხაზი გასმული ე.წ. პაციენტ-ცენტრულ მიღომას ანუ ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში საჭიროების,მოთხოვნებისა და რისკების გათვალისწინებით-საუკეთესო კლინიკური არჩევანის გაკეთებას ექიმის მიერ.</p> <p> აქედან გამომდინარე,საქართველოს ჰიპერტონიის შემსწავლელი საზოგადოება(პრეზიდენტი პროფესორი ბეჟან წინამდვრიშვილი) და წინამდვრიშვილის კარდიოლოგიური ცენტრი-გერმანულ-ქართული კლინიკა(დირექტორი პროფ.ბეჟან წინამდვრიშვილი) გამოდის ინიციატივით,კარდიოლოგიური პროფილის დაავადებათა სამედიცინო დოკუმენტაციის წარმოებისას,დამატებების შემოღების მიმართულებით.</p>		
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

*** პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში**

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელშოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ბეჭან წინამძღვრიშვილი ნინო შარაშიძე დალი ტრაპაიძე და თანაავტორები	ST- სეგმენტის ელექტრიკურ მიმდინარე მიოკარდიუმის ინფარქტის (STEMI) ჰოსპიტალური მართვის პროტოკოლი	საქართველო. თბილისი, 2014	
2	ბეჭან წინამძღვრიშვილი ნინო შარაშიძე დალი ტრაპაიძე და თანაავტორები	ST- სეგმენტის ელექტრიკურ გარეშე მიმდინარე მიოკარდიუმის ინფარქტის (STEMI) ჰოსპიტალური მართვის პროტოკოლი	საქართველო. თბილისი, 2014	
3	ბეჭან წინამძღვრიშვილი დალი ტრაპაიძე ნინო ნინო შარაშიძე თანაავტორები	მოზრდილებში პირველადი პიპერტენზიის მართვის გაიდლაინი	საქართველო. თბილისი, 2014	
4	ბეჭან წინამძღვრიშვილი დალი ტრაპაიძე ნინო ნინო შარაშიძე და თანაავტორები	კარდიო-ვასკულურ დაავადებათა მართვა ორსულებში	საქართველო. თბილისი, 2014	

ანოტაციები

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მამამთავრიშვილი ნ აბაშიძე რ პეტრიაშვილი ა.	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მაცნე	თბილისი, 2014	5გვ (123-127)

ანოტაციები

Некоторые особенности ренин ангиотензин альдостероновой системы и их влияние на течение сердечной недостаточности

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ურნალის/კრებუ- ლის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1.	მამთავრიშვილი ნ. აბაშიძე რ. პეტრიაშვილი ა.	ნეიროჰიმორული მოდულაციორების ეფექტების „განლევა“ და მათი გავლენა და მისი გულის ქრონიკულ მიმდინარეობაზე	პ. შოთაძის სახ. თბილისის სამედიცინო აკადემია სამედიცინო აკადემიის ჯურნალი	ბეჭდვაში	6გვ
2	ელენე გიორგაძე ლ. უჩავა	Screening Study of Iodine Deficiency Status and Thyroid Diseases in Georgian Children	ჟურნალური “ინტელექტუალი”	ბეჭდვაში	
3	თ. ზერებიძე, შ. ჯანჯლავა, ლ. უჩავა, ქ. ასათიანი, ე. გიორგაძე	პიპერლეპტინემია და კარდიო- მეტაბოლური მახასიათებლები	ექსპერიმენტული და კლინიკური მედიცინა, #4, 2014		გვ.57 -63
4	ლ. უჩავა, შ. ჯანჯლავა, ე. გიორგაძე, ქ. ასათიანი,	„საქართველოს იოდეფიციტურ რეგიონებში ფარისებრი ჯირკვლის	ექსპერიმენტული და კლინიკური მედიცინა, #4, 2014		გვ.63-70

	თ. ზერეკიძე, მ. ლომიძე	დაავადებების გავრცელება სკოლის ასაკის ბავშვებში			
5	შ. ჯანჯალავა, თ. ზერეკიძე, ლ. უჩავა, ქ. ასათიანი, გ. გიორგაძე	ანდროგენდეფიციტი და ინსულინ რეზისტენცია სიმსუქნით დაავდებულ მამაკაცებში	ექსპერიმენტული და კლინიკური მედიცინა, #4, 2014		გვ. 70-72

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	<u>Janjgava S,</u> <u>Zerekidze T,</u> <u>Uchava L, Giorgadze E,</u> <u>Asatiani K</u>	Influence of testosterone replacement therapy on metabolic disorders in male patients with type 2 diabetes mellitus and androgen deficiency.	Eur J Med Res. 2014 Oct23;19(1):56 Macedonian Journal of Medical Sciences. http://dx.doi.org/10.3889/MJMS. 1857-5773.2014.0451 , published on November 05, 2014	
2	Tamar Zerekidze, Shota Janjgava2, Ketevan Asatiani2, Elene Giorgadze	Hyperleptinemia May Protect From Cardio- Vascular Complications: A Small Georgian Study	Macedonian Journal of Medical Sciences. http://dx.doi.org/10.3889/MJMS. 1857-5773.2014.0433 , published on November 04, 2014 .	
3	L. Uchava, Sh. Janjgava, E. Giorgadze, K. Asatiani, T. Zerekidze , M. Lomidze	“Screening Study of Iodine Deficiency Status and Thyroid Diseases in Georgian Children”.	BMC Pediatrics posted for printing	
4	M. Tsagareli1, E. Giorgadze2, N.Khachidze3, N. Sharikadze4,	EFFECT OFADJUVANT THERAPY ON BONE MINERAL DENSITY IN PATIENTS WITH BREAST CANCER	Osteoporosis International with other Metabolic Bone Diseases Volume 25, Supplement 2, April 194-195	

	N. Dolidze2, T. Sulikashvili1, N. Jeiranashvili1 5 L. Gujejiani, N. Sharashidze B.Tsinamdzgvishvili	European Scientific Journal March 2014, Edition vo.19, N9 Portugal	2014 583 (210-215)	
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

სტენტის იმპლანტაციის გართულებათა გენდერული განსხვავებები ST- ელევაციით მიმდინარე მწვავე კორონარული სინდრომის დროს ავლევის მიზანს შეადგენდა სტენტის იმპლანტაციის პროცედურის გართულებათა განსხვავების შეფასება სქესის მიხედვით. შესწავლილი იყო 110 პაციენტი (58 კაცი და 52 ქალი) ST -ელევაციით მიმდინარე მწვავე კორონარული სინდრომით. კვლევამ აჩვენა, რომ ინტაკროცედურული გართულებები უმნიშვნელოდ მეტია მამაკაცებში. მნიშვნელოვანი განსხვავება გამოვლინდა კორონარული დისექციის მიხედვით, რაც გაცილებით მაღალი აღმოჩნდა კაცებში (კაცი -17%, ქალი 4%, p =0272)

- * სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
- ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ელენე გიორგაძე	საერთაშორისო რეკომენდაციები – როგორ გამოვიყენოთ ისინი ჩვენს ყოველდღიურ პრაქტიკაში	21-22 მარტი – ახალციხე
2	ელენე გიორგაძე	შაქრიანი დიაბეტი ტიპი 2-ის თანამედროვე მკურნალობის პრინციპები	17 აპრილი – მარნეული
3	ელენე გიორგაძე	Взгляд на роль ингибиторов дипептидилпептидазы4 в лечении пациентов сахарным диабетом 2-го типа	19 აპრილი – თბილისი
4	ელენე გიორგაძე	თანამედროვე რეკომენდაციებიდან კლინიკურ პრაქტიკაშე	24 ივნისი – ახალციხე
5	ელენე გიორგაძე	ინსულინოთერაპიის პრინციპები	
6	ელენე გიორგაძე	აქტოვებინი	28 ივნისი – გორი;
7	ელენე გიორგაძე	თოოგამა – ყველაფრის წამალი?	3 ივლისი – ჩაქვე
8	ელენე გიორგაძე	სულფანილშარდოვანას როლი შაქრიანი დიაბეტი ტიპი 2-ის მკურნალობაში	27 სექტემბერი – ქუთაისი
9	ელენე გიორგაძე		

10.	ალადაშვილი ჩუხრუკიძე	ქლინიკური შემთხვევის გარჩევა” ა.კონფერენცია:“მიოკარდიუმი ს რევასკულარიზაცია“- ეგროპის კარდიოლოგთა საზოგადოების 2014 წლის გაიდლაინის განხილვა ბ. კონფერენცია:“გულის მწვავე და ქრონიკული უკმარისობა“- ეგროპის კარდიოლოგთა საზოგადოების 2014 წლის გაიდლაინის განხილვა	ოქტომბერი - ლოპოტა 13 ოქტომბერი - თბილისი 2014 წლის ოქტომბერი - თბილისი 2014 წლის ნოემბერი - თბილისი
მოხსენებათა ანოტაციები			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ელენე გიორგაძე	“Взгляд на роль ингибиторов дипептидилпептидазы-4 в лечении пациентов сахарным диабетом 2-го типа”	18 მაისი – სტამბული
2	ელენე გიორგაძე		ეგროპის დიაბეტოლოგთა ასოციაცია 15-19 სექტემბერი, ავსტრია, ვენა
3	ელენე გიორგაძე	Do guidelines always show direction? Ectopic AKTH Syndrome	ეგროპის ენდოკრინოლოგთა ასოციაციის და თურქეთის ენდოკრინოლოგთა ასოციაციის კონგრესი

		Identifying Male Hypogonadism and it's association with comorbidities such as Metabolic Syndrome, Diabetes and Obesity	(ნდობრიდგე - 2014), 24-26 ოქტომბერი, თურქეთი, ანტალია
--	--	--	--

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
4.	მამათვარიშვილი ნ აბულაძე გ აბაშიძე პ კვირკველია ა	Показатели активности Эндотелина у больных систолической и диастолической дисфункцией сердца	Москва-2014 Международный Форум Кардиологов
5.	ალადაშვილი ჭუმბურიძე ჩუხრუკიძე კიკალაშვილი	ევროპის კარდიოლოგთა საზოგადოების 2014 წლის კონგრესი	ბარსელონა, ესპანეთი, 31 აგვისტო-04 სექტემბერი:
მოხსენებათა ანოტაციები			

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	ცხიმოვანი ქსოვილის გადანაწილებისა და კარდიომეტაბოლური მახასიათებლების კორელაცია ლეპტინთან	ელენე გიორგაძე	თამარ ზერეკიძე
2	ანდროგენდეფიციტი და ინსულინრეზისტენცია სიმსუქნით დაავადებულ	ელენე გიორგაძე	შოთა ჯანჯლავა

	მამაკაცებში		
3	იოდდეფიციტის ეპიდემიოლოგიური მაჩვენებლები საქართველოს სკოლის პერიოდის ასაკის ბაზშვებში	ელენე გიორგაძე	ლაშა უჩავა
4	მელატონინის ზემოქმედება ჰორმონალურ სპექტრზე და ძილის დარღვევაზე სიმსუქნით დაავადებულ ქალთა პოპულაციაში	ელენე გიორგაძე	ანა მალაზონია
5			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	EUROHeartSurvey in Heart Failure, 2013-2014:		ჭუმბურიძე, კიკალიშვილი
2.	1 ფაზის კლინიკური კვლევა ფარმაკოკინეტიკის და გამოყენების უსაფრთხოების შესაფასებლად პაციენტებში დვიძლის ციროზით და მათ შესატყვის ჯანმრთელ		ჭუმბურიძე, კიკალიშვილი

	<p>მოხალისეებში;</p> <p>1 ფაზის კლინიკური კვლევა ფარმაკოკინეტიკის და გამოყენების უსაფრთხოების შესაფასებლად პაციენტებში თირკმლის უკმარისობით და მათ შესატყვის ჯანმრთელ მოხალისეებში;</p> <p>3 ფაზის კლინიკური კვლევა პაციენტებში ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული დაავადებით;</p> <p>2 ფაზის კლინიკური კვლევა პაციენტებში შაქრიანი დიაბეტით ტიპი 2 და მაღალი კარდიოვასკულური რისკით;</p> <p>3 ფაზის კლინიკური კველვა პაციენტებში შაქრიანი დიაბეტით ტიპი 2</p>	<p>ჭუმბურიძე კიკალიშვილი</p> <p>ჭუმბურიძე კიკალიშვილი</p> <p>ჭუმბურიძე კიკალიშვილი</p> <p>ჭუმბურიძე კიკალიშვილი</p>
--	--	---

დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

„ახალგაზრდა მეცნიერთა სტაჟირება საზოგადოებრივი“ შოთა რუსთაველის ეროვნული ფონდი. გერმანია ,ესენის გულის ცენტრი 2014-2015: გეგენავა

ტრეინინგი:

გეგენავა: 2014- Training in echocardiography, San Carlos University Hospital Madrid, Spain (7 July-7 August)

კიკალიშვილი: GCP (Good Clinical Practice) training for investigators, Tbilisi, 02,Oct, 2014,
Investigator

ჭუმბურიძე: GCP (Good Clinical Practice) training for investigators, Tbilisi, 02,Oct, 2014, Primary
Investigator, National Coordinator for Georgia.

მეანობა-გინეკოლოგიის და რეპროდუქტოლოგიის დეპარტამენტი:

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - პროფ. არჩილ ხომასურიძე.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

არჩილ ხომასურიძე - სრული პროპფესორი;

ჯენარა ქრისტესაშვილი - ასოცირებული პროფესორი;

არსენ გვენეტაძე - ასოცირებული პროფესორი;

ალექო ლაბარტყავა - ასოცირებული პროფესორი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის

დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

* პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ლი უდმილა ბარბა ქამე არჩილ ხომასურიძე	კორელაციები ოვარიული რეზერვის შესაფასებელ ტესტებს შორის და მათი მნიშვნელობა ინ	დისერტაცია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო	138 გვერდი

	ჯენარალური ქრისტესაშვილი	გიტორ განაყოფიერების გამოსავლის პრედიქციაში.	უნივერსიტეტი, მედიცინის ფაკულტეტი.	
--	-----------------------------	---	--	--

ნოტაციები

ანოტაციები

უფაყობის მცუნალების ტექნიკის შეჩევისას, ოფარულ რეზურვის ზუტ
შეფასებაში ქალის ასაკთან ერთად მიზანშეწონილია ამპ-ის და აფრ-ის მაჩვენებლების
გათვალისწინება. ფმპ-ის მაჩვენებლებთან შედარებით ამპ-ის და აფრ-ის შეფასება
გაცილებით ინფორმაციულია, განსაკუთრებით გვიანი რეპროდუქციული ასაკის
ქალებში, ვინაიდან ეს მაჩვენებლები ფმპ-ის მომატებამდე უფრო ადრე ასახავენ
ოფარიული რეზერვის დაქვეითებას.

- ინვიტორი განაყოფიერების პროგრამებში მწირი პასუხის
პრედიქციის თვის

რეკომენდებულია აფრ-ის მაჩვენებლების შეფასება. ინვიტორი განაყოფიერების
გამოსავლის პროგნოზის თვალსაზრისით ამპ-ის და აფრ-ის მაჩვენებლებთან ერთად,
მიზანშეწონილია ქალის ასაკის გათვალისწინება, ვინაიდან თუნდაც ოფარიული
რეზერვის ტესტების ნორმალური მაჩვენებლების პირობებში ასაკის მატებასთან
ერთად უარესდება კვერცხუჯრედების ხარისხი, რაც შესაბამისად აისახება ინვიტორი
განაყოფიერების გამოსავალზე.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამოცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ჯ.ქრისტესაშვილი. მ.ჭიათვილი.	პათოლოგიური სისხლდენა საშვილოსნოდან მოზარდებში	თბილისი 2014	64

პათოლოგიური სისხლდენა საშვილოსნოდან კომპლექსური პრობლემაა, რაც ართულებს მის მართვას და სრულყოფილი რეკომენდაციების შემუშავებას. საშვილოსნოდან პათოლოგიური სისხლდენის მიზეზები შეიძლება მსგავსი იყოს მენარხედან მენოპაუზამდე, მაგრამ პსე-ს ეტიოლოგიურ სტრუქტურაში მათი ხვედრითი წილი სხვადასხვა ასაკობრივ ჯგუფში განსხვავებულია. შემოთავაზებული ნაშრომი განხილული იქნა პსე-ს მართვა მოზარდებში მენარხედან 20 წლის ასაკამდე. სახელმძღვანელო უხვად არის გაჯერებული დიაგნოსტიკური ალგორითმებით და მკურნალობის სქემებით, რაც დაეხმარება სტუდენტებს და ექიმებს ამ სიცოცხლისთვის მეტად საშიში პათოლოგიის დროულ და ადეკვატურ მართვაში.

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს	გამოცემის ადგილი,	გვერდების
---	-----------------	-----------------	-------------------	-----------

		სახელწოდება	გამომცემლობა	რაოდენობა
2	არჩილ ხომასურიძე, ლიუდმილა ბარბაქაძე, ჯენარა ქრისტესაშვილი	ენდომეტრიოზის დიაგნოსტიკა და მკურნალობა.	დაავადებათა მართვის ეროვნული პროტოკოლი. www.moh.gov.ge	20 გვერდი

ანოტაცია:

პროტოკოლის მიზანია : დაეხმაროს პრაქტიკოს ექიმებს სწორი გადაწყვეტილებების მიღებაში. წარმოადგინოს მტკიცებულებები, რისკებისა და სარგებელის ჩათვლით, ენდომეტრიოზთან ასოცირებული სიმპტომების მქონე ქალთა ეფექტური მკურნალობისთვის. ენდომეტრიოზის დიაგნოსტიკა და მკურნალობის ხარისხის გაუმჯობესება.

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ჯ.ქრისტესაშვილი, ლ.ბარბაქაძე.	Antimullerian Hormone (AMH) in Cases of Different Reproductive Pathologies. Georgian Medical News.	N 7-8; 2014. P 16- 21;	თბილისი	6

სტატიაში მოცემულია ანტიმულერული ჰორმონის მაჩვენებლების შედარებითი ანალიზი უნაყოფო ქალებიში სხვადასხვა რეპროდუქციული დარღვევებით. მისი მაღალი მაჩვენებლები შეიძლება განვიხილოთ საკვერცხეების პოლიციოზის ერთ-ერთ დიაგნოსტიკურ მარკერად, ხოლო მისი დაქვეითება კი მიუთითებს ფოლიკულური რეზერვის განლევაზე. სტატიაში მოყვანილია ასევე ანტიმულერული ჰორმონის მაჩვენებლების შედარებითი ანალიზი სხვა

პორმონულ მაჩვენებლებთა ერთად უნაყოფო ქალების სხვადასხვა ასაკობრივ ჯგუფებში, რის საფუძველზეც გამოტანილია დასკვნა, რომ ანტიმიულერული პორმონის მაჩვებელები წარმოადგენს ყველაზე სანდო მარკერს ოვარიული რეზერვის შეფასების მიზნით.

Nº	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა ური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გერდების რაოდენობა
2	ლიუდმილა ბარბაქაძე, ჯენარა ქრისტესაშვილი	ანტიმიულერული პორმონი (ამ) სხვადასხვა რეპროდუქციული პათოლოგიების დროს. საქართველოს მედიცინის სიახლენი	N 7-8	თბილისი. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის გამომცემლობა.	16-21
3	ქეთევან ბელთაძე, ლიუდმილა ბარბაქაძე, არჩილ ხომასურიძე	პოლიცისტოზური საკვერცხების სინდრომის დიაგნოსტიკის სამომავლო პერსპექტივები მოზარდებში. საქართველოს მედიცინის სიახლენი	Inpress	თბილისი. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის გამომცემლობა	Inpress

ანოტაცია:

1.პოლო წლებში განსაკუთრებით აქტუალურია AMH დონის განსაზღვრა სხვადასხვა რეპროდუქციული პათოლოგიების და ოვარიული რეზერვის შეფასების მიზნით. გვლევის მიზანს წარმოადგენდა ამჟ-ს მნიშვნელობის განსაზღვრა სხვადასხვა რეპროდუქციული პათოლოგიებისას და კორელაციების დადგენა ოვარიული რეზერვის თანამედროვე მარკერებს შორის უნაყოფო ქალების სხვადასხვა ასაკობრივ ჯგუფებში. მასალა და მეთოდები. საკვლევ ჯგუფს შეადგენდა 153 ქალი. 41 ქალში სხვადასხვა რეპროდუქციული პათოლოგიით შეფასდა AMH -ს მაჩვენებლების მნიშვნელობა. 112 უნაყოფო ქალი დაიყო 3 ასაკობრივ ჯგუფად. I ჯგუფი <35წ (n=39); II ჯგუფი 30-40წ (n=31); III ჯგუფი >40წ (n=42). AMH, FSH და AFC ისაზღვრებობა მენსტრუაციული ციკლის მე-2-3 დონეზე. შედეგები: 41 ქალში სხვადასხვა რეპროდუქციული პათოლოგიებით ისაზღვრებოდა ამჟ-ს მაჩვენებლები და აღმოჩნდა, რომ: გონადების დისგენეზიების და ოოტესტიკულურ დარღვევაზე ეჭვის დროს ამჟ მაჩვენებლები იყო მინიმალური. პოი-ს შემთხვევაში დაფიქსირდა ამჟ კრიტიკულად დაბალი მაჩვენებლები. ჰიპოგონადოტროპული - ჰიპოგონადიზმის და ჰიპერპროლაქტინემიის სინდრომის დროს ამჟ მაჩვენებლები იყო ნორმის ფარგლებში. PCOS-ის შ-ვებში ამჟ მაჩვენებლები 2-ჯერ და მეტად აღემატებოდა ნორმის მაჩვენებლებს. უნაყოფო ქალში ჩატარდა კორელაციური ანალიზი ოვარიული

რეზერვის ტესტებს შორის. მთლიან საკვლევ ჯგუფში ჩატარებულმა კორელაციურმა ანალიზმა აჩვენა რომ: ასაკი უარყოფითად კორელირებს AMH-თან ($r=-0.67$, $p=0.000$) და AFC-სთან ($r=-0.55$, $p=0.000$), ხოლო დადგებითად FSH-თან ($r=0.38$, $p=0.000$). AMH უარყოფითად კორელირებს FSH-თან ($r=-0.48$, $p=0.000$) და დადგებითად — AFC-სთან ($r=0.71$, $p=0.000$). FSH-სა და AFC-ის შორის ზომიერი უარყოფითი კავშირია ($r=-0.41$, $p=0.000$). კორელაციური ანალიზი ასევე ჩატარდა სხვადასხვა ასაკობრივ ჯგუფებში და აღმოჩნდა, რომ: AMH და AFC სამივე ასაკობრივ ჯგუფში კორელირებს დადგებითად სტატისტიკურად მაღალი სარწმუნოებით ($r=0.57$, $p<0.0001$; $r=0.69$, $p<0.0001$; $r=0.47$, $p<0.002$ შესაბამისად). მაშინ როდესაც FSH და AMH შორის სტატისტიკურად სანდო კორელაცია აღმოჩნდა მხოლოდ I and II ასაკობრივ ჯგუფებში ($r=-0.41$, $p<0.02$; $r=-0.55$, $p<0.0001$ შესაბამისად). FSH და AFC სტატისტიკურად სანდოდ კორელირებდა მხოლოდ III ასაკობრივ ჯგუფში ($r=-0.42$, $p<0.006$), ასევე ასაკი და AFC მხოლოდ I ასაკობრივ ჯგუფში ($r=-0.35$, $p<0.03$).

დასკვნა: დღეისათვის არსებული ოვარიული რეზერვის ტესტებიდან ამჟ შესაძლოა მივიჩნიოთ უფრო სანდოდ ვიდრე FSH. ვინაიდან,

AMH-ს და AFC შორის გამოვლინდა მჭიდრო დადგებითი კორელაცია AMH-ს განსაზღვრამ კომბინაციაში AFC-თან შესაძლოა გააუმჯობესოს ოვარიული რეზერვის შეფასება. ასევე AMH-ს განსაზღვრას შესაძლოა პქონდეს დიაგნოსტიკური მნიშვნელობა სხვადასხვა რეპროდუქციული პათოლოგიების დროს.

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელშოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

პრეტულები

№	ავტორი/ავტორები	პრეტულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2	ჯ.ქრისტესაშვილი. ლ.ბარბაკაძე.	Assessment of ovarian reserve tests for prediction of oocyte yield after ovulation induction. Proceeding Book of the XVI World Congress of Gynecological Endocrinology	Italy, Firenze, March 5- 8; 2014. P 82-84;	
3				3

დადგინდა, რომ AMH-ს დონის განსაზღვრა ანტრალური ფოლიკულების რაოდენობის დადგენასთან ერთად იძლევა შესაძლებლობას ოვარიული რეზერვის და ოვულაციის ინდუქციის შემდეგ საკვერცხის პასუხის შეფასების გაუმჯობესებისა. ინ-ვიტრო განაყოფიერების გამოსავლის პრედიქციისათვის მეტად მნიშვნელოვანია ქალის ასაკის გათვალისწინება.

სტატიები

1.	Ludmila Barbakadze, Jenara Kristesashvili, Natalia Khonelidze, Gia Tsagareishvili	The Correlations of Antimullerian Hormone, Follicle-Stimulating Hormone and Antral Follicle Count in Different Age Groups of Infertile Women. International Journal of Fertility and Sterility.	თვ: 4	Iran Royan Institute	393-398
2.	Ludmila Barbakadze, Jenara Kristesashvili, Natalia Khonelidze, Gia Tsagareishvili, Kate Osidze	Assessment of ovarian reserve tests for prediction of oocyte yield after ovulation induction. Gynecological Endocrinology.	Proceeding Book of the XVI World Congress of Gynecological Endocrinology 2014.	Italy, Florence CIC Edizioni Internazionali	82-84
3.	Ketevan Beltadze, Ludmila Barbakadze, Archil Khomassuridze	Ovarian Reserve In The Women of Reproductive Age By The Method of Treatment of Polycystic Ovarian Syndrome (PCOS) In Adolescence.	Abstract Book of the 12th Annual Meeting of Androgen Excess and PCOS Society, Kauai, HI, USA 23 ,10, 2014	San Diego, CA, USA. Elsiver Science and Technology Book	43

4	Jenara Kristesashvili	TWELFTH EUROPEAN DAYS OF THE FRENCH SOCIETY OF GYNECOLOGY/ ABSTRACTS BOOK.	October 16-17-18 , 2014	Paris- France.	
---	-----------------------	---	-------------------------	----------------	--

ანოტაციები:

საკვერცხის რეზერვის შეფასების თანამედროვე ტესტებიდან ანტიმიულერული ჰორმონი შესაძლოა მივიჩნიოთ უფრო სანდოდ, ვიდრე ფოლიკულომასტიმილირებელი ჰორმონი. ვინაიდან, ანტიმიულერული ჰორმონის მაჩვენებლები მჭიდრო პოზიტიურ სტატისტიკურად სარწმუნო კორელაციურ კავშირშია ანტრალური ფოლიკულების რაოდენობის მაჩვენებლებთან, ანტიმიულერული ჰორმონის მაჩვენებლების შეფასება კომბინაციაში ანტრალური ფოლიკულების რაოდენობის მაჩვენებლებთან შესაძლოა გააუმჯობესოს ოვარიული რეზერვის შეფასება.

2. ნაშრომი ეხება საკვერცხის რეზერვის თანამედროვე ტესტების (ანტიმიულერული ჰორმონი (ამპ), ფოლიკულომასტიმულირებელი ჰორმონი (ფმპ), ანტრალური ფოლიკულების რაოდენობა (აფრ), ასაკი) მნიშვნელობის შეფასებას საკვერცხის სტიმულაციის შედეგად მდებული ოოციტების რაოდენობის პროგნოზირებაში. ამპ და აფრ-ის შორის გამოვლინდა სარწმუნო პოზიტიური კორელაციური კავშირი; ამპ-ის განსაზღვრამ კომბინაციაში აფრ-თან ერთად შესაძლოა გააუმჯობესოს ოვარიული რეზერვის შეფასება და წინასწარ განსაზღვროს საკვერცხის პაუხის სტიმულაციაზე; ამდენად დღეისათვის არსებული ოვარიული რეზერვის ტესტებიდან ამპ და აფრ უნდა მივიჩნიოთ უფრო სანდოდ.

3. საკვერცხების პოლიცისტოზის მქონე პაციენტებს, რომლებმაც ჩაიტარეს კონსერვატული მკურნალობა აქვთ უკეთესი ოვარიული რეზერვი, ვიდრე ქალებს, რომლებმაც ჩაიტარეს ქირურგიული მკურნალობა.

სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა ა) საქართველოში

№	მომსხვენებელი/ მომსხვენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	პროფ. ჯ.ქრისტესაშვილი	“სქესობრივი განვითარების ანომალიების იშვიათი ფორმები”	III საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია. 2014 წლის 21 ივნისი, თბილისი.
2	ლ.ბარბაქაძე. პროფ. ჯ.ქრისტესაშვილი	”ანტიმიულერული ჰორმონის მაჩვენებლების მნიშვნელობა ინ-ვიტრო პროგრამაში ოვულაციის ინდუქციის შედეგად მიღებული ოოციტებისა და	III საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია. 2014 წლის 21 ივნისი, თბილისი

		ემბრიონის რიცხვის პრედიქციაში”	
3	პროფ. ჭ.ქრისტესაშვილი	”ენდომეტრიოზი- რა არის სიახლე? “	III საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია. 2014 წლის 21 ივნისი, თბილისი
4	პროფ. ჭ.ქრისტესაშვილი	“საშვილოსნოს მიომა- მკურნალობის თანამედროვე მიღგომები”	III საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია. 2014 წლის 21 ივნისი, თბილისი
5	პროფ. ჭ.ქრისტესაშვილი	„საშვილოსნოდან დისფუნქციური სისხლდენების მართვა“	მედიკოსთა XXXVII საერთაშორისო სკოლა-კონფერენცია. დაბა ჩაქვი. 2014 წელი, 12-20 ივლისი.
6	პროფ. ჭ.ქრისტესაშვილი	„ახალი მიღგომა საშვილოსნოს მიომის მკურნალობისადმი“	„გედვონ რიხტერის“ ინოვაცია. 2014 წლის 12 ოქტომბერი, ყვარელი.

ანოტაციები

“სქესობრივი განვითარების ანომალიების იშვიათი ფორმები”

მოხსენებაში წარმოდგენილი იქნა სქესობრივი განვითარების ანომალიების ისეთი იშვიათი ფორმები, როგორიც არის ოვოტესტიკულარული დარღვევები, მათი გენეტიკური და კლინიკური თავისებურებები, დიაგნოსტიკის და მკურნალობის პრინციპები. განხილულ იქნა ასევე ანდროგენ რეზისტენტობის სრული ფორმის შემთხვევაში მენჯის ღრუში განლაგებული ტესტიკულის ადრეული მაღიგნიზაცია (19 წლის ასაკში), რაც ლიტერატურაში აღწერილი არ არის. მოყვანილ იქნა ასევე ტერნერის სინდრომის მქონე პაციენტებში მოზაიკური კარიოტიპით მენსტრუაციების არსებობის შემთხვევები. განხილულ იქნა ასეთი შესაძლებლობის მექანიზმები და ექიმის ტაქტიკა ასეთ შემთხვევებში.

ენდომეტრიოზი- რა არის სიახლე?

მოხსენებაში განხილულ იქნა ენდომეტრიოზის სამკურნალოდ მოწოდებული ინოვაციური პრეპარატის ვიზანას მოქმედების მექანიზმები, რანდომიზებული მულტიცენტრული კვლევების შედეგები, პრეპარატის ეფექტურობა და საკუთარი გამოცდილება ამ პრეპარატის გამოყენებისა.

საშვილოსნოს მიომა-მკურნალობის თანამედროვე მიღგომები

მოხსენებაში განხილულ იქნა მიომის კონსერვატიული მკურნალობისთვის მოწოდებული ინოვაციური პრეპარატის ესმიას მოქმედების მექანიზმები, მიომის პაოვგენეზი რანდომიზებული კვლევების შედეგები, პრეპარატის ეფექტურობა, საკუთარი გამოცდილება პრეპარატის გამოყენებისა.

„საშვილოსნოდან დისფუნქციური სისხლდენების მართვა“

დისფუნქციური სისხლდენები საშვილოსნოდან წარმოადგენს პათოლოგიური სისხლდენების სპეციფიურ ჯგუფს და გამორიცხვის დიაგნოზად ითვლება. შესაბამისად, მოხსენებაში მოცემული იყო ყველა იმ გამოკვლევების აღგორითმი, რომელთა ჩატარების შემდეგ შეიძლება დაისვას დისფუნქციური სისხლდენის დიაგნოზი. მოხსენებაში მოყვანილი იყო ასევე მკურნალობის სქემები სხვადასხვა ასაკობრივ ჯგუფებში.

„ახალი მიღგომა საშვილოსნოს მიომის მკურნალობისადმი“

მოხსენებაში განხილულ იქნა როგორც საშვილოსნოს მიომის პათოგენეზური მექანიზმები, ესმიას ეფექტურობა მიომის კონსერვატიულ მკურნალობაში, ასევე მისი გამოყენების შემდგომ დამდგარი ორსულობების მიმდინარეობის თავისებურებები, რის საფუძველზეც გამოთქმული იქნა ახალი მოსაზრება იმის შესახებ, რომ პრეპარატი ესმია შეიძლება გამოყენებულ იქნას არა მხოლოდ მოიმის მქონე პაციენტების ოპერაციისწინა მომზადებაში, არამედ პრეგრავიდარული მომზადებისათვის.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
7	(ინსტიტუტი - ორგანიზაციონი, ა. ხომასურიძე-სხდომის თავმჯდომარე)		III საერთაშორისო პრაქტიკული კონფერენცია „რეპროდუქცული დარღვევების დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის თანამედროვე მიღგომები“. ქ. თბილისი, 14.06.2014 წ.
8	ლიუდმილა ბარბაქაძე	ანტიმიულერული ჰორმონის (ამჳ) მაჩვენებლების მნიშვნელობა ინ-ვიტრო პროგრამაში თვეუდაციის ინდუქციის შედეგად მიღებული ოოციტებისა და ემბრიონების რიცხვის პრედიქციაში.ში.	III საერთაშორისო პრაქტიკული კონფერენცია „რეპროდუქცული დარღვევების დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის თანამედროვე მიღგომები“. ქ. თბილისი, 14.06.2014 წ.
9	ლ. ფხალაძე	ორსული ქალის უსაფრთხო ფარმაკოთერაპიის პრინციპები	„მედიკოსთა 36-ე საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული სკოლა-კონფერენცია“. 12.07.2014 – 20.07.2014 წ. ჩაქვი, საქართველო.

ანოტაციები:			
2.	<p>ამპ და აფრ-ის შორის არსებობს სარწმუნო პოზიტიური კორელაციური კავშირი; ამპ-ის განსაზღვრამ კომბინაციაში აფრ-თან ერთად შესაძლოა გააუმჯობესოს ოვარიული რეზერვის შეფასება და წინასწარ განსაზღვროს საკვერცხის</p> <p>პაუხი სტიმულაციაზე; ამდენად დღეისათვის არსებული ოვარიული რეზერვის ტესტებიდან ამh და aft უნდა მივიჩნიოთ უფრო სანდოდ.</p>		
3.	<p>ბოლო პერიოდში ჩატარებულმა მრავალრიცხოვანმა კვლევამ აჩვენა, რომ ორსულობის უდში გაიზარდა სამკურნალწამლო პრეპარატების გამოყენება. ორსული ქალების 75_86% ივად იღებს სხვადასხვა პრეპარატს. თითოეული ქალის მიერ ორსულობის პერიოდში მიღებული ვამენტების რიცხვი საშუალოდ 3,8 შეადგენს.</p> <p>ნებისმიერი სამკურნალწამლო საშუალება ორსულობის დროს გადის პლაცენტარულ ბარიერს ჟიდლება არახელსაყრელი გავლენა იქონიოს ნაყოფისა და ახალშობილის განვითარებაზე. აზე საშიში არის პრეპარატების ტერატოგენული ეფექტი, რაც გულისხმობს ნაყოფის ანატომიური ქტების განვითარებას. ზოგადად ახალშობილის განვითარების ანომალიების 5% გამოწვეულია ურნალწამლო საშუალებებით. ყველაზე მაღალი რისკი არის გესტაციის მე-16-60 დღეები - უგენეზის პერიოდი, როდესაც ყალიბდება მნიშვნელოვან ორგანოთა სისტემები.</p> <p>ორსულობის დროს სამკურნალწამლო საშუალებების გამოყენების FDA-ის რისკის კორიების მიხედვით, ორსული ქალების უმრავლესობა იღებს პრეპარატებს, რომლებსაც ნაყოფზე აღშობილზე უარყოფითი გავლენა აქვთ ან მათი უსაფრთხოება არ არის შესწავლილი.</p> <p>ამდენად, ძალზე მნიშვნელოვანია ორსულობის დროს სამკურნალწამლო საშუალებების ჟენების მონიტორინგი, რაც უნდა ემყარებოდეს მტკიცებითი მედიცინის პრინციპებზე შედგენილ ზედროვე გაიდლაინებს.</p>		

	<p>არსენ გვერდაძე მ.მ.დ.; ასოც. პროფესორი; მ.დ. ქუთავან ტუხაშვილი</p> <p>არსენ გვერდაძე მ.მ.დ.; ასოც. პროფესორი; ლიკა ბარაბაძე;</p>	<p>დონაცია-სუროგაციის სერვისი საბახტარაშვილის რ/კლინიკაში</p> <p>ფსიქოლოგია რეპროდუქტოლოგია</p>	<p>ზ. 06 ივლისი 20014წ. 04 – 12. 07.2014წ. ჩაქვი</p> <p>და</p>
1.	ოვარიული რეზერვი და რეპროდუქციული პროცენტი		
	მოხსენება შეეხება ოვარიული რეზერვის განსაზღვრას, სისხლში პლაზმაში ანტიმიულერის და გონადოტროპინების ჰორმონების (AMH, FSH, LH) განსაზღვრას, ვაგინალური ულტრასონოგრაფიის მონაცემებით საკვერცხეებში ანტრალური ფოლიკულების საერთო რაოდენობის შეფასებას. აღნიშნული კრიტერიუმები მეტად მნიშვნელოვანია და პროგნოზული მნიშვნელობა შვილოსნობის პოტენციურ შესძლებლობაზე, და განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მისი როლი ინ ვიტრო განაყოფიერებაში საკვერცხეების სტიმულაციის სქემების შერჩევისას და შესაძლო პოტენციური შედეგის წინასწარ განსაზღვრაში.		
2.	მიკოპლაზმა, ურეაპლაზმა – ვამპურნალოთ თუ არა?		
	ურეაპლაზმა და მიკოპლაზმა -მიკოპლაზმა ენდოგენურ ინფექციებს, როლებიც სხვადასხვაავტორთა მონაცემებით გვხვდება 30 %-ში. საკამათოა მათი როლი უნაყოფობის გამომწვევ მიზეზთა შორის, თუმც ავტორთა ნაწილი აღნიშნულ ინფექციებს მიიჩნევს შეწყვეტილი ორსულობების, ანტენატალური სიკვდილობის ერთ ერთ მიზეზად. სისხლში, ურეაპლაზმა, მიკოპლაზმის მარკერების მატება საჭიროებს მკურნალობას მხოლოდ იმ შემთხვევაში როდესაც ეს მაჩვენებელი $>10^4$. სხვა შემთვევაში მკურნალობა რეკომენდირებული არ არის.		
3.	მიომა და რეპროდუქციული ფუნქცია		
	საშვილოსნოს ფიბრომიომა ფართოდ გავრცელებული პათოლოგიაა, სხვადასხვა ავტორთა მონაცემებით იგი აღენიშნება ქალთა საერთო პოპულაციის 30-45 %-ს. საშვილოსნოს მიომის როლი უნაყოფობის გამომწვევ მიზეზთა შორის დისკუტაბელურია, თუმც დადგენილია რომ სუბმურზური მიომური კვანძები ცალსახად განისილება რეპროდუქციული ფუნქციის შემაფერხებლად. ამდენად ისინი საჭიროებენ ქირურგიულ მკურნალობას, კერძოდ მოწოდებულია რეზექტოსკოპიული რეზექცია. ზოგადად <3 სმ ზომის მიომური (სუბსეროზული და ინტრამურული) კვანძები არ საჭიროებენ ქირურგიულ ჩარევას, თუმ კვანძების რაოდენობის, ზომების და ლოკალიზაციის მიხედვით ინდივიდუალურად უნდა გადაწყდეს მკურნალობის ტაქტიკა.		
4.	საშვილოსნოსმიერი სისხლდენები - დიაგნოსტიკა, მართვა		

საშვილოსნოსმიერი სისხლდენები გვხვდება ზოგადი პოპულაციის 11-13 %-ში. შეადგენს გინეკოლოგიური დავადებების დაახლოებით 20 %-ს. დაავადება გვხვდება ქალის ცხოვრების სხვადასხვა პერიოდში (იუვენილური, რეპროდუქციული, პერი-, პრე-და პოსტმენოპაუზალურ პერიოდში). ეთოპათოგენეზიდან გამომდინარე განსხვავებულია მათი დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მეთოდები.

5. დონაცია-სუროგაციის სერვისი ზ. საბახტარაშვილის რ/კლინიკაში

დამხმარე რეპროდუქციული ტექნოლოგიების განვითარების დღევანდელ ეტაპზე , ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამაში დონაცია-სუროგაციის გამოყენებას ხშირ შემთხვევაში აღტერნატივა არ მოეძებნება. ამ მხრივ ,ზურაბ საბახტარაშვილის რეპროდუქციულ კლინიკაში გარკვეული გამოცდილება დაგროვდა და უკვე არაერთი ბავშვია გაჩენილი ამ პროგრამის გზით. კლინიკაში დაინერგა ავერცხუჯრედის (ოოციტის) გაყინვის სრულიად ახალი ტექნოლოგია, რომელიც დღევანდელი ინ ვიტრო ტექნოლოგიის უხლესი მიღწევაა და კიდევ უფრო მეტ პერსპექტივას შლის.

6. ფსიქოლოგია და რეპროდუქტოლოგია

თანამედროვე რეპროდუქტოლოგიაში ფსიქოლოგიის ადგილი ძალზედ მნიშვნელოვანია, განსაკუთრებით დიდია მისი როლი პაციენტებში, რომლებიც იტარებენ ინ ვიტრო განაყოფიერებას. სარწმუნო პელევებით დასტურდება ფსიქოემოციური ფაქტორის უარყოფითი კორელაცია ქალის რეპროდუქციულ გამოსავალზე.

ზურაბ საბახტარაშვილის რეპროდუქციულ კლინიკაში უკვე წარმატებით დაინერგა გემბიალტ ფსიქოლოგიის კლინიკური პრაქტიკა.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	პროფ. ჯ.ქრისტესაშვილი	Assessment of ovarian reserve tests for prediction of oocyte yield after ovulation induction.	16 World Congress of Gynecological Endocrinology 2014 March 5-8,Firenze Italy
2	პროფ. ჯ.ქრისტესაშვილი	Patients with 46XY karyotype and female phenotype	TWELFTH EUROPEAN DAYS OF THE FRENCH SOCIETY OF GYNECOLOGY October 16-17-18 , 2014 ,paris-france..
3	პროფ. ჯ.ქრისტესაშვილი	NSAIDs in Topical Treatment of Vulvovaginitis”	Training course on “Contemporary Concepts on the Role of Topical NSAIDs as an Effective and Safe Treatment of Vulvovaginitis” 19 November 2014. Brescia, Italy.
4	პროფ. ჯ.ქრისტესაშვილი	“Management of Abnormal Uterine Bleeding“	9 th GSSA International Medical Conference. BELEK, TURKEY.

			September 23-30, 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

Assessment of ovarian reserve tests for prediction of oocyte yield after ovulation induction

Background: Assessment of ovarian reserve tests before controlled ovarian hyperstimulation (COH) is essential for successful outcome of assisted reproduction.

Objective: The aim of this study was to assessment of ovarian reserve tests: age, follicle stimulating hormone (FSH), antral follicle count (AFC) and anti-Mullerian hormone (AMH) and distinguish most reliable markers of ovarian reserve for prediction the outcome of ovulation induction in terms of oocyte yield and chance of pregnancy.

Methods: This prospective study included 111 infertile women, who underwent IVF±ICSI. Patients with an oocyte count ≤ 3 were considered poor responders; those with >3 were considered as good responders. AFC, levels of FSH and AMH were determined on day 3 of menstrual cycle.

Results: The correlations performed in whole study group shows that, the correlation between AMH and number of oocytes was the strongest ($r_s = 0.6$) as well as between AFC and number of oocytes ($r_s = 0.6$).

Poor responders were older, having higher FSH concentrations, lower AMH and AFC values and significantly lower number of retrieved oocytes and embryos compared with good responders ($p < 0.05$). Women with clinical pregnancy were younger, had statistically higher values of AMH, AFC, oocytes and embryos number compare with non pregnant one ($p < 0.05$). No significant differences were observed in concentrations of FSH. The binary logistic regression analysis for clinical ongoing pregnancy shows, that age only factor which significantly predicted the likelihood of clinical ongoing pregnancy ($B=0.14$; $p=0.050$).

Conclusion: Using of AMH measurement in combination with AFC may improve the evaluation of ovarian reserve and predicts ovarian response after ovulation induction. Consideration of woman's age is very important for prediction of In vitro fertilization outcome.

პაციენტები 46XY კარიოტიპით და ქალური ფენოტიპით

35 პაციენტს ქალური ფენოტიპით და მამაკაცის კარიოტიპით (46 XY)-ჩაუტარდა სრული კლინიკო-ჰორმონული და ინსტრუმენტული გამოკვლევა, ასევე ლაპაროსკოპია და გონადების პისტომორფოლოგიური კვლევა. ამ მეტად იშვიათი პათოლოგიის შემთხვევებში დროული დიაგნოსტიკა და ინტრაბდომინალურად განლაგებული გონადების ამოკვეთა არის მეტად მნიშვნელოვანი მათი მაღიგნიზაციის თავიდან აცილების თვალსაზრისით. შემდგომ პერიოდში ჩანაცვლებითი ჰორმონოთერაპია ქალის ჰორმონებით აუცილებელია ოსტეოპოროზის თავიდან აცილების და ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით.

|“NSAIDs in Topical Treatment of Vulvovaginitis”

მოხსენებაში წარმოდგენილი იყო NSAID ჯგუფის პრეპარატების ერთ-ერთი ფორმის - გინენორმის გამოყენების გამოცდილება საქართველოში. განხილული იყო ასევე

გინენორმის მოქმედების მექანიზმები , უპირატესობები სხვა ტოპიკურ პრეპარატებთან შედარებით და მოცემული იყო მისი გამოყენების სქემები სისტემური და იზოლირებული გურნალობის მიზნით.

„Management of Abnormal Uterine Bleeding“

მოხსენებაში წარმოდგენილი იყო საშვილოსნოდან პათოლოგიური სისხლდენის ფორმები , სისხლდენის ინტენსივობის შეფასების სქემები, ეტიოლოგიური სტრუქტურა სხვადასხვა ასაკობრივ ჯგუფში, დიაგნოსტიკის და მკურნალობის თავისებურებები ეტიოლოგიისა და სისხლდენის ინტენსივობის გათვალისწინებით. მოხსენებაში წარმოდგენილი იყო ამ ჯგუფის პაციენტთა გამოკვლევის ალგორითმები და მკურნალობის სქემები ეტიოლოგიური ფაქტორის და სისხლდენის ინტენსივობის გათვალისწინებით.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
5	Ketevan Beltadze, Ludmila Barbakadze, Archil Khomassuridze.	Ovrian Reserve In The Women of Reproductive Age By The Method of Treatment of Polycystic Ovarian Syndrome (PCOS) In Adolescence.	Kauai, HI, USA October 22- 23, 2014.
	უდმილა არბაკაძე	სსესსმენტ ოფ ოვარიან რესერვე ტესტს ფორ პრედიცტიონ ოფ ოოცებები ყიელდ აფტერ ოვარიული რეზისტაციი ინდუცტიონ.	XVI ჭორლდ ჩონგრესს ოფ უნეცოლოგიცალ ნდოცრინოლოგი 5-8 არცე 2014. ირენზე, Iტალი.

ანოტაციები:

- ჩვენს ნაშრომში გამოვლინდა, რომ პაციენტებს საკვერცხეების პოლიცისტოზის დიაგნოზით, რომლებსაც ჩატარდათ კონსერვატული მკურნალობა აქვთ უკეთესი ოვარიული რეზერვი, იმ პაციენტებთან შედარებით რომლებსაც ჩატარდათ ქირურგიული მკურნალობა.
- ამჳ-ის განსაზღვრამ კომბინაციაში აფრ-თან ერთად შესაძლოა გააუმჯობესოს ოვარიული რეზერვის შეფასება და წინასწარ განსაზღვროს საკვერცხის პაუხის სტიმულაციაზე; ამდენად დღეისათვის არსებული ოვარიული რეზერვის ტესტებიდან ამჳ და აფრ უნდა მივიჩნიოთ უფრო სანდოდ.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
6	ა. გვენეტაძე ;	Pregnancy rates after	ESGE 23 rd annual congress

	მომხსენებელი	laparoscopic treatment of minimal or mild endometriosis-2 years of experience	24-27 September 2014, Brussels, Belgium
7	ა. გვერდაძე ; მონაწილე	Visanne Endometriosis Preceptorship Meeting Cologne	Cologne, Germany, 17-20 November
8	ა. გვერდაძე ; მონაწილე	Efficient Management of Reproduction Clinic The UK Experience	London, UK; 15-19. 12. 2014

1 Conclusion :

According to this retrospective analysis presence of endometriosis in infertile women reaches 51.85 % (154 women with various degrees of endometriosis from 297 infertile cases). Among them 85,7% -minimal or mild endometrioses, 14,3 %-moderate or severe endometrioses.

In infertile patients with minimal or mild endometrioses and normal fallopian tubes, pregnancy rate after laparoscopic coagulation of endometrial lesions with 26 weeks follow up were 31,25 % (40 pregnancies from 126 women).

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - პაატა იმნაძე

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
პაატა იმნაძე - სრული პროფესორი;
შოთა ცანაგა - ასოცირებული პროფესორი;
ნატა ყაზახაშვილი - ასოცირებული პროფესორი;
ნინო ჩიხლაძე - ასოცირებული პროფესორი;
ქეთევან დადიანი - ასოცირებული პროფესორი;
ლაშა ლორია - ასოცირებული პროფესორი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

*** პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში**

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ქურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები					

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ნინო ჩიხლაძე	შემთხვევაზე დაფუძნებული სწავლება ეთიკური გადაწყვეტილების მისაღებად	ლიდსის უნივერსიტეტი, დიდი ბრიტანეთი	192
2	ნატო ფიცხელაური			
3	გიორგი ლობჟანიძე			
ანოტაციები				

ანოტაციები

სახელმძღვანელო მიზნად ისახავს სწავლებისათვის რეკომენდებული სასწავლო სტრატეგიების და ეთიკური ინსტრუმენტების მიმოხილვას, რომლებიც ხელს უწყობენ სტუდენტზე ორიენტირებული მიღომების დანერგვას საგანმანათლებლო სივრცეში, რაც გულისხმობს სტუდენტებისათვის დამოუკიდებელი მუშაობის უნარ-ჩვევების და კლინიკური და ეთიკური აზროვნების გამომუშავებას. სახელმძღვანელოში შეტანილია საერთაშორისო ეთიკური და მოქმედი ეროვნული საკანონმდებლო ნორმატიული დოკუმენტები, რომლებიც საჭიროა ეთიკური გადაწყვეტილების მისაღებად. სახელმძღვანელო მოიცავს ქიოსებს, რომლებიც

შესაძლებელია გამოყენებული იქნას მედიცინის საგანმანათლებლო პროგრამების სტუდენტების
სწავლების პროცესში.

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Ian Kracalik ¹ , Lile Malania ¹ , Nikoloz Tsertsvadze, Julietta Manvelyan, Lela Bakaniidze, Paata Imnadze, Shota Tsanava, and Jason K.	“Human Cutaneous Anthrax, Georgia 2010–2012”, Blackburn Emerging Infectious Disease Journal, February 2014	20, Number 2—	[PubMed - as supplied by publisher]	
2	A.Aikimbayev, D.Briggs, G.Coltan, B. Dodet, F.Farahtaj, P. Imnadze, J. Korejwo, A.Moiseieva, N. Tordo, G.Usluer, R.Vodopija, N.Vranjes	“Fighting Rabies in Eastern Europe, the Middle East and Central Asia – Experts Call for a Regional Initiative for Rabies Elimination”, J. Zoonoses and Public Health, 2014,	61	J. Zoonoses and Public Health	pp.219-226
3	Ekaterine Khmaladze, Dawn N. Birdsall., Amber A. Naumann, Christian B. Hochhalter, Meagan L. Seymour, Roxanne Nottingham, Stephen M. Beckstrom-Sternberg, James Beckstrom-Sternberg, Mikeljon P. Nikolich, Gvantsa Chanturia,	“Phylogeography of <i>Bacillus anthracis</i> in the Country of Georgia Shows Evidence of Population Structuring and Is Dissimilar to Other Regional Genotypes”, 1 July 2014,	Volume 9, Issue 7, e102651,	PLOS ONE, www.plosone.org	1-5p.

	Ekaterine Zhgenti,Mariam Zakalashvili, Lile Malania, Giorgi Babuadze, Nikoloz Tsertsvadze, Natalia Abazashvili,Merab Kekelidze, Shota Tsanava, Paata Imnadze, Holly H. Ganz, Wayne M. Getz, Ofori Pearson,Pawel Gajer, Mark Eppinger, Jacques Ravel, David M. Wagner, Richard T. Okinaka,James M. Schupp, Paul Keim, Talima Pearson				
4	Tinatin Kuchuloria, Paata Imnadze, Maiko Chokheli , Tengiz Tsersvadze, Marina Endeladze, Ketevan Mshvidobadze, Danielle V. Clark, Christian T. Bautista, Moustafa Abdel Fadeel, Guillermo Pimentel, Brent House, Matthew J. Hepburn, Silke Woelfel, Roman Woelfel, and Robert G. Rivard Yanagihara	“TShort Report: Viral Hemorrhagic Fever Cases in the Country of Georgia: Acute Febrile Illness Surveillance Study Results”. Am. J. Trop. Med. Hyg., 91(2), 2014,	doi:10.4269/ajtmh.13-0460, Copyright © 2014 by	The American Society of Tropical Medicine and Hygiene	pp. 246–248
5	Otar Chokoshvili , Khatuna Lomashvili, Naile Malakmadze, Marika Geleishvili, Jonas Brant, Paata Imnadze, Nazibrola Chitadze, Lia Tevzadze, Gvantsa Chanturia, Tea Tevdoradze , Tengiz Tsersvadze, Rajal K Mody , DeborahTalkington, Nancy Strockbine, Russell A Gerber, Edmond Maes, Thomas Rush	“Investigation of an outbreak of bloody diarrhea complicated with hemolyticuremic syndrome” , Journal of Epidemiology and Global Health (2014)	4	http://www.elsevier.com/locate/jegh	249–259

აბოტივები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ქურნალის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გეერდების რაოდენობა
1	L.Malania, E. Zhorzhiani, N. Abazashvili, N. Chakvetadze, G. Katsitadze, P. Imnadze	<i>C. botulinum Strains Isolated in Georgia in 2001-20012</i>”, 2014		ASM biodefense and Emerging Diseases Research Meeting, Washington, USA, January 27-29, 2014	p.63
2	E. Khmaladze, E. Zhgenti, G. Chanturia, M. J. Nikolich, D. Birdsell, S. Tsanava, P. Imnadze, P. Kiem	“Whole Genome Sequencing of 10 <i>Bacillus anthracis</i> Strains from Georgia”, 2014		ASM biodefense and Emerging Diseases Research Meeting, Washington, USA, January 27-29, 2014	p.63
3	Burjanadze I., Zakhashvili K., Dolbadze S., Heyer, N. J., Imnadze P	“HIV Transmission from Remunerated Blood Donor (RBD) to Recipients in Georgia, 2012”		ინფექციური კონგროსის მე-14 საერთაშორისო კონგრესზე (IFIC), მაღლა, 12-15 March 2014	
4	A. Gamkrelidze, P. Imnadze	“Georgia’s Capacity to Meet Global Health Security and Comply with International Health Regulation”		21 Annual CSCM – World Congress on CBRNe Science & Consequence Management, Tbilisi, Georgia, 1-5 June 2014	
5	M. Ramishvili, P. Imnadze, L. Malania, A. Navdarashvili, M. Broladze, T. Rush, M. Geleishvili	“Evaluation of human brucellosis surveillance system in Georgia, 2010-2012”		Brucellosis 2014 International Research Conference	
ანობაციები					

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ქურნალის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გეერდების რაოდენობა
1	Ian Kracalik, Lile Malania, Nikoloz	“Human Cutaneous Anthrax, Georgia 2010–2012”	20, Number 2	Blackburn Emerging	

	Tsertsvadze, Julietta Manvelyan, Lela Bakanidze, Paata Imnadze, Shota Tsanava, and Jason K.		Infectious Disease Journal, February 2014 [PubMed - as supplied by publisher] Related citations Berlin, Germany, 9-12 September 2014	
2	Ekaterine Khmaladze, Dawn N. Birdsell., Amber A. Naumann, Christian B. Hochhalter, Meagan L. Seymour, Roxanne Nottingham, Stephen M. Beckstrom- Sternberg, James Beckstrom-Sternberg, Mikeljon P. Nikolich, Gvantsa Chanturia, Ekaterine Zhgenti,Mariam Zakalashvili, Lile Malania, Giorgi Babuadze, Nikoloz Tsertsvadze, Natalia Abazashvili,Merab Kekelidze, Shota Tsanava, Paata Imnadze, Holly H. Ganz, Wayne M. Getz, Ofori Pearson,Pawel Gajer, Mark Eppinger, Jacques Ravel, David M. Wagner, Richard T. Okinaka,James M. Schupp, Paul Keim, Talima Pearson	“Phylogeography of Bacillus anthracis in the Country of Georgia Shows Evidence of Population Structuring and Is Dissimilar to Other Regional Genotypes”	Volume 9,Issue 7, e102651	PLOS ONE, www.plosone.org , 1 July 2014
ანობრივი გენეტიკური მუნიციპალიტეტები				
ანობრივი გენეტიკური მუნიციპალიტეტები				

აბსტრაქტები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ურნა- ცის სახელი	ქურნალის/ კრებულის	გამოცემის ადგილი,	გვერდების რაოდენობა
---	---------------------	---	-----------------------	----------------------	------------------------

		ლის/კრებულის დასახელება	ნომერი	გამომცემლობა	
1	E. Khmaladze, E. Zhgenti, G. Chanturia, M. J. Nikolich, D. Birdsell, S. Tsanava, P. Imnadze, P. Kiem	“Whole Genome Sequencing of 10 <i>Bacillus anthracis</i> Strains from Georgia”		2014 ASM biodefense and Emerging Diseases Research Meeting, Washington, USA, January 27-29, 2014	p.63
ანოტაციები					
მომსახურებული მუშაობაში მონაწილეობა					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1			
მოხსენებათა ანოტაციები			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ნინო ჩიხლაძე	The attraction of Medicine and Medical specialties: Perception of Medical Students in Georgia.	30 აგვისტო-3 სექტემბერი მილანი (იტალია)

მოხსენებათა ანოტაციები

Georgia traditionally has the highest density of health workers, particularly physicians. Despite this tendency the number of medical students increases year in year out. What motivates students to study medicine in Georgia and what is their expectation about career choice? In Georgia the studies addressing these questions are very limited.

Summary of work. The objective of this study is to explore nature of primary motivation for studying medicine and expectations about future careers among medical students in Georgia. The Special questionnaire was developed for this study. Students from all medical schools were invited to participate in the survey.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ნატა ყაზახაშვილი; მამუკა ჩხაიძე	Comparison of two RBC transfusion strategies in pediatric cardiac surgery	1-6 ივნისი სტოკოლმი, შვედეთი. Euroanesthesia 2014

		patients	
მოხსენებათა ანოტაციები			
№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	პაპა იმნაძე	"საქართველოში და აზერბაიჯანში დაავადებათა ზედამხედველობის ელექტრონული სისტემის (EIDSS) იმპლემენტაცია"	ქ. ბაქო, აზერბაიჯანი; 02-04.02.2014;
2	პაპა იმნაძე	GAVI-ს ტექნიკური საკონსულტაციო ჯგუფის შეხვედრა	ქ. ჰენევა, შვეიცარია; 24-25.03.2014
3	პაპა იმნაძე	ტრომბოს უნივერსიტეტში ერთობლივი პროექტის მიმღინარეობის შუალედური განხილვა	ქ. ტრომბო, ნორვეგია 27.04-03.05.2014
4	პაპა იმნაძე	"გლობალური ჯანმრთელობის უსაფრთხოება	ქ.ჰელსინკი, ფინეთი 03.05-06.05.2014
5	პაპა იმნაძე	ECCMID 24-მე კონგრესი	ქ. ბარსელონა, ესპანეთი 10.05-15.05.2014
6	პაპა იმნაძე	"ინტერვენციული ეპიდემიოლოგიის ტრენინგის პროგრამა"	ქ. მადრიდი, ესპანეთი 24-27.06.2014
7	პაპა იმნაძე	გლობალური ჯანმრთელობის უსაფრთხოების შეხვედრა	ქ. ჯაკარტა, ინდონეზია 18-22.08.2014
8	პაპა იმნაძე	ინტერვენციული ეპიდემიოლოგიის პროგრამის ფარგლებში ხმელთაშუა ზღვის პირეთის ქვეყნების სამუშაო შეხვედრა	ქ. ტუნისი, ტუნისი 15-20.09.2014
9	პაპა იმნაძე	CDC -ისგლობალური ჯანმრთელობის დეპარტამენტის ხელმძღვანელთან შეხვედრა; გლობალური ჯანმრთელობის უსაფრთხოების საკითხებზე თეთრ სახლში შეხვედრა.	ქ. ატლანტა, ვაშინგტონი-აშშ 22-28.09.2014
მოხსენებათა ანოტაციები			
№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	შოთა ცანავა	EBSA მე-17 ყოველწლიური კონფერენცია	ქ. გენტა, ბელგია 12-17.05.2014

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	”ნოზოკომიური ინფექციების და ანტიმიკრობული რეზისტენტობის (HAI/AMR) ეპიდზედამხედველობა“	პაატა იმნაძე - მონაწილე	NCID/ CDC
2	”გადამტანებით გადაცემადი დაავადებების ეპიდზედამხედველობის დიაგნოსტიკისა და რეაგირების მხარდაჭერა“	პაატა იმნაძე - მონაწილე	NCID/ CDC
3	”ზოონოზური გრიპის ტრანსმისია ადამიანებს, ღორებსა და შინაურ ფრინველებს შორის“	პაატა იმნაძე - მონაწილე	STCU, # 5271
4	”საყურადღებო ზოონოზური პათოგენების კვლევა საქართველოს დამურებში“	პაატა იმნაძე - მონაწილე	ISTC/BTEP, G-2101
5	”გრიპზე ეპიდზედამხედველობის ქსელის მდგრადობის შენარჩუნება და სეზონურ/პანდემიურ გრიპზე რეაგირება ეროვნული ჯანდაცვის ორგანოების მიერ ამერიკის შეერთებული შტატების ფარგლებს გარეთ“	პაატა იმნაძე - მონაწილე	NCID/ CDC
6	საქართველოში პნევმოკოკური ვაქცინის დანერგვის ხელშეწყობის მიზნობრივი ხარჯება	- მონაწილე	GAVI
7	გეგმიური იმუნიზაციის ორგანიზაცია საქართველოში Organization Of Routine Immunization In Georgia	სამეცნიერო ხელმძღვანელი: სრული პროფესორი პაატა იმნაძე თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის	მაგისტრანტი ირაბლი ბახუბაშვილი თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის

	მიმართულება: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი	დეპარტამენტი, სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“ (სამაგისტრო ნაშრომების საჯარო მოსმენა შედგა 2014 წლის 12 ივნისს)
8	სიმსუქნის ეპიდემიოლოგია საქართველოში Epidemiology of Obesity in Georgia მიმართულება: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა	სამეცნიერო ხელმძღვანელი: სრული პროფესორი პაატა იმნაძე, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	მაგისტრანტი სალომე როდონაია, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“ (სამაგისტრო ნაშრომების საჯარო მოსმენა შედგა 2014 წლის 12 ივნისს)
9			
დასრულებული პვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	"აივ ინფექციის რეზისტენტობა და მოლეკულური ეპიდემიოლოგია საქართველოში"	შოთა ცანავა - მონაწილე	ISTC/BTEP,G-2103
2	"ტულარემიის ეპიდემიოლოგია და ეკოლოგია საქართველოში"	შოთა ცანავა - მონაწილე	DTRA, GG-19
3	„იმუნოდიაგნოსტიკური ტესტ -სისტემების შემუშავება/წარმოება“	შოთა ცანავა - მონაწილე	DTRA, GG-23
4	„გადამტანებით გადაცემადი დაავადებების	შოთა ცანავა - მონაწილე	NCID/ CDC

	ეპიდზედამხედველობის დიაგნოსტიკისა და რეაგირების მხარდაჭერა“		
5	გეგმიური იმუნიზაციის ორგანიზაცია საქართველოში Organization Of Routine Immunization In Georgia მიმართულება: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა	რეცენზენტი: ასოცირებული პროფესორი შოთა ცანავა, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	მაგისტრანტი ირაკლი ბახუტაშვილი თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“ (სამაგისტრო ნაშრომების საჯარო მოსმენა შედგა 2014 წლის 12 ივნისს)
6	სიმსუქნის ეპიდემიოლოგია საქართველოში Epidemiology of Obesity in Georgia მიმართულება: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა	რეცენზენტი: ასოცირებული პროფესორი შოთა ცანავა, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	მაგისტრანტი სალომე როდონაია, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“ (სამაგისტრო ნაშრომების საჯარო მოსმენა შედგა 2014 წლის 12 ივნისს)

დასრულებული პერიოდი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	სადოქტორო ნაშრომის სამუშაო სათაური: „პირველადი ჯანდაცვის ქსელში მოზარდთა სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების	სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	დოქტორანტი ნინო მირზიკაშვილი თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სადოქტორო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა

	<p>პერსპექტივები საქართველოში“ (მიმდინარეობს მუშაობა: ა.სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვა; ბ. მოზარდთა გამოკითხვა სასწავლო დაწესებულებებში)</p> <p>მიმართულება: საზოგადოებრ ჯანდაცვა</p>		და ეპიდემიოლოგია“
2	<p>სამაგისტრო ნაშრომი: „სამედიცინო სამსახურების ხარისხის უზრუნველყოფის პერსპექტივები ნატა ყაზახსაშვილი, პირველადი ჯანდაცვის დონეზე საქართველოში“</p> <p>Quality Assurance Perspectives Of Primary Health care System In Georgia</p> <p>მიმართულება: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა</p>	<p>სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახსაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი</p>	<p>მაგისტრანტი თამარ მაისურაძე</p> <p>თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“</p> <p>(სამაგისტრო ნაშრომების საჯარო მოსმენა შედგა 2014 წლის 12 ივლისს)</p>
3	<p>სამაგისტრო ნაშრომი: „გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების ორგანიზაცია თბილისში“. „Emergency Medical Service Organization in Tbilisi“.</p> <p>მიმართულება: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა</p>	<p>სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახსაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი</p>	<p>მაგისტრანტი ლიანა ნემსაძე</p> <p>თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“</p> <p>(სამაგისტრო ნაშრომების საჯარო მოსმენა შედგა 2014 წლის 12 ივლისს)</p>
4	<p>სამაგისტრო ნაშრომი: საფალდებულო სამედიცინო დაზღვევის სისტემის განვითარება საქართველოში. Development of Obligatory Medical Insurance System in Georgia.</p> <p>მიმართულება: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა</p>	<p>რეცენზენტი: ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახსაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი</p>	<p>მაგისტრანტი თეონა ომიაძე</p> <p>თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“</p> <p>(სამაგისტრო ნაშრომების საჯარო მოსმენა შედგა 2014 წლის 12 ივლისს)</p>
5	<p>“ფარმაცევტული ინდუსტრიის ზეგავლენა ექიმთა მიერ დანიშნულების გამოწერის პრაქტიკაზე საქართველოში” “Pharmaceutical Industry Influence On Physician’s Prescribing Practice In Georgia”</p>	<p>რეცენზენტი: ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახსაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი</p>	<p>მაგისტრანტი ლამარა გრატიაშვილი</p> <p>თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“</p>

	მიმართულება: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა		(სამაგისტრო ნაშრომების საჯარო მოსმენა შედგა 2014 წლის 12 ივნისს)
დასრულებული პვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

ფარმაკოლოგის დეპარტამენტი.

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - თამარ კეზელი.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

თამარ კეზელი - სრული პროფესორი;

მარიამ ჭიათუაშვილი - ასისტენტ პროფესორი;

გულნარა ტაბიძე - ასოცირებული პროფესორი;

მედეა კოპალიანი - ასოცირებული პროფესორი.

**საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებულისამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
---	--	-----------------------	------------------------

1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

*** პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში**

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელმოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თარგმანი თ. ქ. ბეჭედი მ. ჭიპაშვილი	“ლიპინკოტის ილუსტრირებული რევიუები” –	ჩაბარებულია გამოსაცემად	433 გვ

	გ. ქოპალიანი	ფარმაკოლოგია, მე-5 გამოცემა		
--	---------------------	--	--	--

ანოტაციები

თარგმანი მოიცავს ზოგადი და კერძო ფარმაკოლოგიის ილუსტრირებულ საფუძვლებს საერთაშორისოდ აღიარებული სტუდენტური სახელმძღვანელოს სახით. მასში მოცემულია სხვადასხვა ფარმაკოლოგიური ჯგუფების პრეპარატების ფარმაკოდინამიკა და ფარმაკოკინეტიკა, ასევე წარმოდგენილია სასწავლო ტესტები ფარმაკოლოგიური ჯგუფების მიხედვით, თავისი ანალიზითა და ახსნით.

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელმწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ქრისტესაშვილი ჭ.	“პათოლოგიური სისხლდენა	თბილისი, 2014	64 გვ
2	გეგეთქორი მ.	საშვილოსნოდან მოზარდებში”,		
3	ჭიპაშვილი მ.	დამხმარე სახელმძღვანელო		

ანოტაციები

პათოლოგიური სისხლდენა საშვილოსნოდან მოზარდებში ხშირ და სიცოცხლისათვის მეტად საშიშ გართულებას წარმოადგენს. საშვილოსნოდან პათოლოგიური სისხლდენის მარვა ამ ასაკობრივ ჯგუფში გარკვეულ სპეციფიკას მოითხოვს. დამხმარე სახელმძღვანელოში წარმოდგენილია მოზარდებში საშვილოსნოდან პათოლოგიურის სისხლდენის სახეების მექანიზმები, მართვის თავისებურებები. წარმოდგენილია აღნიშნული პათოლოგიის მართვის ალგორითმები ეტიოლოგიური ფაქტორების გათვალისწინებით, სქემები სხვადასხვა სიტუაციების შემთხვევაში, როგორც ოჯახის ექიმებისათვის, ასევე მეან-გინეკოლოგებისა და რეპროდუქტოლოგებისათვის.

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელმწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ნოტაციები

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა-	ჟურნალის/ კრებულის	გამოცემის ადგილი,	გვერდების რაოდენობა
---	---------------------	------------------------------	-----------------------	----------------------	------------------------

		ლის/კრებულის დასახელება	ნომერი	გამომცემლობა	
1	თ. კეზელი ნ. გონგაძე გ. სუკოიანი ნ. დოლიძე თ. მახარაძე მ.მირზიაშვილი	გულის ქრონიკული უკმარისობის განვითარების მექანიზმები და მკურნალობის თანამედროვე ასპექტები	Georgian Medical News	თბილისი	6

ანოტაციები

სტატიაში წარმოდგენილია გულ-სისხლძარღვთა სისტემის რემოდელირების განვითარების პათფიზიოლოგიური მექანიზმები გულის უკმარისობის პროგრესირების დროს. დახასიათებულია გულის დეკომპენსაციის მიზეზები უჯრედულ, სუბუჯრედულ და მოლეკულურ დონეებზე. გაანალიზებულია იმ ძირითადი სამკურნალო საშუალებების ფარმაკოლოგიური მოქმედების მექანიზმები, რომლითაც აპელირებს თანამედროვე კარდიოლოგია. მოცემულია ასევე იმ პერსპექტიული საშუალებებით მონოთერაპიისა და კომბინირებული თერაპიის შესაძლებლობა, რომლებიც ამჟამად გადიან კლინიკურ გამოცდას.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, უურნა- ლის/კრებულის დასახელება	უურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
2	Табидзе Г.А. Кезели Т.Д. Цибадзе Т.А Долидзе Н.М	“Клиническая эффективность блокатора медленных кальциевых каналов третьего поколения Лерканидипина в лечении больных артериальной гипертензией и метаболическими нарушениями”	Georgian Medical News	თბილისი, საქართველო	

არტერიული პიპერტენზია წარმოადგენს ყველაზე მეტად გავრცელებულ რისკ ფაქტორს მეტაბოლური დარღვევების მქონე პაციენტებში. ანტიპერტენზიული თერაპიის შერჩევისას აუცილებელია გათვალისწინებული იქნას პრეპარატის არამხოლოდ ანტიპერტენზიული და ორგანოპროტექტორული, არამედ მეტაბოლური ეფექტებიც, რასაც პროგნოზული მნიშვნელობა გააჩნია. ლერკანიდიპინი მიეკუთვნება კალციუმის არხის მაბლოკირებელი საშუალებების დიპიდროპირიდინების ჯგუფის მესამე თაობას, რომელიც გამოირჩევა მნიშვნელოვანი სელექტიურობით სისხლძარღვების გლუკო კუნთების კალციუმის ნელი არხების მიმართ, ასევე ახასიათებს კარგი პიპორტენზიური, ორგანოპროტექტორული და მეტაბოლური მოქმედება. აგვ ინჰიბიტორებით და კალციუმის

ანტაგონისტებით კომბინირებული თერაპია გულ-სისხლძარღვთა დაავადებების მაღალი რისკის და მეტაბოლური დარღვევების მქონე პაციენტების მართვის სწორ ტაქტიკას წარმოადგენს.

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანობაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანობაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	T.Kezeli T. Rukhadze N. Gongadze G Sukoyan N. Dolidze M. Chipashvili M. Mirziashvili	Materials of EPMA-WORLD Congress 2013, Brussels Belgium, 20-21 September	Springer, Germany	1

ანობაცია

Effect of calcitonin gene-related peptide antagonist on the mortality by nitrate induced tolerance rats with acute myocardial infarction

აბსტრაქტი მოიცავს კალციტონინის გენთან დაკავშირებული პეპტიდის ანტაგონისტის

ზეგავლენას ნიტრატებით ინდუცირებული ტოლერანტობის მქონე ცხოველების კარდიო-გასკულურ პარამეტრებზე და სიკვდილობაზე მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტის პირობებში. მასში ნაჩვენებია, რომ მწვავე ინფარქტის პირობებში კალციტონინის გენთან დაკავშირებული პეპტიდის ანტაგონისტი აუარესებს ჰემოდინამიკურ მაჩვენებლებს და ზრდის ცხოველთა სიკვდილობას ნიტრატების მიმართ ტოლერანტულ ცხოველებში.

№	ავტორი/ავტორები	ქრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
2	T. Rukhadze T.Kezeli T. Lekasvili D. Kordzaia	Materials of EPMA-WORLD Congress 2013, Brussels Belgium, 20-21 September	Springer, Germany	1

ანოტაციები

Georgian national palliative care strategic plan — achievements, challenges and perspectives in implementation palliative care in Georgia

აბსტრაქტი მოიცავს ავთვისებიანი სიმსივნით დაავადებული პაციენტებში ტკივილის სინდრომის მკურნალობის ორგანიზაციისა და ოპტიმიზაციის გზებს საქართველოში. მასში მოცემულია ტკივილით შეკვრობილი პაციენტების ამბულატორიული მკურნალობის საკითხები, პალიატური მზრუნველობის ცენტრების ჩამოყალიბებისა და კოორდინაციის პრობლემების გადაჭრისა და პერსპექტიული გაუმჯობესების გზები. აბსტრაქტში მოყვანილია საკითხთან დაკავშირებული სტატისტიკური მონაცემები.

№	ავტორი/ავტორები	ქრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
3	T.Kezeli N. Gongadze G Sukoyan N. Dolidze S. Jibuti Z. Chapichadze M. Chipashvili M. Mirziashvili	EACPT (Europian Assosiation for Clinical pharmacology and Therapeutics) Focus meeting	Netherland, Amsterdam, July 3-5 2014	1

ანოტაციები

Effect of combination of NAD and Inosine containing drug on hemodinamic indices, baroreflex sensitivity, sympathetic nerve activity and endothelin-1 production in nitrate tolerance rats

აბსტრაქტი მოიცავს ანტიოქსიდანტური საშუალებების NAD-ისა და ინოზინის ზეგავლენას ნიტროგლიცერინით ტოლერანტული ცხოველების ჰემოდინამიკურ მაჩვენებლებზე, ბარორეფლექსის მგრძნობელობაზე, სიმათიკური ნერვის აქტივობაზე და ენდოთელი 1-ის

პროდუქციაზე. ნაჩვენებია, რომ ზემოთ აღნიშნული ანტიოქსიდანტური საშუალებების კომბინაცია აუმჯობესებს ჰემოდინამიკურ პარამეტრებს, ზრდის ბარორეფლექსის მგრძნობელობას, ამცირებს სიმპათიკური ნერვის აქტივობას და ენდოთელის 1-ის გამოყოფას, რაც განპირობებულია ზეჟანგვითი პროცესების შემცირებით, თავისუფალი ჰიდროქსილური რადიკალების რაოდენობის დაჭვეოთებით და სისხლისმიმოქცევის პომეოსტატური რეგულაციის მექანიზმების ფუნქციის გაუმჯობესებით.

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, შერნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	T.Kezeli T. Rukhadze N. Gongadze G Sukoyan N. Dolidze M. Chipashvili M. Mirziashvili	EFFECT OF CALCITONIN GENE-RELATED PEPTIDE ANTAGONIST ON THE CARDIOVASCULAR EVENTS, MORTALITY AND PROSTA-GLANDIN E₂ PRODUCTION BY NITRATE INDUCED TOLERANCE RATS WITH ACUTE MYOCARDIAL INFARCTION	<i>EPMA Journal</i> 2014, 5(Suppl 1):A85 doi:10.1186/1878-5085-5-S1-A85	Springer, Germany	7

ანოტაციები

სტატიაში შეფასებულია კალციტონინის გენთან დაკავშირებული პეპტიდის ანტაგონისტის ზეგავლენა ნიტროგლიცერინით გამოწვეული ტოლერანციობის პირობებში გულსისხლარღვთა პარამეტრებზე პროსტაგლანდინ E₂-ის პროდუქციაზე, ვენტილაციური არითმიების მიმდინარეობაზე და ცხოველთა სიკვდილობაზე მიოკარდიუმის მწვავე იშემის დროს. გამოვლენილია, რომ ზემოთაღნიშნული ანტაგონისტი ხელს უწყობს პარეუქოვანი ტაქიკარდიისა და ექსტრასისტოლიის ინტენსიფიკაციას და ცხოველთა ლეტალობის გაზრდას მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტის დროს, ისევე როგორც ენდოთელიუმის დისფუნქციას და ვაზოდილატაციური პროსტოგლანდინ E₂-ის პროდუქციის შემცირებას. პოსტულირებულია, რომ ნიტრატებით ინდუცირებული ტოლერანციობის განვითარების მექანიზმი განპირობებულია კალციტონინის გენთან დაკავშირებული პეპტიდის გამოყოფის მნიშვნელოვანი შემცირებით და ენდოთელიუმის დისფუნქციით.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
2	T.Kezeli N. Gongadze G Sukoyan N. Dolidze S. Jibuti Z. Chapichadze M. Chipashvili M. Mirziashvili	Effect of combination of NAD and Inosine containing drug on hemodinamic indices, baroreflex sensitivity, sympathetic nerve activity and endothelin-1 production in nitrate tolerance rats	International journal for clinical pharmacology and therapeutics	Springer, Germany მომზადებულია გამოსაცემად	8

ანოტაციები

სტატიაში შეფასებულია კალციტონინის გენთან დაკავშირებული პეპტიდის ანტაგონისტის ზეგავლენა ნიტროგლიცერინით გამოწვეული ტოლერანტობის პირობებში გულ-სისხლძარღვთა პარამეტრებზე პროსტაგლანდინ **E₂**-ის პროდუქციაზე, ვენტრიკულური არითმიების მიმდინარეობაზე და ცხოველთა სიკვდილობაზე მიოკარდიუმის მწვავე იშემის დროს. გამოვლენილია, რომ ზემოთაღნიშნული ანტაგონისტი ხელს უწყობს პარკუროვანი ტაქიკარდიისა და ექსტრასისტოლიის ინტენსიფიკაციას და ცხოველთა ლეტალობის გაზრდას მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტის დროს, ისევე როგორც ენდოთელიუმის დისფუნქციას და ვაზოდილატაციური პროსტოგლანდინ **E₂**-ის პროდუქციის შემცირებას. პოსტულირებულია, რომ ნიტრატებით ინდუცირებული ტოლერანტობის განვითარების მექანიზმი განპირობებულია კალციტონინის გენთან დაკავშირებული პეპტიდის გამოყოფის მნიშვნელოვანი შემცირებით და ენდოთელიუმის დისფუნქციით.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
3	Табидзе Г.А. Кезели Т.Д. Цибадзе Т.А Долидзе Н.М.	“Клиническая эффективность блокатора медленных кальциевых каналов третьего поколения Лерканидипина в лечении больных артериальной гипертензией и метаболическими нарушениями”	Georgian Medical News მზადდება გამოსაცემად	თბილისი, საქართველო	

ანოტაციები

არტერიული ჰიპერტენზია წარმოადგენს ყველაზე მეტად გავრცელებულ რისკ ფაქტორს მეტაბოლური დარღვევების მქონე პაციენტებში. ანტიპერტენზიული თერაპიის შერჩევისას აუცილებელია გათვალისწინებული იქნას პრეპარატის არამხოლოდ ანტიპერტენზიული და ორგანოპროტექტორული, არამედ მეტაბოლური ეფექტებიც, რასაც პროგნოზული მნიშვნელობა გააჩნია. ლერკანიდიპინი მიეკუთვნება კალციუმის არხის მაბლოკირებელი საშუალებების დიპიდროპირიდინების ჯგუფის მესამე თაობას, რომელიც გამოირჩევა მნიშვნელოვანი სელექტიურობით სისხლძარღვების გლუკო კუნთების კალციუმის ნელი არხების მიმართ, ასევე ახასიათებს კარგი ჰიპოტენზიური, ორგანოპროტექტორული და მეტაბოლური მოქმედება. აგვ ინჰიბიტორებით და კალციუმის ანტაგონისტებით კომბინირებული თერაპია გულ-სისხლძარღვთა დაავადებების მაღალი რისკის და მეტაბოლური დარღვევების მქონე პაციენტების მართვის სწორ ტაქტიკას წარმოადგენს.

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მ. ჭიათუაშვილი	პრენატალური სამედიცინო-გენეტიკური კონსულტირება	13-19 ივნისი, 2014, ჩაქვი, საქართველო

მოხსენებათა ანოტაციები

მოხსენებაში განხილული იყო განვითარების თანდაყოლილი ანომალიების ადრეული დიაგნოსტიკის შესაძლებლობები, ულტრასონოგრაფიული მაკერების დიაგნოსტირების ვადები და მათი ინტერპრეტირება; პრენატალური ბიოქიმიური სკრინინგ-ტესტების მნიშვნელობა და მათი ინტერპრეტირების თავისებურებები. პრენატალური დიაგნოსტიკის ჩატარების ჩვენება, შესაძლებლობა და მიზანი. პრენატალური სამედიცინო-გენეტიკური კონსულტირების მნიშვნელობა.

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
2	მ. ჭიათუაშვილი შ. ნიშნიანიძე	ინფერტილობის წარმატებული მკურნალობა მამაკაცებში იშვიათი გენეტიკური პათოლოგიებით	08 ნოემბერი 2014, თბილისი, საქართველო

მოხსენებათა ანოტაციები

მოხსენებაში განხილული იყო კლაინფელტერის სინდრომის კლინიკური შემთხვევა, გენეტიკური კვლევების მნიშვნელობა და პრეიმპლანტაციური გენეტიკური დიაგნოსტიკის მნიშვნელოვანი გენეტიკური პათოლოგიების მქონე მშობლების შთამომავლობაში.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	S. Jibuti T.Kezeli	Effect of combination of NAD and Inosine containing drug on hemodinamic indices, baroreflex sensitivity, sympathetic nerve activity and endothelin-1 production in nitrate tolerance rats	Netherland, Amsterdam, July 3-5 2014

მოხსენებათა ანოტაციები

მოხსენება მოიცავდა ანტიოქსიდანტური საშუალებების NAD-ისა და ინოზინის ზეგავლენას ნიტროგლიცერინით ტოლერანტული ცხოველების ჰემოდინამიკურ მაჩვენებლებზე, ბარორეფლექსის მგრძნობელობაზე, სიმპათიკური ნერვის აქტივობაზე და ენდოთელი 1-ის პროდუქციაზე. ნაჩვენებია, რომ ზემოთ აღნიშნული ანტიოქსიდანტური საშუალებების კომბინაცია აუმჯობესებს ჰემოდინამიკურ პარამეტრებს, ზრდის ბარორეფლექსის მგრძნობელობას, ამცირებს სიმპათიკური ნერვის აქტივობას და ენდოთელი 1-ის გამოყოფას, რაც განპირობებულია ზეპარგითი პროცესების შემცირებით, თავისუფალი პიდროქსილური რადიკალების რაოდენობის დაჭვითებით და სისხლისმიმოქცევის ჰომეოსტატური რეგულაციის მექანიზმების ფუნქციის გაუმჯობესებით.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
2	Kilasonia L. Kirvalidze N. Kopaliani M. Lagvilava L. Tsintsadze N.	Prognostic value of X-Ray densitometry in osteoporosis / Osteoporosis International with other metabolic bone diseases	Volume 24, supplement 1, April 2013	Springer	1

ანოტაციები

რენტგენულ დენსიტომეტრიას აქვს უდიდესი მნიშვნელობა ოსტეოპოროზის დიაგნოსტირებაში. მეცნიერთა უმრავლესობა იმედოვნებს, რომ ის წარმოადგენს მნიშვნელოვან ინსტრუმენტს, როგორც ძვლის მინერალური სიმკვრისივის, ასევე მოსალოდნელი მოტეხილობის განსაზღვრის მიზნით. ბოლო წლებში აღინიშნებოდა გარკვეული ეჭვები ამ მოსაზრებასთან დაკავშირებით.. მიუხედავად იმისა, რომ DXA არ წარმოადგენს იდეალურ ინსტრუმენტს, თუმცა ბოლო წლების გამოცდილებით დამტკიცდა, რომ დღეისათვის ის წარმოადგენს დიაგნოსტიკის სადიაგნოსტიკო მეთოდს.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	---------------------	--	---------------------------------	--------------------------------------	------------------------

		დასახელება			
3	Kilasonia L. Kirvalidze N. Kopaliani M. Tsintsadze N. Lagvilava L.	Heavy weight: as a risk factor of soteoporosis	Volume 24, supplement 1, April 2013	Springer	1

ანოტაციები

ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ითვლებოდა, რომ ოსტეოპოროზი წარმოადგენს მცირე წონის მქონე, ძვლის დაბალი სიმკერივის მქონე ქალბატონების დაავადებას. ოსტეოპოროზის დიაგნოტირება შაქრიანი დიაბერტის, ინსულინურეზისტენტობის და პოდაგრის შემთხვევებში საწინააღმდეგოს მოწმობს.

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა დაგრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმითგათვალისწინებული და შესრულებულისამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

პედიატრიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - რუსუდან ქარსელაძე
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
რუსუდან ქარსელაძე - სრული პროფესორი
ლია ჟორჟოლიანი - ასოცირებული პროფესორი
ქეთევან ბარაბაძე - ასისტენტი პროფესორი

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	ბრონქული ასთმის კლინიკურ- ეპიდემიოლოგიური მაჩვენებლები სასკოლო ასაკის ბავშვებში	პროფ. რუსუდან ქარსელაძე	თამარ საბახტარაშვილი (დოქტორანტი)
2.	სიმსუქნის კლინიკურ- ეპიდემიოლოგიური მახასიათებლები სასკოლო ასაკის ბავშვებში	პროფ. ლია ჟორჟოლიანი	
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
	HZA106853: A dose ranging study of Vilanterol inhalation powder in children	პროფ. ლია ჟორჟოლიანი	პროფ. რუსუდან ქარსელაძე
	HZA106855: A dose ranging study of Fluticazone Furoate inhalation powder in children aged 5-11 years with asthms	პროფ. ლია ჟორჟოლიანი	პროფ. რუსუდან ქარსელაძე

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

* პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

შტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ქურნალის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ქეთევან ბარაბაძე, ნ. ადამია და	Allergic diseases and impact of ecological-climatic	აბსტრაქტი, შრომათაკრებული	European Academy of Allergi and Clinical	1

	სხვ.	changes on children's population		Immunology Cnngress 2014, Copenhagen, Denmark	
ანოტაციები					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

№	მომსექნებელი/ მომსექნებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და
	ქეთევან ბარაბაძე	სშირად მოავადე ბავშვი ნოზოლოგია თუ დიაგნოზი	17-22 ივნისი საქართველოს რესპირაციული საზოგადოების საერთასორისო კონგრესი დიაგნოზიბათუმი 2014
	ქეთევან ბარაბაძე	დისბაქტერიოზი - ნოზოლოგია თუ დიაგნოზი	ექიმთა სამეცნიერო - პრაქტიკული კონფერენცია. თბილისი მარტი- მაისი. 2014
ქეთევან ბარაბაძე რეცენზია ეროვნულ გაიდლაინებზე: „პნევმონია”, „კრუპი” თბილისი. 2014			

ბ) უცხოეთში

№	მომსექნებელი/ მომსექნებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	რ. ქარსელაძე	კვების პროგრამირება ადრეული ასაკიდან	4 -6 ივლისი, 2014წ ბათუმი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია
2.	რ. ქარსელაძე	იმუნიტეტი და იმუნური ფუნქციონალურობა ბავშვთა ასაკში	8 ივლისი, 2014წ ქუთაისი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია
3	ლ. ჟორჟოლიანი	ალერგიული პათოლოგიის მართვის სტანდარტები და პერსპექტივები	2014 წ 26 აპრილი სასტუმრო “ჰოლიდეი ინი” სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია
4	რ. ქარსელაძე	ალერგიული დაავადებების მართვის თანამედროვე პარამეტრები	13 დეკემბერი, 2014წ ზუგდიდი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია

მოხსენებათა ანოტაციები

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
5	ქეთევან ბარაბაძე	მონაწილე	ERS International Congress September. Munich. 2014
6	ქეთევან ბარაბაძე		EAACI-Congress 7-11 Juni, Copenhagen
მოხსენებათა ანოტაციები			

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული პვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

დაწესებულება თუ საჭიროდ თვლის, შეუძლია ანგარიშში შეიტანოს სხვა, მისთვის მნიშვნელოვანი აქტოვობაც.

2014 წლის 17 მარტს საქართველოს პედიატრთა ასოციაციის (პრეზიდენტი ლ. ქორელიანი), საქართველოს ბაგშვთა ალერგოლოგთა და იმუნოლოგთა ასოციაციის (პრეზიდენტი რ. ქარსელაძე) და თსუ-ს ორგანიზებით, თბილისში, სასტუმრო მეტებში, ჩატარდა სამეცნიერო-კრაქტიკული კონფერენცია “სწორი კლინიკური გადაწყვეტილება პედიატრიაში”.

ფსიქიატრიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - ნინო ოკრიბელაშვილი

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

ნინო ოკრიბელაშვილი - სრული პროფესორი

დავით ზურაბაშვილი - ასოცირებული პროფესორი,

გიორგი სიხარულიძე - ასისტენტ პროფესორი.

II. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	არა		
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

III. საგრანტო დაფინანსებით დამუშავებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	არა			
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

IV პუბლიკაციები:

1) საქართველოში

ა) მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გეგრაფების რაოდენობა
1				

ანობრიები

ბ) სახელმძღვანელოები - არა

გ) კრებულები - არა

დ) სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათა-ური, ურნა-ლის/კრებულის დასახელება	ურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათა-ური, ურნა-ლის/კრებულის დასახელება	ურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა

2) უცხოეთში

ა) მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				

ანობრიები

ბ) სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანობრიები

გ) კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
ანოტაციები				

დ) აბსტრაქტები

№	ავტორი/ ავტორები	აბსტრაქტის სათაური, შურნალის/კრებულის დასახელება	შურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ნ.ოკრიბელაშვილი	Society and Mental Health ISSN 2227-7803 http://emCSR.net/wp-content/uploads/2014/04/BoA-EMCSR-2014.pdf	EMCSR 2014 Book of Abstracts	ვენა ავსტრია 2014	p. 553-555
პვლევის „საზოგადოების დამოკიდებულება ფსიქიატრიის მიმართ“ შედეგები წარდგენილი იქნა					
ავსტრიის უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებულებრობულ შეხვედრაზე: Civilisation at the Crossroads მოხსენების სახით.					

№	ავტორი/ ავტორები	აბსტრაქტის სათაური, შურნალის/კრებულის დასახელება	შურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ნ.ოკრიბელაშვილი	OLANZAPINE/FLUOXETINE COMBINATION IN TREATMENT OF BIPOLAR DISORDER TYPE I (BD-I): WEIGHT GAIN AND SUICIDALITY	XVI World Congress of Psychiatry. abstract book VOL. 4 - TOPIC 37: Mood Disorder	მადრიდი, ესპანეთი 2014	p. 152
2	გ.სიხარულიძე				
3	ნ.ჯანგველაძე				

ანოტაცია

ბიპოლარული აშლილობის (პირველი ტიპი) დროს ოლანზაპინის და ფლუოქსეტინის კომბინირებული მეურნალობის გავლენა წონასა და სუიციდალობაზე მოხსენებული იქნა ფსიქიატრთა 26-ე მსოფლიო კონგრესზე.

№	ავტორი/ ავტორები	აბსტრაქტის სათაური, შურნალის/კრებულის	გამოცემის ადგილი,	გვერდების რაოდენობა

		ლის/კრებულის დასახელება	ნომერი	გამომცემლობა	
1	გ. სიხარულიძე	EFFICACY OF	XVI World	მადრიდი,	p. 406
2	გ.ნანევიშვილი	AGOMELATINE IN	Congress of	ესპანეთი	www.wpamadrid2014.
3	ნ.ოკრიბელაშვილი	ANXIETY	Psychiatry.	2014	
	გ.აგნეჭაძე	DEPRESSION	abstract		
			book VOL. 1		
			- TOPIC 3:		
			Anxiety,		
			Stress and		
			Adjustment		
			Disorders		

ანოტაციები

შფოთვითი დეპრესიის დროს აგომელატინის ეფექტურობის შეფასების წინასწარი შედეგები წარდგენილი იქნა ფსიქიატრიის 26-ე მსოფლიო კონგრესზე პოსტერის სახით.

№	ავტორი/ ავტორები	აბსტრაქტის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გ. სიხარულიძე	ARIPIPRAZOLE	XVI World	მადრიდი,	p. 407
2	გ.ნანევიშვილი	AUGMENTATION IN	Congress of	ესპანეთი	www.wpamadrid2014.
3	ნ.ოკრიბელაშვილი	TREATMENT- RESISTANT	Psychiatry.	2014	
	გ.აგნეჭაძე	OBSESSIVE- COMPULSIVE	abstract		
		DISORDER	book VOL. 1		
			- TOPIC 3:		
			Anxiety,		
			Stress and		
			Adjustment		
			Disorders		

ანოტაციები

მკურნალობისადმი რეზისტენტული ობსესიურ-კომპულსიური აშლილობების დროს არიპიპრაზოლის დამატებითი გამოყენების კლინიკური ეფექტურობის მონაცემები წარდგენილი იქნა ფსიქიატრიის 26-ე მსოფლიო კონგრესზე პოსტერის სახით.

№	ავტორი/ ავტორები	აბსტრაქტის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გ. სიხარულიძე	ARIPIPRAZOLE	XVI World	მადრიდი,	p. 407
2	გ.ნანევიშვილი	AUGMENTATION IN	Congress of	ესპანეთი	www.wpamadrid2014.
3	ნ.ოკრიბელაშვილი	TREATMENT- RESISTANT	Psychiatry.	2014	
	გ.აგნეჭაძე	OBSESSIVE- COMPULSIVE	abstract		
		DISORDER	book VOL. 1		
			- TOPIC 3:		
			Anxiety,		

			Stress and Adjustment Disorders		
ანობრაციები					
მკურნალობისადმი რეზისტენტული ობსესიურ-კომპულსიური აშლილობების დროს არიპიპრაზოლის დამატებითი გამოყენების კლინიკური ეფექტურობის მონაცემები წარდგენილი იქნა ფსიქიატრიის 26-ე მსოფლიო კონგრესზე პოსტერის სახით.					

ოფთალომოლოგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - მიხეილ ომიაძე
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
მიხეილ ომიაძე- სრული პროფესორი;
ნიკოლოზ ანთელავა - ასოცირებული პროფესორი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანობრაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

* პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

პრებულები

№	ავტორი/ავტორები	პრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის	ჟურნალის/ პრებულის	გამოცემის ადგილი,	გვერდების რაოდენობა
---	---------------------	------------------------------	-----------------------	----------------------	------------------------

		ლის/კრებულის დასახელება	ნომერი	გამომცემლობა	
1					
2					
3					
ანოტაციები					

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/	სტატიის სათა-	ჟურნალის/	გამოცემის	გვერდების
---	---------	---------------	-----------	-----------	-----------

	ავტორები	ური, უურნა-ლის/კრებულის დასახელება	კრებულის ნომერი	ადგილი, გამომცემლობა	რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

№	მომსენებელი/ მომსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მ. ომიაძე, მ. გაბრიელიძე, ი. ბერაძე, ლ. ჭანტურია, თ. ცირეკიძე, მ. გოლოვანოვა	ბავშვთა კატარაქტის ქირურგიული მკურნალობის კლინიკური შედეგები არტიფაკტის ან აფაკიის დროს	26-28 სექტემბერი 2014, თბილისი GOS&SOE joint meeting Georgia 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

№	მომსენებელი/ მომსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
2	თ. ცირეგიძე, მ. გოლოვანოვა, რ. ომიაძე	ფაკიური ლინზის (V4C) იმპლანტაციის კლინიკური შედეგები რეფრაქციული მანქების კორექციისათვის	26-28 სექტემბერი 2014, თბილისი GOS&SOE joint meeting Georgia 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

№	მომსენებელი/ მომსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
3	მ. გოლოვანოვა, თ. გოლოვანოვი, მ. გაბრიელიძე, თ. ცირეკიძე, რ. ომიაძე	ფემტო ექსიმერული ლაზერის სამწლიანი კლინიკური შედეგები საქართველოში	26-28 სექტემბერი 2014, თბილისი GOS&SOE joint meeting Georgia 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

№	მომსენებელი/ მომსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი

4	თ. ცირეპიძე, მ. ომიაძე, გ. გოლოვანოვა	კერატოკონუსით დაავადებულ პაციენტთა ქირურგიული მკურნალობა ფემტო დაზერის საშუალებით	26-28 სექტემბერი 2014, თბილისი GOS&SOE joint meeting Georgia 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
5	გ. ომიაძე, თ. ცირეპიძე, გ. გოლოვანოვა, ი.ბერაძე	ბოსტონის კერატოპროტეზის იმპლანტაციის ანატომიური და ფუნქციური რეზულტატი საქართველოში- გრძელვადიანი შედეგები	26-28 სექტემბერი 2014, თბილისი GOS&SOE joint meeting Georgia 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
მოხსენებათა ანოტაციები			

გადაუდებელი და კრიტიკული მედიცინის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - ზურაბ ჩხაიძე.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

ზურაბ ჩხაიძე - სრული პროფესორი,

გივი კაციტაძე - ასოცირებული პროფესორი,

მამუკა ჩხაიძე - ასისტენტი პროფესორი.

**საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

**III. საგრანტო დაფინანსებით დამუშავებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

IV პუბლიკაციები:

1) საქართველოში

ა) მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

ბ) სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გ.კაციტაძე	„გადაუდებელი თერაპია ”	თბილისი, გამომცემლობა ინტელექტი 2014წ	367გვ
2				
3	გ.კაციტაძე	„შინაგან დაავადებათა სიმპტომებისა და სინდრომების ეტიმოლოგია”	მზადდება გამოსაცემად	205 გვ

ანოტაციები

გადაუდებელი თერაპიის პირველი ქართულენოვანი სახელმძღვანელოს (გ.ადამია „შინაგან დაავადებათა გადაუდებელი დიაგნოსტიკა და თერაპია” თბილისი 1977წ გავიდა საუცუნის მესამედზე მეტი. ამ ხნის მანძილზე გადაუდებელი მედიცინა ჩამოყალიბდა დამოუკიდებელ დისციპლინად. ხოლო გასულ წელს იგი საქართველო შიც შეტანილ იქნა ოფიციალურად აღიარებულ სპეციალობათ ნუსხაში. ამ ხნის მანძილზე დაინერგა შინაგან დაავადებათ დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის სრულ— იად

<p>ახალი თანამედროვე მეთოდები, ხოლო სპეციალობის ოფიციალურმა აღიარებამ შექმნა დიდი მოთხოვნილება, რამაც განაპირობა აღნიშნული სახელმძღვანელოს შექმნის აუცილებლობა.</p> <p>წიგნი შეიცავს 365 გვერდს, შედგება 28 თავისაგან და მოიცავს შინაგან დაავადებათა დროს განვითარებულ ყველა გადაუდებელ მდგომარეობას, ხოლო თვითოეულ თავს დართული აქვს დიაგნოსტიკური და სამკურნალო ალგორითმი. სახელმძღვანელო ილუსტრირებულია მრავალრიცხოვანი ფერადი სურათებით.</p>
--

გ) კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

დ) სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები					

2) უცხოეთში

ა) მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

ბ) სახელმძღვანელოები

№	აგტორი/აგტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

გ) კრებულები

№	აგტორი/აგტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

დ) სტატიები

№	აგტორი/ აგტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ზურაბ ჩხაიძე	Опыт переподготовки медицинских сестер на базе медфакультета ТГУ International journal of experimental education	№10	მოსკოვი	2
ანოტაციები					

Современное профессиональное образование ориентировано таким образом, чтобы оно соответствовало интересам общества в целом и постоянно изменяющимся требованиям заказчика и учредителя в частности. Образовательные услуги должны соответствовать запросам рынка труда, формированию оптимальной структуры профессионального образования, нацеленного на конечный результат – подготовку профессионала, востребованного работодателем. Исходя из этого, возможен следующий перечень общих компетенций, формируемых у студентов:- понимать сущность и социальную значимость своей будущей профессии, проявлять к ней устойчивый интерес;- организовывать собственную деятельность, выбирать типовые методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество;- принимать решения в стандартных и нестандартных ситуациях и нести за них ответственность;- осуществлять поиск и использование информации, необходимой для эффективного выполнения профессиональных задач, профессионального и личного развития;

- использовать информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;- работать в коллективе и в команде, эффективно общаться с коллегами, руководством, потребителями;- брать на себя ответственность за работу членов команды, за результат выполнения заданий;- самостоятельно определять задачи профессионального и личностного развития, заниматься самообразованием, осознанно планировать повышение квалификации;- ориентироваться в условиях частой смены технологий в профессиональной деятельности;- развивать культуру межличностного общения, взаимодействия между людьми, устанавливать психологические контакты с учётом межкультурных и этнических различий;- знать правила техники безопасности, нести ответственность за организацию мероприятий по обеспечению безопасности труда.

V. სამუშაოები ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

1) საქართველოში

№	მომსახურებელი/ მომსახურებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მამუკა ჩხაიძე ასისტ. პროფ. (ანგლური და რეანიმაციური)	პარენტერალური და ენტერალური პედაგოგი	25-27 აპრილი 2014, თბილისი CEE Georgia 2014
2			
3			

მოხსენებათა ანოტაციები

2) უცხოეთში

№	მომსახურებელი/ მომსახურებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი

1	Zurab Chkhaidze	Surgical Management during local millitary conflict("August war 2008"):Single Center Experience	ESES 2014 Prague.
2	მამუკა ჩხაიძე ასსისტ. პროფ. (ანესთეზიოლოგია და რეანიმაციოლოგია)	Comparison of two RBC transfusion strategies in pediatric cardiac surgery patients	1-6 ივნისი სტოკოლმი, შვედეთი. Euroanesthesia 2014
3			

მოხსენებათა ანოტაციები

Introduction: Prolonged operative times and persistent bleeding lead to the lethal outcome. An analysis of the performed observations has shown that the associated and multiple character of the burst trauma sets a number of medico-diagnostic tasks which require the physicians to find nonstandard solutions. First of all they are concerned with the specific preoperative preparation and a determination of the sequence of operative interventions. Even if the damaged area is very small, the wound itself may be deep and medical attention advisable. The goal of damage control is to restore normal physiology rather than normal anatomy. It's used for the multiple injured casualty with combinations, for example, of abdominal, vascular, thoracic injury

Aim:To describe our experience of surgical tactics for mine-burst injuries. The traditional approach to combat injury care is surgical exploration with definitive repair of all injuries. This approach is successful when there are a limited number of injuries. First-aid treatment of extensive burst trauma should be kept as simple as possible.

Material and Methods:

In time of 2008 years 1 august avawyve developmental time in Georgia-In the National Medical Center of Gudushauri recover.....patient as civil, also millitary persons.

According to the statistical picture of the mine-burst injuries,(National Medical Center acad. O Gudushauri) about -25- % of all patients had injuries of two parts of their body; Three parts of - 60--%; Four and more parts of-15---%

In such cases, fragmental injuries of the upper and lower limbs, have sizeable defects of soft tissues and multiple fractures of bones. Such damaged people often had injuries of eyes, ears, noses and throat.

Probably 59,6---% of all instances occur in patients with breast damage, -48,3---% had closed injuries. They had also injuries of heart (17,1 %) and lungs(18,2%), injuries of stomach(-20,3---%), genitals and rectum(-6,8----%)

The types of different surgical interventions were as follows :

A serious burst damage needs immediate medical attention. The treatment of such patients is necessary to begin from the early time of damage, to use antishock measures, to normalize the functions of blood circulation and respiration.

First of all urgent operations which problem are elimination of conditions menaging to a life and rescue of the wounded patient are carried out. To such operations concern tracheostomy, laparotomy at intrabdominal bleeding.

In the second turn urgent operations which also are directed on rescue of a life of the wounded man are made, but in these case there is some stock of time for diagnostics and preoperative preparation. Such operations are laparotomy at damaged hollow organs. Thoracotomy at opened pneumothorax.

In the third turn the delayed operations directed on the prevention of heavy complications are carried out. They are spent after full stabilization of the vital functions of an organism.

In the fourth turn other operations directed on preventive maintenance of complications and

preservation of vital functions.

Results: Mortality /Morbidity? ...

Conclusions: During mine-burst wounds simultaneous operations is carried seldom. It is caused by complex nature of an explosive trauma, its poly-pathogenetic character, instability of the vital functions of an organism and organizational difficulties of performance of such operations. As mentioned above injured patients should not be operated in simultaneous manner due of postoperative complications and also such method can be named as heavy surgical aggression. More rational, in our opinion, consecutive character of carrying out of the same operations during one narcosis. Exception may only traumas with several sources of a proceeding bleeding when one-stage performance of urgent operations is proved by vital indications.

პათოლოგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - თემურაზ ჯორბენაძე

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

თემურაზ ჯორბენაძე - სრული პროფესორი,

გიორგი პატარაია - ასოცირებული პროფესორი,

თამილა ბაგაშვილი - ასოცირებული პროფესორი,

კონსტანტინე ჭიჭინაძე - ასოცირებული პროფესორი,

მარინე შაქარაშვილი - ასოცირებული პროფესორი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
---	--	-----------------------	------------------------

1			
დასრულებული პვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			

2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				

2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული	პროექტის

	ხელი	ორგანიზაცია	ხელმძღვანელი	შემსრულებლები
--	------	-------------	--------------	---------------

* პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები:				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თ.ჯორბენაძე, გ.პატარაია, ნ.ჯორბენაძე. ტ. მერმანიშვილი	კერძო პათოლო- გიური ანატომია	2014 წელი, ქ.თბილისი თსუ გამომცემლობა	
ანოტაციები - სახელმძღვანელოში ორგანოთა სისტემების მიხედვით მოცემულია ცალკეული დაავადებების მატერიალური საფუძვლები				

პრებულები

№	ავტორი/ავტორები	პრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თ.ჯორბენაძე, გ.პატარაია, ნ.ჯორბენაძე. ტ. მერმანიშვილი	„მომავლის მედიკოსები და სამედიცინო პრობლემები.“	სტუდენტთა და რეზიდენტთა სამეცნიერო კონფერენციის მასალები. 2014 წელი, თბილისი	
ანოტაციები				

№	ავტორი/ავტორები	პრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გ. შაქარაშვლი	თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი „გორგასალი“-ს	თბილისი „უნივერსალი“	4

		შრომათა კრებული გენერაციული კონფერენცია პროდუქტები და საკვები დანამატები საქართველოში		
--	--	---	--	--

ანოტაციები

მთელ რიგ ქვეყნებში და მათ შორის საქართველოს მოსახლეობის უმრავლესობა კვებაში ფართოდ მოიხდა გენერაციული კონფერენცია. მნშვნელოვანია მოსახლეობის სათანადო ინფორმაციულობა და მათი დაინტერესებულობა, რათა მოხდეს მათი უფრო აქტიური ჩარევა სახელმწიფო კანონმდებლობის შემუშავების და გმო ორგანიზმებისა და საკვები პროდუქტების შემოტანასა და წარმოებაზე კონტროლის დაწესების პროცესებში.

სტატიები

Nº	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ურნალის/ კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Nikoloz Papuashvili, Teimuraz Jorbenadze, Tamila Bagashvili et all.	The study of therapeutic potential of cortexin in the treatment of metheathinone (Efedrone) associated manganese encephalopathy.	III international symposium. Abstracts	Tbilisi, Georgia, October 2 – 4, 2014	. p. 52 – 54.
2	Чхенкели С.М., Хвичия Н.В., Джикия И.Д.. Джорбенадзе Т.А.	К вопросу о корреляции результатов радиологических и патологоанатомических исследований.	Ж. Медицинские Новости Грузии, 2014. № 12		
3	ლ.გაჩეჩილაძე ნ.ჭიჭინაძე, გ.ჭიჭინაძე	ცხოველთა ქვევის აღრებული		თბილისის დამოუკიდებელი	გ. VI-გვ. 212 – 215.

		ნეიროქიმიური პრედიქტორები და ახალი მეთოდები.		„უნივერსიტეტი „გორგასალი“ 2014	
4.	Chichinadze K., Chichiadze N., Gachechiladze L., Lazarashvili A.and Nikolaishvili M.	Physical Predictors, Behavioral/Emoti- onal Attributes and Neurochemical Determinants of Dominant Behavior.		Biological Reviews. 2014. p. 1005 – 1020.	

ანოტაციები

1. Research with this new approach has contributed to our understanding, that neuroplasticity has big potential in the treatment of neurological manifestations of manganese encephalopathy.
2. В статье представлены данные о корреляции результатов радиологических и патоморфологических исследований. В подавляющем большинстве случаев результаты радиологических исследований требуют морфологического контроля.

Nº	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	შერწალის/ პრეპულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
5	მარინა შაქარაშვილი	„მედიცინა და ადამიანის უფლებები“ Burusi	July 2, 2014	თბილისი heconomic.wordpress.com /2014/07/02/ bioethic/	4

ანოტაციები

სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესი ადამიანს არნახულ შესაძლებლობებს ანიჭებს, მაგრამ იმავდროულად არანაკლები მასშტაბის ზნეობრივ-ეთიკური პრობლემების წინაშე აყენებს. ცივილიზაციის გადარჩენის ერთეულთი პირობაა მეცნიერების და მორალური პრინციპების შერწყმა. ადამიანი უნდა იყოს დაცული ბიოეთიკით თანამედროვე მკურნალმა არ უნდა დაუშვას, რომ რელიგიამ, ნაციონალიზმმა, პოლიტიკამ ან სოციალურმა მდგომარეობამ გავლენა მოახდინოს მისი საექიმო მოვალეობის შესრულებაზე.

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

Nº	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
----	-----------------	------------------------	-----------------------------------	------------------------

1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელმისამართი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელმისამართი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Шакарашвили Марина	Вітник прикарпатського університету політологія випуск 8 „Проблемы и перспективы образовательной системы в постсоветском пространстве“	1.Івано-Франківськ Прикарпатський національний Університет імені Василя Стефаника	4
2	Шакарашвили Марина Катамадзе Мзия	„Лабіринти реальності“ Международная научно-практическая конференция 2 „Психологическое бесплодие“	Україна г. Рубіжне Східноукраїнського Національного університету ім. В.Даля	3

ნოტაციები

1.პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში მიმდინარე გლობალიზაციის და ინტერნაციონალიზაციის პროცესები განაპირობა უმაღლესი განათლების სისტემაში რეფორმების ჩატარების აუცილებლობა და თანამედროვე საზოგადოების მოთხოვნათა შესაბამისი კომპეტენციის, კვალიფიკაციის, შიდა და საგარეო შრომის ბაზარზე ორიენტირებული კონკურენტუნარიანი პირების მომზადების უზრუნველყოფა. ჩატარებული რეფორმების შედეგების ანალიზა

გამოვლინა განხორციელებული რეფორმების, როგორც დადებითი ისე უარყოფითი მხარეები. განათლების სისტემაში სტუდენტთა მაღალი ხარისხის პროფესიული განათლების გარდა უნდა უზრუნველყოს ქართული და მსოფლიო კულტურის ღირებულებების, დემოკრატიისა და პუმანიზმის იდეალებზე ორიენტაცია, სამოქალაქო საზოგადოების განვითარებისათვის აუცილებელი ფიზიკური და მორალური უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბების ხელშეწყობა.

2. თანამედროვე ოჯახის ერთ-ერთი აქტუალური პრობლემა - უშვილობა. მიუხედავად იმისა, რომ უშვილობის დროს ფსიქოლოგიური ფაქტორის როლი ძალიან მნიშვნელოვანია, უშვილობის ფსიქოლოგიური პრობლემები ნაკლებად ცნობილია მოსახლეობისათვის. ფსიქოლოგიური უშვილობა განიხილება მაშინ, როდესაც ქალს, განზრას ან გაუცნობიერებდად არ სურს შვილის ყოლა. ხანგრძლივი სტრესული სიტუაციის დროს ირდვევა გონადოტროპული ჰორმონების სინთეზი, რასაც საკვერცხეში და საშვილოსნოში ციკლური ცვლილებების დარღვევა მოჰყვება. ფსიქოლოგიური უშვილობა ხშირად ვლინდება მაშინ, როდესაც ექიმი რეპროდუქტოლოგთან კონსულტაციის და ჩატარებული კვლევების შედეგად დგინდება იდეოპათიური უშვილობის დიაგნოზი. აღნიშნული პაციენტების მკურნალობა მოითხოვს სისტემურ მიღგომას. ყველა შემთხვევაში მკურნალობის პროცესში უნდა ჩაერთოს ფსიქოთერაპევტი, რომელიც დაეხმარება პაციენტს სტრესის დაძლევასა და რეპროდუქციული დაბრკოლებების გადალახვაში.

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ურნა- ლის/კრებულის დასახელება	შერნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	სტუდენტთა და რეზიდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია	„ მომავლის მედიკოსები და სამედიცინო პრობლემები”	2014 წლის ივნისი, ქ.თბილისი
2	საქართველო-გერმანიის სამეცნიერო კრაქტიკული კონფერენცია	ნოვაციები ნეირომორფოლოგიაში	2014 წლის

		ოქტომბერი, თბილისი
მოხსენებათა ანოტაციები		

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მარინე შაქარაშვილი	„პომოფობია საქართველოში“.	გრ. რობაქიძის სახ. უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის ინსტიტუტი, მრგვალი მაგიდა: დანაშაულობის პრევენციის მექანიზმები განათლების სისტემაში. 29 აპრილი
2	მარინა შაქარაშვილი	„პომოფობია“-სამედიცინო ასპექტები.	თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი „გორგასალი“ .სამედიცინო-პრაქტიკული კონფერენცია თანამედროვეობა-თეორია და პრაქტიკა „6 მაისი
3	მარინა შაქარაშვილი	„მათხოვობა -სოციალური და ჯანრთელობს პრობლემა“	მედიკოსთა XXXVI საეთაშორისო სკოლა- კონფერენცია თანამედროვე კლინიკური მედიცინა. მიღწევები და უახლოვესი ტექნოლოგიები 12-20 ივნისი დაბა ჩაქვი

მოხსენებათა ანოტაციები

1.პომოფობია მსოფლიოს არაერთ ქვეყანაში და მათ შორის საქართველოშიც აქტუალური პრობლემაა. მიზანშეწონილია ისეთი პროგრამების დაგეგმვა და რეალიზება, რომლებიც ხელს შეუწყობს ტოლერანტობის პრინციპების დამკვიდრებას (ლექციები, დისკუსიები), სასწავლო პროგრამებში ჰუმანიტარული საგნების წილის გაზრდა (კულტუროლოგია, სოციოლოგია, ბიოეთიკა, რელიგიის ისტორია და სხვა). საკითხის განხილვაში უნდა მონაწილეობდენ კომპეტენტური და დაინტერესებული პირები - იურისტები, ფსიქოლოგები, მედიცინის მუშაკები, პოლიციელები, მშობლები. აუცილებელია სასწავლო დაწესებულებების და მშობლების სამართალდამცავების ინტერესების ინტეგრირების უზრუნველყოფა, და საკონსულტაციო სამსახურის შექმნა.

2. თანამედროვე საზოგადოებაში აუცილებელია ყველამ მხოლოდ სრული და ადექვატური ინფორმაცია პომოსექსულობის შესახებ. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ამ საკითხების ცოდნა ახალგაზრდებისათვის - რა არის ბიოლოგიურ სქესი, სოციალური სქესის, გენდერის ცნება,პომოსექსულობის მიზეზები - ბიოლოგიური, ფსიქოლოგიური, სოციალურ-

ფსიქოლოგიურ პეივიორისტული თეორიები; პომოფობია, კანონმდებლობა და საზოგადოების განათლება.

3.საქართველოში მათხოვრობის პრობლემა მწვავედ დგას. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ბავშვების მდგომარეობა -"ბავშვების არშემდგარი უფლებებით".

საქართველოში დარღვეულია ბავშვების უფლებების ოთხივე პრინციპი: სიცოცხლე, განვითარება, დაცვა და მონაწილეობა. უნდა შეიქმნას ბავშვების დაცვის უფასობურად მოქმედი მექანიზმები. რისი განხორციელება შესაძლებელია არსებული კანონმდებლობის დახვეწის და სპეციალიზირებული სოციალური სამსახურების მონაწილეობით.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1			
2			
3			
მოხსენებათა ანოტაციები			

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			

დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
---	---------------------	-----------------------	------------------------

სამედიცინო რადიოლოგიისა და ენდოსკოპიის დეპარტამენტი
სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი – ფრიდონ თოდუა
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
ფრიდონ თოდუა – სრული პროფესორი,
სოფიო კახაძე – ასოცირებული პროფესორი,
ვალერიან აბულაძე – ასისტენტ პროფესორი,
მამუკა გურგენიძე – ასისტენტ პროფესორი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე

შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასა-	დამფინანსებელი	პროექტის	პროექტის
---	----------------	----------------	----------	----------

	ხელება	ორგანიზაცია	ხელმძღვანელი	შემსრულებლები
1	დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ფრიდონ თოდუა	ექსტრაკრანიული სისხლძარღვების პათოლოგიათა არაინვაზიური სხივური დიაგნოსტიკა	თბილისი 2014	

ანოტაცია

მონოგრაფია ეძღვნება თავის ტვინის სისხლის მიმოქცევის პათოლოგიათა დიაგნოსტიკის თანამედროვე ასპექტებს.

ნაშრომი ემყარება კლინიკური მედიცინის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში გამოკვლეული პაციენტების კვლევის შედეგებს. დაწვრილებით არის განხილული ჟველაზე ფართოდ გავრცელებული ცერებრალური სისხლის მიმოქცევის დარღვევების სინდრომები და რადიოლოგიური დიაგნოსტიკის კრიტერიუმები. მოცემულია საკუთარი შედეგებისა და უახლესი ლეტერატურული მონაცემების მიმოხილვა.

წიგნში განხილულია სხვადასხვა სისხლძარღვოვანი სინდრომის ფორმირების პათოგენეზური მექანიზმები, კოლატერალური სოსტემის ფუნქციონირების თავისებურებანი. განხილულია თავის ტვინის იშემიურ დისცირკულაციების, მაგისტრალური სისხლძარღვების სხვადასხვა პათოლოგიის, ანომალიების ულტრაბგერითი, კომპიუტერულ ტომოგრაფიული, მაგნიტურ-რეზონანსულ ტომოგრაფიული სემიოტიკა. წიგნში ფართოდ არის განხილული კომპლექსური ულტრაბგერითი დუპლექს-სკანირების, მრავალ შრიანი კომპიუტერულ-ტომოგრაფიული ანგიოგრაფიის, მაგნიტურ-რეზონანსული ტომოგრაფიისა და ანგიოგრაფიის, მნიშვნელობა ექსტრაკრანიული სისხლძარღვების პათოლოგიათა დიაგნოსტიკაში. ზემოაღნიშნულ მეთოდებს გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭებათ მკურნალობის როგორც მედიკამენტოზური, ასევე ქირურგიული მეთოდების ჩვენებების დაგეგმვაში და მკურნალობის ეფექტურობის შეფასებაში. ნაშრომი ფართოდ არის ილუსტრირებული 400-ზე მეტი სურათით, სქემითა და ცხრილით.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები					

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელშოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელშოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ქურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ფრიდონ თოდეუა	Многосрезовая компьютерная томография в диагностике и оценке результатов лечения аневризмы подколенной артерии		Медицинская Визуализация 2014.	
2					
3					
ანოტაციები					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1			
2			
3			

მოხსენებათა ანოტაციები

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ფრიდონ თოდუა, ექროპის რადიოლოგთა ასოციაციის უველწლიურ კონგრესი	Brain structural and haemodinanic changes caused by methcathonone (ephedron) abuse (თავის ტვინის სტრუქტურული და ჰემოდინამიკური ცვლილებები გამოწვეული ეფედრინის მოხმარებით) diffusion tensor imaging of low- and high-grade gliomas (დაბალ- და მაღალდიფერენცირებული გლიომების დიფუზურ- ტენსორული გამოსახულებები მაგნიტურ-რეზონანსული ტომოგრაფიაში). ჩრდილოეთ ამერიკის რადიოლოგთა ასოციაციის უველწლიურ კონგრესი	2014 წლის 6-10 მარტი ვენა, ავსტრია
2	ფრიდონ თოდუა, ევროპის რადიოლოგთა ასოციაციის უველწლიურ კონგრესი	2014 წლის 6-10 მარტი ვენა, ავსტრია	
3.	ფრიდონ თოდუა	2014 წლის 30 ნოემბერი-5 დეკემბერი, ჩიკაგო	

მოხსენებათა ანოტაციები

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			

2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი

სხვა აქტიობები:

1. ძირითადი სამეცნიერო მიმართულება: ონკოლოგიურ დაავადებათა ადრეული დიაგნოსტიკა, შემდგომი მართვა - ადექვატური მკურნალობის დაგეგმვა. საკითხისადმი მულტიდისციპლინური მიდგომა უზრუნველყოფს თითოეული ონკოლოგიური პაციენტის დეტალურ გამოკვლევასა და მკურნალობის ტაქტიკის შერჩევას თანამედროვე გაიდლაინებისა და პროტოკოლების მოთხოვნათა სრული დაცვით, რაც თავის მხრივ მკურნალობის შედარებით შედეგიანობის წინაპირობაა. სწორედ ამ საკითხის განხილვის მიზნით მიწვევდი იქნა მოსკოვის ონკოლოგიის ს/კ ცენტრში ცენტრის დირექტორის აკადემიკოს მიხეილ დავითოვის მიერ, პქნენდა ლექცია აღნიშნულ თემაზე „ონკოლოგიურ დაავადებათა ადრეული დიაგნოსტიკის მეთოდები და შემდგომი მკურნალობის დაგეგმვა“, დაისახა თემატიკის ერთობლივი დამუშავების გეგმები.
2. ონკოლოგიურ პაციენტთა მკურნალობის გაუმჯობესების მიზნით აკადემიკოს ფრიდონ თოდეას ძალისხმევით კლინიკური მედიცინის ს/კ ინსტიტუტში შეიქმნა რადიაციული ონკოლოგიის დეპარტამენტი, გამოიყო მრავალმილიონიანი ინვესტიცია, აშენდა ახალი შენობა სპეციალიზირებული ბუნკერით. ჩამოვიდა მაგარეს სპეციალური კომისია, რომლებმაც საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტროს და ჯანდაცვის სამინისტროს წარმომადგენლებთან ერთად შემოწმებული იქნა დაცულია თუ არა რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები, მიღებული იქნა ლიცენზია მუშაობის დასაწყებად. დამონტაჟდა და ამუშავდა “Varian”-ის ფირმის ორი უახლესი ხაზოვანი ამაჩქარებლით „TrueBeam“-ით, მასთან ინტეგრირებულია სპეციალური კომპიუტერული ტომოგრაფი 3D გამოსახულების მიღებისა და მკურნალობის ტექნოლოგიების სინქრონიზაციით, რომლის საშუალებითაც პაციენტებს უტარდებათ ზუსტ გამოსახულებაზე დაფუძნებული სხივური თერაპია. ეს უახლესი ტექნოლოგიები საშუალებას იძლევა აბსოლუტური სიზუსტით მოხდეს სამიზნე მოცულობის სასხივება, ჯანმრთელი ორგანოებისა და ქსოვილების მაქსიმალური დაცვით. ეს არის უახლესი თავისი შესაძლებლობებით უნიკალური აპარატურა, ისეთ ქვეყანაში როგორიცაა ავსტრია ამ ტიპის აპარატი ერთია, ბევრ უკროპულ ქვეყანაში ამ დონის აპარატი დამონტაჟებული არ არის.
- მომზადდა კადრებიც უკროპისა და ამერიკის სხვადასხვა კლინიკებში გაიარეს სასწავლო კურსი, მომზადდა 4 რადიოთერაპევტი, 5 ტექნიკური პერსონალი, 5 რადიაციული ფიზიკის სპეციალისტი, 1 ინჟინერი, მათ გაიარეს კვალიფიკაციის ამაღლების კურსები გერმანიის (გროსპადენის), შვეიცარიის, ლატვიის (რიგა), აშშ (მაიამის) საუნივერსიტეტო კლინიკებში.
- ამდენად თამამად შეიძლება ითქვას „TrueBeam“-ის შემოტანა საქართველოში სხივური თერაპიის ახალი მიმართულების დასაწყისია. ამიერიდან მედიცინის ეს დარგი სრულიად აკმაყოფილებს უკროპული სტანდარტებით გათვალისწინებულ ნორმებს. კლინიკური მედიცინის სამეცნიერო კვლევით ინსტიტუტში უნიკალურ რადიკალურ და ორგანოშემანარჩუნებელ ონკოქირურგიულ ოპერაციებთან ერთად, პაციენტებს უკვე აქვთ შესაძლებლობა აქვე ჩაიტარონ კომბინირებული და კომპლექსური მკურნალობის უველა კომპონენტი - სხივური თერაპია, ქიმიოთერაპია, პორმონოთერაპია, იმუნოთერაპია,

ტარგეტული თერაპია. ასეთი მიღებოდა ონკოლოგიურ პაციენტებში სიცოცხლის ხანგრძლივობის გაზრდის წინაპირობაა. დღესდღეობით უკვე ინსტიტუტში ყოველდღიურად 80-მდე პაციენტი იტარებს სხივური თერაპიის კურსს.

3. კლინიკური მედიცინის სამეცნიერო კვლევით ინსტიტუტში მიმდინარეობს მულტიცენტრული საერთაშორისო სამეცნიერო – კლინიკური კვლევები. კლინიკური კვლევების ფარგლებში ინსტიტუტი ევროპის და ამერიკის წამყვან სამეცნიერო უნივერსიტეტებთან. კვლევების ძირითადი მიმართულებებია: ონკოლოგია, ნეკროლოგია, რევმატოლოგია, უროლოგია, კარდიოლოგია და პულმონოლოგია. კერძოდ, კლინიკური კვლევები ტარდება შემდეგი ნოზოლოგიების მქონე პაციენტთა ჯგუფებში: ძუძუს კიბო I,II,III,IV სტადია, ფილტვის კიბო, კოლორექტალური სიმსივნეები, გართულებული საშარდე გზების ინფექციები, რესპირატორული ტრაქტის ინფექციები, გაფანტული სკლეროზი და სხვა. მუშავდება 27 თემა, სადაც ავადმოფებს ძვირადღირებული ქიმიო და ჰორმონო პრეპარატებით მკურნალობა უტარდებათ უფასოდ. კვლევის შედეგად მიღებულ მასალაზე უცხოელ სპეციალისტებთან ერთად მუშაობენ ქართველი სპეციალისტები. კვლევის პროცესში პაციენტებზე ხდება კლინიკური და რადიოლოგიური კონტროლი, პაციენტებს მთელ რიგ ლაბორატორიულ კვლევებთან ერთად უტარდებათ კომპიუტერული და მაგნიტურ რეზონანსული ტომოგრაფია.

4. თურქეთის რადიოლოგთა ასოციაციის მიერ მიწვეული იქნა თურქეთში რადიოლოგთა კონგრესში მონაწილეობის მისაღებად. გაკეთდა მოხსენება თურქეთის რადიოლოგთა ასოციაციის წინაშე საქართველოში რადიოლოგიური სამსახური მიღწევების შესახებ. ასოციაციებს შორის დაიდო ხელშეკრულება შემდგომი თანამშრომლობის შესახებ. დაისახა სამომავლო გეგმა - 2015 წელს ერთობლივი კონფერენციის ჩატარების შესახებ.

ნეკროლოგიისა და ნეიროქირურგიის დეპარტამენტი
სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - რომან შაქარიშვილი.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

რომან შაქარიშვილი - სრული პროფესორი,

ალექსანდრე ცისკარიძე - ასოცირებული პროფესორი,

ნანა კვირკველია - ასოცირებული პროფესორი,

თამარ ვაშაძე - ასოცირებული პროფესორი,

დავით გიგინეიშვილი - ასოცირებული პროფესორი,

დარეჯან გუგუციძე - ასოცირებული პროფესორი.

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	თავის ტვინის პირველადი სიმსივნეების ეპიდემიოლოგია საქართველოში: პროსპექტული პოპულაციური კვლევა	რუსთაველის სახელობის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	რომან შაქარიშვილი (სამეც), დავით გიგინეიშვილი (მენეჯ), ალექსანდრე ცისკარიძე (მირ.მკვლ)
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
Background: In March 2009 a prospective population-based study was started in Georgia to define the incidence and describe other epidemiological data of malignant and non-malignant primary brain tumours.			
Methods: Information from treatment facilities and diagnostic neuroimaging services was regularly collected by our representatives and stored in a cancer reporting form. Further verification was performed to ensure the completeness of data and absence of duplication.			
Results: 1476 incident cases were identified during a period of three years with the overall incidence rate of 10.48 per 100,000 person-years, age-standardised (AS) to the year 2000 US population. Non-malignant tumours constituted 62% of all cases. There was a clear female preponderance in sex distribution (58%vs.42%, p<0.001). Among individual histology types AS incidence rates were highest for meningioma (2.58/100,000), pituitary adenoma (1.38/100,000) and glioblastoma (0.49/100,000). The AS incidence rates were higher among females than males for all primary brain tumours (10.62vs.9.06/100,000) as well as for individual histologies except for glioblastoma, several other neuroepithelial and germ cell tumours.			
Conclusion: Differences in rate values compared with 2004-2005 Central Brain Tumor Registry of the United States data may be explained by a higher percentage of unclassified tumours (38,5%) in our study. Distribution of tumours by histology and sex was overall in line with published CBTRUS statistics.			

2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
2				
3				
4				
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასა- ხელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

*** პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში**

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელმწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანობრიები

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანობრიები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ნ. კვირკველია, რ. შაქარიშვილი	სერონეგატიური Musk- დადებითი მიასთენის კლინიკურ ელექტრონეირომიოგრაფიული და იმუნოლოგიური ასპექტები	Georgian medical news. N 7-8 (232- 233), ივლისი- აგვისტო 2014	თბილისი, საქართველო	6

ნოტაციები

1. სერონეგატიური Musk-დადებითი მიასთენის კლინიკურ ელექტრონეირომიოგრაფიული და იმუნოლოგიური ასპექტები
2. კვირკველია, რ. შაქარიშვილი

3. სარაჯიშვილის სახ. ნევროლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო
მიასთენია ავტოიმუნური არაერთგვაროვანი დაავადებაა, რომლის ეტიოლოგიას საფუძვლად
უდევს პერიფერიული ნეირომოტორული აპარატის სხვადასხვა ანტიგენური სამიზნისკენ
მიმართული ანტიგენების წარმოქმნით განპირობებული ავტოაგრესია. მიასთენიის
შემთხვევათა 10-15%-ში არ არის ნანახი ანტისხეულები აცეტილქოლინორეცპტორების
მიმართ-სერონეგატიური მიასთენია. სერონეგატიური მიასთენიით ავადმყოფების 35%-ში
აღმოჩენილია ანტისხეულები კუნთის სპეციფიკური კინაზის მიმართ. ნაშრომში
გაანალიზებულია სერონეგატიური Musk დადაებითი მიასთენიით დაავადებლი 9 პაციენტის
კლინიკურ-ელექტრონეირომიოგრაფიული, იმუნოლოგიური და ფარმაკოლოგიური
გამოკვლევების შედეგები. გამოკვლევების შედეგების მიხედვით გამოყოფილი Musk დადებითი
მიასთენიის კლინიკური თავისებურებანი, მაგრამ გამოვლენილი კლინიკური პატერნი არ არის
სპეციფიკური სერონეგატიური Musk დადებითი მიასთენიისათვის. ანალოგიური
ელექტრონეირომიოგრაფიული და ფარმაკოლოგიური მონაცემები აღენიშნებო

სეროპოზიტური მიასთენით დაავადებულებს. ამგვარად, ნაშრომის შედეგებსა და ლიტერატურულ მონაცემებზე დაყრდნობით, ანტისეულები არ განსაზღვრავს მიასთენის კლინიკური სურათის თავისებურებას. ამგვარად Musk დადებითი მიასთენის გამოვლენას ენიჭება არა მარტო სადიაგნოზო მნიშვნელობა, არამედ ანტისეულების იდენტიფიცირება განაპირობებს დაავადების პათოგენეზური მკურნალობის ტაქტიკას.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
2	Гигинейшвили Д. А., Гигинейшвили Т. А., Цискаридзе А. З., Шакаришвили Р. Р.	Уровень заболеваемости первичными опухолями головного мозга в Грузии. Результаты двухлетнего исследования регистра первичных опухолей головного мозга Грузии. <i>რებაზებოლოგია და რადიოლოგია ბაკეთ/Georgian Journal of radiology</i>	2013; 1-2(40-41): 17-22	თბილისი	6
ანოტაციები					

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს	გამოცემის ადგილი,	გვერდების
---	-----------------	-----------------	-------------------	-----------

		სახელწოდება	გამომცემლობა	რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	პრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	კვირკველია, თ. ახვლედიანი, რ. შაქარიშვილი,	ცენტრალური ნერვული სისტემის ინფექციების ეტიოლოგიური აგენტები საქართველოს ბავშვთა კლინიკებში სტაციონირებულ პაციენტებს შორის	Plos one. november 2014, volume 9, Issue 11 e 1111393	Brighton, UK	7
2	ნ. კვირკველია, ნ. ლობჟანიძე, ნ. აქიაშვილი, თ. მაისურაძე, მ. ჯანელიძე, ქ. ესართია. რ. შაქარიშვილი,	ნეიროფსიქიატრიული სიმპტომები და მათი პრევალენსი არანამეტურნალევი არადემენტური პარკინსონიზმი დაავადებულ პაციენტებს შორის	<u>10th International Congress on Mental Dysfunction and Non-Motor Features of Parkinson's Disease & Related Disorders</u> December 4, 2014 - December 7,	France, nice	2

			2014		
3	Gigineishvili D, Gigineishvili T, Tsiskaridze A, Shakarishvili R	Incidence rates of the primary brain tumours in Georgia – a population-based study. <i>BMC Neurology (Biomed Central)</i>	14:29	ელექტრონული	8

ანოტაციები

1. ცენტრალური ნერვული სისტემის ინფექციების ეტიოლოგიური აგენტები საქართველოს ბავშვთა კლინიკებში სტაციონირებულ პაციენტებს შორის
6. კვირკველია, ო. ახვლედიანი, რ. შაქარიშვილი,
- ცენტრალური ნერვული სისტემის ინფექციების გამომწვევ მიზეზებს შორის განიხილება ვირუსული, ბაქტერიული, სოკოვანი და პრიონური პათოგენების ფართო სპექტრი. ეტიოლოგიური აგენტების იდენტიფიცირებას ესაჭიროება მრავალფეროვანი ლაბორატორიული ტესტი, რაც უზრუნველყოფს ზუსტ დიაგნოსტიკას. კვლევა მიზნად ისახავდა მწვავე მენინგიტებისა და ენცეფალიტების გამომწვევი მიზეზების და ადგენას და ლაბორატორიული კვლევების გაფართოებას ამ მიმართულებით. კვლევის მეთოდები ითვალისწინებდა ყველა დიაგნოზირებული პაციენტის განაწილებას ოთხ შერჩეულ სადიაგნოზო ტესტში. თავზურგბენის სითხეში ხდებოდა ბაქტერიული კულტურის გამოკვლევა, HSV ტიპი 1 და ტიპი 2-ის მიმართ სტაციონარულ ვირუსის მიმართ ენტეროვირუსის, VZV, streptococcus pneumoniae, HIB Neisseria და meningitis მიმართ ტარგბოდა RT-PCR ტესტირება. გამოკვლევაში ჩართული იყო 140 პაციენტი. ბაქტერიული და ვირუსული ეტიოლოგიის ინფექცია გამოვლინდა 51 %-ში, 5 შემთხვევაში თავზურგბენის სითხიდან გამოყოფილ იქნა streptococcus pneumoniae კულტურა. PSR მიხედვით 25 პაციენტი პოზიტიური იყო S. pneumoniae , 6 N. meningitis, 1- H. influenza. ენტეროვირუსული ინფექცია გამოუვლინდა 26 პაციენტს. VZV -4-ს, HSV -2-ს. Mumps და HSV2 - არ აღმოაჩნდა არც ერთ მათგანს. ამგვარად გამოკვლევის შედეგების მიხედვით ყველაზე ხშირი იყო S. Pneumonie და ენტეროვირუსით გამოწვეული ინფექციები. აღნიშნული კვლევა ხელს შეუწყობს ცენტრალური ნერვული სისტემის ინფექციებთან ბრძოლას საქართველოში.
2. ნეიროფსიქიატრიული სიმპტომები და მათი პრევალენსი არანამკურნალევი არადემუნტური პარკინსონით დაავადებულ პაციენტებს შორის
6. კვირკველია, 6. ლობჟანიძე, 6. აქიაშვილი, ო. მაისურაძე, მ. ჯანელიძე, ქ. ესართია. ხეჩინაშვილის სახელობის საუნივერსიტეტო კლინიკის ნევროლოგიური დეპარტამენტი. კვლევის მიზანს შეადგენდა არანამკურნალევ პარკინსონით დაავადებულ პაციენტებს შორის ნეიროფსიქიატრიული სიმპტომთა სიხშირის გამოვლენა. აღნიშნულ სიმპტომებს შორის განიხილება ემოციური, ქცევითი და კოგნიტური მოშლილობები, რაც ნეგატიურ ზეგავლენას ახდენს ამ პაციენტთა მოტორულ-სოციალურ ფუნქციონირებასა და სიცოცხლის ხარისხზე. კვლევაში ჩართული იყო პარკინსონით დაავადებული არანამკურნალევი 87 პაციენტი. პარკინსონით დაავადების სიმპტომები შეფასებული იყო პარკინსონის დაავადების საერთაშორისო კრიტერიუმებით. დემენციის დიაგნოზი ეყრდნობოდა MMSE -ს. კვლევაში არ იყო ჩართული დემენტური პაციენტები. ნეიროფსიქიატრი მდგომარეობის დასადგენად გამოიყენებოდა Hamilton Anxiety და დეპრესიის შემაფასებელი სკალა, აპატიის სკალა და

center for Neurological Study Lability Scale for Pseudobulbar Affect.

პაციენტების საშუალო ასაკი იყო 65 (26 მამაკაცი, 6 ქალი), დეპრესია და შფოთვითი აშლილობა (მამაკაცი- 34% და ქალი-19 %) გამოვლინდა ყველაზე ხშირ ნეიროფსიქიკური დარღვევათა შორის, ყველაზე ხშირია დეპრესიული შფოთვა (15%), აპათია (11%), ფსევდობულბური აფექტი (21%). პარკინსონით დაავადებულთა არანამცურნალევ პაციენტებს შორის უფრო ხშირია დეპრესია სხვა ნეიროფსიქიკურ სიმპტომებთან შედარებით. არანამცურნალევ პაციენტების ნეიროფსიქიკური სიმპტომები იდენტურია ნამცურნალევი პაციენტებში არსებულ სიმპტომებისა.

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა
ა) საქართველოში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1			
2			
3			
მოხსენებათა ანოტაციები			

ბ) უცხოეთში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	David Gigineishvili , Nino Shengelia, Sopho Kartsivadze, Giorgi Shalashvili, Teimuraz Gigineishvili, Sabine Rohrmann, Alexander Tsiskaridze , Roman Skakarishvili	Primary brain tumours incidence in Georgia – a three-year prospective population-based study	Joint Congress of European Neurology (Istanbul, Turkey, May31-June3, 2014)
2	David Gigineishvili , Nino Shengelia, Sopho Kartsivadze, Giorgi Shalashvili, Teimuraz Gigineishvili, Sabine Rohrmann, Alexander Tsiskaridze , Roman Skakarishvili	INCIDENCE RATES OF PRIMARY BRAIN TUMOURS IN GEORGIA – RESULTS FROM A FIRST LARGE POPULATION-BASED STUDY	ENCR Scientific Meeting and General Assembly (Ispra-Varese, Italy, 12-14 November, 2014)

მოხსენებათა ანოტაციები

Background: In March 2009 a prospective population-based study was started in Georgia to define the incidence and describe other epidemiological data of malignant and non-malignant primary brain tumours.

Methods: Information from treatment facilities and diagnostic neuroimaging services was regularly collected by our representatives and stored in a cancer reporting form. Further verification was performed to ensure the completeness of data and absence of duplication.

Results: 1476 incident cases were identified during a period of three years with the overall incidence rate of 10.48 per 100,000 person-years, age-standardised (AS) to the year 2000 US population. Non-malignant tumours constituted 62% of all cases. There was a clear female preponderance in sex distribution (58%vs.42%, p<0.001). Among individual histology types AS incidence rates were highest for meningioma (2.58/100,000), pituitary adenoma (1.38/100,000) and glioblastoma (0.49/100,000). The AS incidence rates were higher among females than males for all primary brain tumours (10.62vs.9.06/100,000) as well as for individual histologies except for glioblastoma, several other neuroepithelial and germ cell tumours.

Conclusion: Differences in rate values compared with 2004-2005 Central Brain Tumor Registry of the United States data may be explained by a higher percentage of unclassified tumours (38,5%) in our study. Distribution of tumours by histology and sex was overall in line with published CBTRUS statistics.

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	ბრმა, მრავალცენტრული, გახანგრძლივებული კვლევა პერიოდული ინტერვერონ ბეტა-1a(BIIBO17)-ის გრძელვადიანი უსაფრთხოებისა და ეფექტურობის შესაფასებლად რეციდივული გაფანტული სკლეროზის მქონე სუბიექტებში.განვითარების ფაზა: 3b	რ. შაქარიშვილი	მ. კიზირია, თ. ცინცაძე. ნ. გგირგველია
2	მე-2/3 ფაზის მრავალცენტრული, რანდომიზებული, ორმხრივად ბრმა, პლაცებოთი კონტროლირებადი (ნაწილი A) და ორმხრივად ბრმა, ორმხრივი იმიტაციის, აქტიურად	რ. შაქარიშვილი	მ. კიზირია, თ. ცინცაძე. ნ. გგირგველია

	კონტროლირებადი (ნაწილი B), პარალელურ ჯგუფებში მიმდინარე კვლევა გაფანტული სკლეროზის რეციდივული ფორმით დაავადებული პაციენტების პერიოდული პრეპარატებით RPC1063 მკურნალობის ეფექტიანობისა და უსაფრთხოების დასადგენად		
3	რანდომიზებული, ორმაგად ბრმა ჯგარედინი კვლევა, რათა შეფასდეს დღეში სამჯერადად მიღებული 75მგ CVN2197944-ის ეფექტურობა და უსაფრთხოება პლაცებოსთან შედარებით პოსტპერპესული ნევრალგიის მქონე პაციენტებში.	რ. შაქარიშვილი	6. კვირკველია
4	მრავალნაციონალური, მრავალცენტრული, რანდომიზირებული, ორმაგად ბრმა, პარალელურ ჯგუფებში ჩატარებული, პლაცებოთი კონტროლირებადი კვლევა, რომელსაც მოჰყვება აქტიური მკურნალობის პერიოდი, რათა მოხდეს ეფექტურობის, უსაფრთხოებისა და ამტანიანობის შეფასება პერიორალურად მიღებული ლაქვინიმოდის ორი დოზის (0, 6 მგ/დღე ან 1, 2 მგ/დღე) შემთხვევაში, გაფანტული სკლეროზის რეციდივულ- რემისიული ფორმით (RRMS) დაავადებულ სუბიექტებში	რ. შაქარიშვილი	მ. კიზირია, თ. ცინცაძე. 6. კვირკველია

დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

	სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით		
6	1.Allegro – Assesment of oral laquinimod in preventing progression of Multiple Sclerosis	ა. ცისკარიძე	თ.ვაშაძე დ.გუბუციძე
7	2.Bravo – Benefit-Risk assesment of avonex and laquinimod	ა. ცისკარიძე	თ.ვაშაძე დ.გუბუციძე
8	3.Gala – Glatiramer Acetate low-frequency administration	ა. ცისკარიძე	თ.ვაშაძე დ.გუბუციძე
9	4.CP-NU100-01.00 – A phaze 3 multicenter double-blind randomized placebo-controlled parallel-group study to evaluate the safety and efficacy of Nu100 in patinets with relapsing forms of MS	ა. ცისკარიძე	თ.ვაშაძე დ.გუბუციძე
10	5.GATE (Multicenter randomized double-blind, placebo-controlled parallel-group, 9 month, equivalence trial comparing the efficacy and tolerability of GTR (Synthon BV) to Copaxone (Teva) in subjects with RR MS followed by an open-label 15 month GTR treatment part evaluating the long-term GTR treatment effects.	ა. ცისკარიძე	თ.ვაშაძე დ.გუბუციძე
11	6. Concerto - A multinational, multicenter, randomized, double-blind parallel-group placebo-controlled study followed by an active treatment period to evaluate efficacy, safety and tolerability of two doses of oral administration of	ა. ცისკარიძე	თ.ვაშაძე დ.გუბუციძე
12		ა. ცისკარიძე	თ.ვაშაძე დ.გუბუციძე

	<p>laquinimod in subjects with relapsing RRMS.</p> <p>7.Receptos – Multi-center, randomized, double-blind, placebo-controlled, parallel group study to evaluate the efficacy and safety of RPC1063 administered orally to relapsing multiple sclerosis patients – Phase 2, Phase 3.</p>		
დასრულებული პლაციბო სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

სტომატოლოგიის დეპარტამენტი

* სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი. ვლადიმერ მარგველაშვილი

* სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა. . . . .

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული პვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Tsitaishvili L, Margvelashvili M , Kalandadze M , Margvelashvili V.	The prevalence of periodontal diseases among adult population in Georgia	Georgian Med News . 2014 Sep;(234):25-32.		

ანოტაციები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
2	Tsitaishvili L, Margvelashvili M , Kalandadze M , Margvelashvili V.	The prevalence of dental caries among adult population of different regions of Georgia.	Georgian medical news No 7-8(232-233)2014		

ანოტაციები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
3	Suladze N., Shishniashvili T., Margvelashvili V., Kobakhidze K.	The elemental composition of teeth hard tissues depending on the state of the environment.	Georgian Medical News. № 1 (226) 2014, 7-11.		

ანოტაციები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
4	Suladze N., Shishniashvili T., Margvelashvili V., Kharischarishvili I.	The influence of the element status on mineralization of dental hard tissues in young children.	Georgian Medical News. № 10 (223) 2013, 21-25		

ანოტაციები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
5	Shishniashvili T., Margvelashvili V., Suladze N., Kobakhidze K	Correlation between the ecological risk factors and significant index of caries in young children. Georgian	Medical News. № 5 (206) 2012, 30-33		

ანოტაციები

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	T. Shishniashvili, N. Suladze, V. Margvelashvili. The	Primary Teeth and Hair as Indicators of Environmental Pollution.	Accepted for publication in Journal of Clinical Pediatric Dentistry.		
ანოტაციები					

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ქურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
2		Periodontal	Accepted for		

		diseases among adult population of Georgia and impact of socio-behavioral factors on their prevalence.	publication in Iranian Journal Of public Health		
ანოტაციები					
№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა-ური, შერნა-ლის/ქრებულის დასახელება	შერნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
3	Sgan-Cohen HD, Margvelashvili V, Bilder L, Kalandadze M, Gordon M, Margvelashvili M, Zini A.	Dental caries among children in Georgia by age, gender, residence location and ethnic group.	Community Dent Health. 2014 Sep;31(3):163-6.		
ანოტაციები					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომსახურებელი/ მომსახურებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Margvelashvili M, Margvelashvili V	Evidence Based Dentistry	The 2 nd Tbilisi International Congress on Dental Implantology, Tbilisi, Georgia, April 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

№	მომსახურებელი/ მომსახურებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
2	Makhviladze G, Margvelashvili V	Use of Short Dental Implants in Atrophic Alveolar Ridges	The 2 nd Tbilisi International Congress on Dental Implantology, Tbilisi, Georgia, April 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

ბ) უცხოეთში

№	მომსახურებელი/ მომსახურებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Margvelashvili V, Suladze N, Shishniashvili T, Kalandadze M, Margvelashvili M	Influence of environmental pollution on caries experience and teeth mineral content of preschool children of Tbilisi, Georgia	I – ჭორლიდ ენტალ ედერატიონ ნეუალ ჭროლდ ენტალ ჩონგრესს, ეწ- ელვი, თბილისი, 2014
მოხსენებათა ანოტაციები			

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
დასრულებული პერიოდი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

თსუ მედიცინის ფაკულტეტი,
დეკანის მოადგილე

პროფ. დ. კორძაია